

GATEØVISA

Nr.173 (2/05)

36. argang

Dopfri familieblekke

Kr.25.-

Mørkemenn
Terrorister

Avantgarden er her!
Kitschen brer seg!

Dag Solstad:
-Trøbbel er
mitt yrke

Økoleir - MP3 - Overvåkning - Lønsslaver

Mørkemenn og terrorister

Når ulike varianter av nasjonalister etter beste evne bakvasker samtlige muslimer er det lett å havne i forsvarsposisjon på muslimenes vegne. Men samtidig som det er viktig å huske at de fleste muslimer er hyggelige og omgjengelige mennesker, ville det være dumt å glemme at en god del muslimske ekstremister er alt annet enn hyggelige.

Dette enkle faktum melder seg med styrke når en ser hvordan mange norske raddiser utroper Mullah Krekar til en forfulgt uskyldighet. Siden amerikanerne, Carl I Hagen og Erna Solberg hater Krekar må vi forsvare ham, later det til at de mener.

Men dette blir for enkelt. Mullah Krekar står for en variant av islam som fornektet alle de friheter vi setter pris på. Folk som klager over Høybråtens moralisme ville garantert ikke likt seg i et land der Krekar eller hans meningsfeller hadde makta.

Mullah Krekar bruker det norske rettsvesenets muligheter så langt han kan. Da kan det være grunn til å spørre om han ville gitt sine fiender de samme rettighetene han selv tar i bruk. Praksis tyder ikke på det. Mens Krekar offisielt var bosatt som flyktning i Norge ledet han den kurdiske geriljaorganisasjonen Ansar al-islam. Denne gruppa slo seg i 2001/2002 ned i et område av kurdistan nord i Irak, langs grensa til Iran.

Det største partiet i det området er det sosialdemokratiske PUK, som samarbeidet med et moderat islamistparti kalt IMK. Militsten til Ansar al-islam klarte å fange femtitt soldater fra PUK. Disse ble drept, likene ble maltraktert og det hele ble tatt opp på video til bruk i Ansar al-islams propaganda.

Helt siden 1991/92 hadde store områder i Nordirak med kurdisk befolkning i praksis vært en egen stat, med flerpartivalg og relativt frie media. I det selvstyrte Kurdistan er det videobutikker og internetkafeer, kinoer og barer.

De irakiske kurderne er stort sett muslimer, men sjelden fanatiske. Noen tilhører også spesielle religiøse grupperinger, som yezidi eller al haqqa.

Men Ansar al-islam kan ikke akseptere religiøs mangfold. De tungt væpnede geriljasoldatene forlangte at folk i området skulle omvende seg til deres versjon av sunni-islam, I to små landsbyer bodde medlemmer av haqqa-

religionen. De fikk valget mellom å flykte eller omvende seg. I andre landsbyer var det minnesmerker over avdøde sufier. De ble revet ned, og beinrester etter helgenene kastet utover bakken.

Kvinnene måtte dekke seg til, mennene måtte anlegge skjegg. TV og video ble forbudt, musikk og sang likeså.

Den eneste jenteskolen ble brent ned.

Alle bilder av kvinner ble fjernet – ansarsoldatene reiv til og med merkelapper av hermetikkbokser og andre varer hvis det var en kvinne å se på dem.

De fleste kurderne i Irak var glade for at amerikanerne tok knekken på Saddam Hussein. Sant å si var de fleste irakere av alle slag glad for å bli kvitt tyrannen. Kurderne i Biyara var dessuten takknemlige for at amerikanerne hjalp militsten til PUK med å jage ut Ansar al-islam fra Biyara og nabolandsbyene. De islamistiske krigerne smatt over grensa til Iran, Tidligere hadde Iran beskyttet Ansar al-islam med kanonild når PUK forsøkte å angripe. Denne gangen tiet de iranske kanonene.

Men en stor del av Ansar al-islams soldater fant snart veien tilbake til Irak, der de har spesialisert seg på bombeangrep mot kurdere og sjiitter. Det første av disse angrepene, utført under navnet Ansar al-sunnah, ble utført under den muslimske id-festen i februar 2004 i

den kurdiske hovedstaden Irbil. Over hundre mennesker ble sprengt i stykker ved samtidige selvmordsangrep på de to store kurdiske partiene KDP og PUK. Blod og legemsdelar var klistret til tak og vegger i festlokalene. I sitt forsvarsskrift «Med egne ord», har Krekar tatt inn et bilde fra denne udåden. men han unnlater å nevne at Ansar al-sunnah i sin erklæring om masse mordet uttrykkelig peker på at den ble gjennomført "til støtte for våre brødre i Ansar al-islam".

Der som Mullah Krekar skulle bli utlevert til Irak, ville han – som ansvarlig for en rekke forbrytelser mot menneskerettighetene – straks bli kastet i fengsel, og sannsynligvis banket grundig opp. Etterhvert ville han ganske sikkert bli dømt til døden. Det underlige er at de samme norske raddisene som har så stor forståelse for islamistenes samvittighetsløse selvmordsaksjoner begynner å hyle om menneskerettigheter når muligheten for dødsstraff avsagt i en rettssal dukker opp.

Jeg er enig i at dødsstraff er en uting, men jeg kan ikke forstå at de hundrevis av uskyldige ofre for fanatikernes bomber skal ha mindre rett til å leve enn Krekar og andre som skaper det ideologiske grunnlaget for død og undertrykkelse i massiv skala.

Likevel vil det ikke være rett av Norge å utlevere Krekar til de kurdiske myndighetene som akter å dømme ham til døden. Kan hende ville en internasjonal menneskerettighetsdomstol være det rette organet for å ta seg av Krekar og liknende morderiske fanatikere. I så fall er det høyt opp og langt fram. Noen domstol for forbrytelser mot menneskerettighetene i Irak er ikke opprettet, og skulle vi ha en kunne det jo vært artig om den fikk anledning til å se på hva amerikanerne har syslet med de siste åra, også.

Jan Bojer Vindheim

Penger til alle! Nå!

Lykken synes å ligge i fritiden.

Aristoteles

Kom og syng en enkel sang om frihet sang en norsk kvinnelig artist en gang på begynnelsen av 70-tallet. Jeg vet ikke helt hva slags frihet hun sang om, men friheten det i denne artikkelen er snakk om, er friheten til å velge selv. Om man vil jobbe eller sløve. Om man vil delta i rotteracet eller ha et eget, individuelt standpunkt til det å eie og å ha.

Det er allerede for mange av oss. Det er ikke arbeid nok til alle. Rent sosialøkonomisk svarer det seg heller ikke å ha alle i arbeid. Da får folk for mye penger, og det blir overforbruk og inflasjon. En sånn cirka 60.000 arbeidsledige bør et land på Norges størrelse ha. Det virker inflasjonsdrivende.

Stiller man seg da frivillig til å være arbeidsledig, burde man premieres for det. Man burde få borgerlønn.

Arbeidsledige i Norge har jo for såvidt borgerlønn allerede. Arbeidsledighetstrygd heter dette. Men jobber man utenom, blir man trukket i trygda. Ved borgerlønn får alle en minstesats som det går an å leve på. Og så kan man jobbe etter lyst; alt etter hvor dyre fetisser man har lyst på. Arbeid er stort sett bortkastet tid, likevel. Du kunne gjort noe annet. Noe som var gøy, inspirerende og som høynet livsverdien din. Ikke bare den økonomiske verdien. Når man bare jobber for kapitalen, dreper man litt av menneskets verdighet ved at arbeideren gjør det han gjør, arbeider, mens arbeidsgiveren sitter igjen med pengene. Ved å arbeide ødsler man med tid en kunne bruke til å pleie sosiale relasjoner og til å spise Hobbyen .. unnskyld .. dyrke hobbyen sin.

Halvparten av Norges 1,5 millioner arbeidende er sysselsatt i byråttatiet. De flytter vel stort sett papir. Her kan staten frigjøre arbeidskraft og dermed skaffe flere penger til veie som kan brukes til å betale borgerlønn. Penger til dette formålet får en også ved at sosialarbeiderne ved innføring av borgerlønn må ta sin hatt og gå. Ingen fornedring på sosialkontoret mer. For ved utbetaling av borgerlønn stilles det ingen kriterier til mottaker. Politikerne er litt redde for dette, fordi menneskene da plutselig begynner å leve etter sitt eget hode. For det er jo noe av det dette med arbeid handler om. Å kontrollere arbeideren. En borgerlønnforkjemper er selvfølgelig imot arbeid siden dette er noen av kriteriene en må godta for å få til smør på skiva.

Mange mener jo at man ved ikke å jobbe heller ikke har fortjent pengene. Men hva med noe som kalles sosial dividende? Likt grunnbeløp til alle og skatt på ekstra inntekt.

La oss se på et faktum: Sett at borgerlønn er innført: Vi nedjusterer statens inntekt (etter tapte skatteinntekter) til ca. 210 milliarder pr. år. Dette ville gitt hver og en av oss nordmenn rundt 60.000 å rutte med årlig. Når en også vet at statens utgifter på private allerede er på 218 milliarder, burde jo dette vært innført for lenge siden.

Atle Waage

Kilde: Syphilia Morgenstjerne "Elsk deg rik"

Gateavisa
Hjelmgate 3
0355 OSLO
Tlf.: 2269 1284

gateavisa@gateavisa.no
www.gateavisa.no

Redaksjonsmøte torsdager 18.00
Åpent for alle, VELKOMMEN!

Opplag: 7000
Trykk: Valdres Trykk

Redax dette nummer:
Bjarne Benjaminsen, Axel Eng,
Pål Flakk, Are Hansen, Geir
Olsen, Harald Medbøe.

Takk til alle bidragsytere!

Innsendte bidrag mottas med takk!
– bortsett fra dikt, som brennes ved
en enkel seremoni hver fullmåne

Forside: Harald Medbøe
Torkill Haugland

Kopier så mye du vil, så lenge du
ikke tjener penger på det. Men
oppi gjerne kilde

Lønsslaveriets logikk

Firmaer merker arbeidere elektronisk for å øke effektiviteten!

Arbeidere i varehus rundt omkring i England blir *elektronisk merket* ved at de blir bedt om å gå med små datamaskiner med arbeidsinstruksjoner for å minske utgiftene og mer effektivt levere varer og mat til supermarkeder. Med lønsslaveri blir selv den mest enervende anordning sindig og fornuftig så lenge den øker effektiviteten.

Motstand

I rapporten han skrev for fagforeningen GMB (Englands største og mest generelle fagforening), sier professor Blakemore at den nye teknologien reiser en rekke etiske spørsmål, som faren for at datamaskinen tar over mennesket heller enn at mennesket kontrollerer datamaskinen. Det er også bekymring for at den nye teknologien kan skape nye arbeidsskader på grunn av behovet arbeiderne får for å gjøre repetetive bevegelser med armene og håndleddene.

Selskapene på sin side hevder at systemet gjør leveringen av mat mer effektiv og forhindrer svinn, reduserer tyveri og gjør at de kan gjenbestille varer raskere. Ett firma, *Peacock Retail Group*, hevder at arbeiderne liker systemet. Selskapet, som har et moderne senter i Nantgarw, South Wales, hvor arbeidstakerne har 28 datamaskiner til å bære på seg og seks montert på lastebiler, sier at systemet har en positiv innvirkning på gruppe-moralen. "Alle liker datama-

Framtidsprospekter

Ifølge The Guardian utvikler USA også andre overvåkningsinstrumenter, inkludert noen som kan sjekke sekretærers produktivitet ved å måle antall tast gjennom prosessorene deres. Satellitteknologi blir nå også utviklet for å overvåke produksjon. To firmaer i London vurderer å bruke satellitter for å dirigere sandwichselgere til områder med flere mennesker mens de sørger for at de ikke skulker unna.

Lønsslaveriets logikk

I sin berømmelige essaysamling *Anarki og adel* fra 1988 hevder den avdøde filosofen Leonard Borgzinner at idealisme – forstått som å etterleve en gitt idé heller enn å bruke egen tankefrihet til å forme tilværelsen – ikke er et filosofisk system, men en menneskelig svakhet. Man setter et par erfaringer og slutninger sammen til en gitt sannhet som man baserer seg på videre. Kanskje er nettopp dette en av grunnene til at elektronisk merking av mennesker aksepteres?

I pietistiske Norge heter det for eksempel at man må yte for

til å hekte autoritative datamaskiner på arbeiderne sine. Å ydmykt ikle seg rosa pastelluniform og svinge hamburgere for gryntende oladunker blir mer adlende enn å dra på haiketut i Europa.

Ingen ser det absurde i et folkestyre hvor enkelte eiendomsbesittere kan låse alle livsnødvendigheter inne i gigantiske containere og kreve en statsautorisert tidsavlat (penger) for at man skal få gå og forsyne seg. Dermed blir det også rent ut *altruistisk* når noen av dem lager flere slike containere – for da skaper man arbeidsplasser for den oppvoksende generasjon som med dagens marked har å være takknemlige for at de får ikle seg bedriftens klesdrakt og bukke servilt mens den godmodige gründer, eventuelt en ansatt daglig leder, har systematisert for dem når de skal få ta lunsj og avbrekk – eller ikke trenger å være blide.

Selv fikk jeg litt av et kultursjokk første gang jeg bega meg ut på arbeidsmarkedet. Her var tydeligvis de fleste demokratiske spilleregler satt ut av spill, og personlig velvære måtte skygge for hysteriske påminnelser om at jeg representerte bedriften og latterlige sosiale tiltak med folk jeg brydde meg null og niks om. Det rent ut horrible blir da ikke først og fremst at brorparten av verdens befolkning er prisgitt dette menneskefiendtlige systemet, men at de aller fleste av dem også går inn for det på et politisk plan!

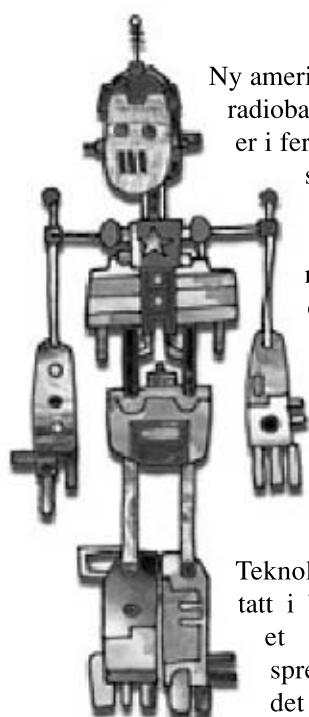
Kraftwerks Ralf Hütter ble en gang spurt om ikke menneskemaskinkonseptet deres var litt vel kaldt og mekanisk, hvorpå han parerte med at det tross alt var snakk om *menneskemaskiner* og ikke *maskinmennesker*. Man forholder seg gjensidig til teknologien for å vokse – men er ikke en slave av den. I dag ser de fleste snusfornuftige menn og kvinner ut til å hige etter det lønnede *maskinmennesket* i den tro at det er godt for karakteren. Og da blir vel heller ikke situasjonen i England så vanskelig å legitimere.

Burde ikke heller sosiale og politiske spørsmål handle om hvordan *alle og hver* skal kunne få bli *sin egen mensch-machine* eller *übermensch* på egne premisser?

Arbeid til alle vil alltid være et direkte usolidarisk utrop fra en bestemt maktfraksjon. Borgerlønn er et mer solidarisk alternativ.

Av Pål Flakk

www.guardian.co.uk

Ny amerikansk satellitt- og radiobasert datateknologi er i ferd med å skape tilstander identiske med "fangeovervåkning" på noen arbeidsplasser i England, ifølge en rapport av Michael Blakemore, professor i geografi ved Durham University.

Teknologien, som ble tatt i bruk for litt over et halvt år siden, sprer seg raskt, og det er over 10.000 arbeidstakere som

bruker den for å levere til kjeder som Tesco, Sainsbury's, Asda, Boots og Marks & Spencer. Nå ønsker engelske fagforeningsaktivister et nytt vern som kan beskytte arbeidernes privatliv.

1984 – den markedsliberalistiske varianten

Det nye systemet går ut på at arbeidere blir bedt om å gå med datamaskiner på håndleddene, armene og fingrene, og i noen tilfeller også om å gå med en vest inneholdende en datamaskin som instruerer dem om hvor de skal gå og samle varer fra hyllene. Systemet gir også supermarkedene direkte tilgang til vedkommendes datamaskin slik at bestillinger kan sendes elektronisk fra butikken. Datamaskinen kan også sjekke hvorvidt arbeiderne tar uautoriserte pauser og plote ut hvor kort tid en arbeider trenger for å fullføre en jobb.

Akademikere er bekymret for at systemet kan gjøre England til det mest overvåkede landet i verden. Landet har allerede det største antallet overvåkningskameraer. Martin Dodge, en forsker ved senteret for avansert romlig analyse ved University College i London, sier følgende: "Disse gjenstandene markerer den totale 'disappearance of disappearance' [avskaffelsen av usynlighet], hvor arbeidstakeren ikke er i stand til å gjøre noe uten at maskinen vet det eller følger med."

skinene fordi de er komfortable og lette å bruke. Resultatet er at teamet synes at det er lettere å gjøre jobben," sies det på selskapets nettside. En talskvinne for Tesco insisterte på at selskapet ikke brukte teknologien til å overvåke de ansatte og sa at det gjorde arbeidstakernes arbeid lettere og reduserte behovet for papir.

På GMBs årlige konferanse i Newcastle påpekte imidlertid en av fagforeningens nasjonale talsmenn, Paul Campbell, følgende: "Vi får rapporter om folk som går fra jobbene sine etter et par dager i arbeid, og i noen tilfeller også etter bare noen timer. De sier alle at de ikke liker jobben fordi de ikke har noe å si. De følger bare instruksene til en datamaskin."

Generalsekretær i samme fagforening, Paul Kenny, sa dette: "Bruken av denne teknologien må omstruktureres slik at den assisterer arbeiderne istedenfor å gjøre dem til slaver. Supermarkedene som baserer seg på akkurat-i-tide-oppfylning av hyllene heller enn å ha bufferlagre er utrolig innbringende. De kan utmerket ta seg råd til å administrere et mer menneskelig leveringsteam."

Min, din – eller alles?

Musikk, filmer og dataprogrammer – helt gratis

I juni vedtok Stortinget en ny “åndsverklov”, i et forsøk på å holde tritt med den teknologiske utviklingen. Det er jo ikke lenger gitt at vi vil spille av musikken vi kjøper på stereoens CD-spiller. Det som spesielt var i fokus var bruken av MP3-spillere. Å flytte musikken over på slike innebærer en kopiering, og har hitil strengt tatt vært ulovlig, selvom ingen har brydd seg om det i praksis.

Regjeringen ønsket en streng lov, med sterk beskyttelse av rettighetshaverne og deres inntekter – det vil si de store plateselskapene. Men stortingsflertallet ønsket det anderledes. Det var sikkert ikke uten betydning at vel-dig mange av dem selv har og bruker en iPod, noe det ble gjort et nummer av i pressen (god reklame for Apple...). For det er meningsløst å vedta en lov som ikke har noen folkelig oppslutning, som plutselig ville gjøre store deler av befolkningen kriminelle, og som ikke er mulig å håndheve. Den loven som ble ved-

You can't beat them – de er alt for mange!

med å miste sitt monopol, et monopol som har gitt dem fantastiske inntekter og fortjeneste i mange tiår. Og de legger seg naturligvis ikke ned og dør frivillig, tvert i mot, de kjemper med nebb og klør både i rettsalene, blandt politikerne og med tekniske grep. Industrien angrer bittært på at det ikke ble lagt inn noen kopis-perre da CD-formatet ble fastsatt, og nå er det for sent. Men det hindrer dem ikke i å prøve. Et nytt forsøk på kopierings-sperre har begynt å dukke opp på nyere CD-er. En gateavist kom entusiastisk med den nye Kraftwerk dobbelt-CDen dagen den var i butikkene. Men den lot

seg ikke spille på datamaskinene våre. Bare noen av trackene dukka opp, og både iTunes og normale brennerprogrammer kræsjet. Dermed blir det også vanskelig å få musikken over i MP3-spilleren. Når du leser det med liten skrift på coveret, står det at den kanskje ikke vil virke f.eks. på en bilstereo. Det er jo ganske fantastisk; EMI selger en CD,

til full pris, med det forbeholdet at den “kanskje ikke virker”. En venn av oss hadde støtt på problemet før, han ville gjerne hatt original-CD med cover og greier, men blei så oppgitt over de tekniske problemene at han heller lastet ned lydsporene fra internett – gratis, og dermed mistet plateselskapet en kunde.

Disse forsøkene på å innskrenke bruken av en lovlig kjøpt kopi er ulovlig ifølge den nye åndsverksloven. Der heter det at “Rettighetshaver [dvs. plateselskapet] skal påse at den som har lovlig tilgang til et vernet verk [dvs. deg, som kunde], uten hinder av effektive tekniske beskyttelsessystemer kan gjøre bruk av verket, herunder fremstille nye eksemplarer, i henhold til §§ ...” Som kunde kan du også kreve at produsenten gir deg teknisk bistand til å bruke verket på et hvilket som helst utstyr.

Det spekuleres nå på om våre overordnede, EU, vil godta en så liberal lov, eller om de nok en gang vil gripe inn på pengemaktens vegne.

Uansett spiller det egentlig ingen rolle. Utviklingen er uunngåelig. Med sterkt påtrykk fra produsenter og media har nå folk flest i de industrialiserte land datautstyr hjemme, og alle typer informasjon lagres nå digitalt – brev, fotos, musikk, filmer. Og når de kan spilles på PC-en, er de også tilgjengelige for å manipuleres med passende programmer – f.eks. kopieres. Det er *alltid* mulig å hacke et programsystem, og selvom produsentene setter sine ressurser inn for å hindre det, taper de uunngåelig mot millioner av ivrige, dyktige hackere og programmerere, som gjennom internett samarbeider i en global geriljakrig for åpenhet. Og den situasjonen er det heldigvis ikke så mye storkara kan gjøre noe med :-)

Så det vi ser nå, er krampetreknin-gene til en storindustri som er i ferd

Hvis noen gidder, hadde det vært kult å se EMI og likesinnede grillet i norske rettssaler også.

Men alt dette er forsåvidt detaljer. Det underliggende poenget er jo at med digital-teknologi koster det ingenting å lage en kopi, og kopien er perfekt, identisk med originalen. Dermed er det ikke lenger bruk for de store selskapene med svære, kostbare anlegg for reproduksjon på papir og plater. Vi kopierer allerede uhemmet av hverandre og fra nett, og jeg tviler på om alle iPodene på Stortinget er fylt med kun betalt musikk heller.

Vi går mot en tilstand der musikk betraktes som gratis. Dermed blir det vanskelig å leve av å lage musikk. Men er det så fælt? Superstjernene blir borte, det blir ikke lenger sånn at alle hører på den samme musikken. Isteden hører folk på alt mulig forskjellig, som de finner på nett eller får tilsendt fra venner. Fri flyt! Og vi vil få flere folk som gidder å lage musikk og legge den gratis fram fordi de brenner for *musikken*, ikke for blinkende pengesummer og kjendis-status.

For hvilken rimelighet er det egentlig i at folk kan bli millionærer og t.o.m. milliardærer av å lage og framføre musikk? Hvorfor er deres arbeid så fantastisk mye mer verdt enn andres?

Det er heller ikke noen menneskerett å skulle få leve av kunsten sin. Det vil vi vel alle det, kunne leve av å gjøre det kreative vi helst vil. Men kanskje det ikke er så fælt at man må tåle å ha en “jordisk” jobb i tillegg, og dyrke sine evner på fritida? Tidligere var det turnéene sine selv superstjernene tjente mest på, og kanskje må musikere begynne med det igjen, istedenfor å sitte stille og se pengene rasle inn fra platesalg. For live opptreden er ikke mulig å kopiere, og vil alltid ha et marked...

Tilsvarende effekter vil vi etterhvert se i filmbransjen. Så hva skal skuespillerne leve av? Shows og teater-turnéer? Men også her vil vi få en oppblomstring av mindre aktører som sprer sine verk gratis, og dermed mye større mangfold. Millioner av mennesker har digitale videokameraer og et klippestudio på PCen. Forskjellen fra musikk er at store filmer er dyre å lage, så de vil nok også overleve som et nisjemarked, med betaling/finansiering i en eller annen form.

Bruk- og kopieringsrettighetene i den nye åndsverksloven gjelder eksplisitt *ikke* for dataprogrammer. Men situasjonen er helt parallell til musikk- og filmsektoren. Og folk kopierer dem fritt til hverandre også. I desperate forsøk på å hindre dette forkrøples programmene fra Micro\$oft og de andre store aktørene til det irriterende, og gjør normal bruk kronglete og tungvind, akkurat som med kopibeskyttede CDer. Med samme resultatet, folk snur seg vekk fra de kommersielle produktene. Hey, hvorfor skal jeg betale over 5000,- for å få Microsoft

sin Office-pakke med Word og bruksbegrensninger, når jeg kan laste ned programpakker som gjør det samme, bedre, åpent og gratis? Så det blir etterhvert vanskeligere å tjene penger på programvare også. Men er det egentlig så synd på Bill Gates, verdens rikeste mann? Quark tar 20.000 kr for sitt layout-program, mens Adobe tar “bare” 10.000... disse folka håver inn gryn på opphavsrettighetene, mens den lille plastplata du får koster noen få kroner å trykke opp.

Vi trenger ikke gigantselskapene her heller, selvom de vil overleve en god stund med sitt grep om operativsystemene, selve grunnmuren i enhver datamaskin. Du kan riktignok blåse i både Windows og Mac OSX ved å laste ned gratis Linux-versjoner fra nett, og finne komplett utvalg kontorprogrammer, nettsurfere, bildebehandling, lyd- og video-programmer, osv. Men foreløpig

krever dette mer teknisk involvering enn de fleste vanlige databrukere klarer eller orker.

Medieselskapene skyver kunstnerne foran seg i kampen mot fri flyt, om hvor fælt det er at de blir fratatt retten til betaling for arbeidet sitt. Men sannheten er at disse lovene slett ikke kom for å beskytte kunstnerne, men først etter Gutenberg, og da for å beskytte bokutgiverne. For det var først da det ble mulig å massekopiere åndsverk, og noen mening i å kunne eie tanker/idéer – absurd utenkelig før den tid, og det er det jo fremdeles, når man tenker etter.

Are Hansen

Mer om slike ting hos www.eff.org, Electronic Frontier Foundation

RadiOrakel

man – fre: 7-10 og 13-17 lørdager: 12-20
FM 99,3 Oslo og omegn, eller streaming fra

www.radiorakel.no

Okkupasjonsnytt: Brukerstyrte boliger fortsatt et mål

Da okkupantene i Mor Go'hjerta på Bjølsen ble kastet ut tirsdag 12. april i år, hadde de lyktes med å sette søkelys på et annet samfunnsproblem der de kom: privatisering og manglende oppfølging av sykehjemsplassene for eldre i bygningen. De fortsatte å sette fokus på lokale samfunnsproblemer i bygningene som fulgte, og i AktBo er det også kommet en organisasjon som ønsker brukerstyrte boliger i samarbeid med kommunen. GA pratet med Anne-Beate Johnsen, som har vært aktiv i begge henseender.

Kan du fortelle kort hva dere gjorde da dere ble kastet ut av Mor Go'hjerta?

Da vi ble kastet ut av Mor Go'hjerta, gikk vi til Kirkens bymisjon i Bergensgate, men det var aldri ment som et sted vi skulle bli; det var bare for å holde oss samlet, og folk trengte jo et sted å sove; de var bostedsløse!

Et par uker senere gikk vi inn i Swendsensgate i en gammel villa som eies av Oslo kommune og har stått tom i hvert fall i to år. Først gikk vi til Plan- og bygningsetaten for å få informasjon om huset, for sånt skal jo ligge tilgjengelig for offentligheten, men neida, det fantes ikke noe tilgjengelig, så da gikk vi inn. Og så kom de og sa at det skulle lages barnehage der.

Så da dro vi opp til Trosterud. Til Trosterudvillaen. Og der fant vi jo også andre samfunnsproblemer. Det er liksom det vi finner på hvert sted; at på hvert sted er det noe som er blitt stengt eller nedlagt. På Trosterud var det et sted hvor handikappede hadde sittet og syslet med forskjellige ting. Det kunne jo beboerne ha fortsatt å drive med litt hjelp fra kommunen, i stedet for å la huset stå tomt uten noen inntekt. Husleia ble jo skrudd så høyt at de små organisasjonene som leide der ikke hadde råd lenger. På Trosterud

tok vi også et mindre rødt hus nede ved gården.

I tillegg var det den i Gamlebyen og en på Nordstrand. Den siste store ble den på Furuset. Der ble det veldig mye folk, og vi fant en nedlagt fritidsklubb og masse flyktningungdom som bare driver rundt mellom husene der oppe. Det er jo så dårlig samfunnsøkonomi. Så vi ser at boliger bare er én ting. Der vi kommer, er det også en eller annen forhistorie eller noe som er blitt borte.

Kunne du forklart hvorfor du og noen andre fra Mor Go'hjerta dro til FNs hovedbygning Geneve som en delegasjon i etterkant av utkastelsen? Hva oppnådde dere?

Ja, på øyeblikket omtrent, 21 dager etter at vi ble kastet ut av Mor Go'hjerta, ble den norske tilstandsrapporten levert til FNs komité for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (CESCR), og da dro jeg og Ross Barlow fra huset til Geneve som NGO(Non-Governmental Organizations)-observatører og fikk også komme med vår rapport, hvor vi hadde skrevet en del om selve Mor Go'hjerta-aksjonen og utkastelsen og det der.

Da punktet om bostedsløshet dukket opp under høringen, satt den norske delegasjonen ledet av UD og sa at alle får tilbud om boliger i Norge. Deretter fortsatte Helse- og sosialkomiteens delegasjon med å snakke om varige og tilfredsstillende boliger og henviste til regjeringens handlingsplan, men det ble ikke nevnt at den ikke fungerer i virkeligheten (ler). Så de ble jo tatt på fersken i å sitte og luge der nede, i og med at komiteen visste hvordan tilstandene egentlig var. Så det var det ene punktet de pynta på.

I pressen er det jo nettopp dette med tvungen utkastelse og bostedsløshet som er blitt det største punktet under hele kritikken, men da den forrige tilstandsrapporten ble levert til FN, jeg er ikke sikker på om det er fire eller fem år mellom hver gang, så kom det generelt tre kritiske bemerkninger om Norge som måtte forbedres. I år kom det femten.

Det kan jo ha med forskjellige ting å gjøre; som at det faktisk blir verre å leve her, men jeg tror også det har å gjøre med at folk er blitt mer oppmerksomme på FN-komiteen og har begynt å bruke den mer til å melde fra. For det imponerte meg å høre hvor mye de egentlig vet, og

det er nok mange fra Norge som rapporterer selv om det ikke når fram. Mange vil undervurdere menneskerettighetskonvensjonen og si at det bare er ord, men der har Norge gått langt i forhold til andre land for å få menneskerettighetsloven innfelt i norsk lov. Den videre prosessen da må være å få justert norsk lov mot menneskerettighetsloven. Det har nemlig Norge forpliktet seg til i og med at de har underskrevet. Menneskerettighetsloven er vårt verktøy, og den burde mange flere bruke for det den er. Et skikkelig pressmiddel. Norge blir fortsatt framstilt ute i verden som det aller beste landet å leve i, men det er en voksende gruppe som faller utenfor som vi som må slåss for.

Har dere drøftet dette med norske politikere?

Jeg var i et møte med Oslo Venstre nå på mandag, nærmere bestemt med leder i Oslo Venstre, Ola Elvestuen og justisminister Odd Einar Dørum. Men da gjaldt det i første omgang å få utlevert eieravtaler for å få fristilt bygninger.

Vi ga dem en liste over aktuelle bygninger. Den ene var også på Nordstrand, og så var det *Geitemyra gård* like her borte som står tom år etter år med den begrunnelsen at det ikke er sanitære anlegg. Men vi har jo kompetanse på økologiske byggeteknikker, så kanskje vi kan være de beste til å drive et sånt sted på stedets premisser.

Jeg leverte også et lovendringsforslag for å få styrket boligretten i Norsk Lov. Sann som det er nå, er den ivaretatt gjennom Sosialloven som er i strid med fortsettelsen av *Prosjekt Bostedsløse*, der det står at midlertidige boforhold ikke skal vare i mer enn tre måneder. Folk skal inn

i varige, stabile boforhold. Dette fungerer ikke med Sosialloven, så her må vi få et klart og tydelig ansvarsforhold linket opp mot denne planen for bekjempelse, for den må fungere i praksis også. Papirer hjelper så lite.

Hva slags respons fikk dere fra Justisdepartementet?

Justisminister Odd Einar Dørum kommenterte at vi var veldig konstruktive. Han sa at det nå er *Kommunal- og regionaldepartementet* som skal behandle lover og boligspørsmål, men at han skulle se på lovendringsforslaget og jobbe videre med det før han sendte det til *KRD*.

Hvem er det du refererer til når du sier vi?

Nja, det kan jo nesten være alle berørte, men jeg tenker i stor grad på AktBo. AktBo er en interesseorganisasjon for bostedsløse med økologien og alt det viktigste i våre vedtekter.

Nå nylig var vi på *Nordisk Nettverks* samling. Vi er tilknyttet *Nordisk Nettverk* og *Europeisk Nettverk*.

Er det et spesielt nettverk for husokkupanter?

Nei, det er mer en helhet både for trygdede og sosialklienter; det vi kan kalle sosialt ekskluderte.

Vi var som sagt på den nordiske samlingen, og snakket med en representant fra en frivillig organisasjon som jobber med bostedsløse i København og gjør mye av det vi ønsker å gjøre gjennom AktBo. De har ikke hatt boligokkupasjoner (som er basert på bolignød, vel å merke) på cirka 25 år i Danmark, for de har organisasjoner som driver et bra samarbeid med København kommune. Brukerne driver boligene ved hjelp av organisasjonen og det offentlige. Men det er brukerstyrt, og det er altså det vi kaller et *aktbo*.

Hvor kan interesserte få informasjon om saken deres?

Som okkupanter er vi som sagt litt spredd nå, så hva som vil skje med Mor Go'hjerta-saken er vanskelig å si, men i hvert fall: Boligaksjonen har jo jobba i mange år og vil sikkert fortsette med det til jobben er i boks, for vi gir oss ikke; alle har rett til bolig. AktBo jobber mer langsiktig, og er kanskje det enkleste stedet å finne oss. Der er vi i en bedre forhandlingsplan enn som okkupanter, men jeg synes ikke det er galt å okkupere så lenge vi blir så oversett som vi gjør, og vi har oppnådd mye gjennom Mor Go'hjerta-aksjonen. Regjeringen har på en måte tatt ansvar; de har utarbeidet en plan, så det er kommunene som skal utføre planene som det står på.

Pål Flakk

Mer om Boligaksjonen på side 9!

AKTBO

AktBo er en ideell organisasjon med det formålet å utvikle og realisere billige og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. **Brukermedvirkning, ansvarliggjøring og størst mulig grad av selvstyring utgjør grunnpillarer i Aktbos boløsninger.** Dette søkes oppnådd gjennom samarbeid med offentlige myndigheter og andre, der det legges til rette for hjelp til selvhjelp for vanskeligstilte på boligmarkedet. De offentlige myndigheter skal legge forholdene til rette for gode boforhold, men aldri bestemme over folk.

For en stor del drives arbeidet i Aktbo av frivillige krefter utgått fra målgruppene. Det bygges også opp et nettverk av samarbeidspartnere og støttespillere: Frivillige organisasjoner, offentlige etater, sponsorer, politiske partier, fagforeninger, bedrifter, skoler og privatpersoner.

AktBo er nå blitt en høringsinstans for departementene innen lov- og strukturendringer på flere viktige saksområder. De har postadresse i Hausmannsgate 19 i Oslo, og kan også nås på e-post: aktbo@aktbo.org. Nettadressen er www.aktbo.org

Kvinneligaen

Norsk politikk har mutert. Avantgarden er på vei.

Geir Olsen intervjuer Kvinneligaens karismatiske frontfigur. Medbøe tar bilder.

Siv Therese Angela Isachsen. Vi skal ikke spørre om sivilstatus barn osv. diverse slike trettende omstendigheter, men vi kunne tenke oss å spørre om ditt politiske syn, hva er ditt politiske syn?

Hæ?

I hvilke sammenhenger har du vært aktiv?

Eh, som leder av Kvinneligaen, tidligere Kvinnefronten og Kvinnegruppa Ottar.

Hva er din rolle nå?

Leder av Kvinneligaen. Leserinnlegg og intervjuer og sånn. Den type ting.

Kan du si noe om hvilke aktiviteter du har bedrevet tidligere? Du kan gjerne ta det i kronologisk rekkefølge. Begynn med begynnelsen og si mest mulig detaljert hva du har drevet med.

Jeg startet som kvinneaktivist som forkvinne i Jentefronten. Så ble det Kvinnefronten og så ble jeg aktivist i Kvinnegruppa Ottar fram til 2000. Deretter startet jeg Kvinneligaen, en aksjonsgruppe mot prostitusjon.

Ja, altså, du har sluttet å være aktiv i både Kvinnefronten og Kvinnegruppa Ottar. Kan du beskrive eller belyse omstendighetene rundt disse brudene? Begynn med Kvinnefronten; hvordan du brøt ut og var med på å etablere kvinnegruppa Ottar.

Ja det var splittelsen i Kvinnefronten som gjorde at vi dannet en kvinnegruppe som vi kalte Kvinnegruppa Ottar. Ottar var en aktivistgruppe. Fram til år 2000, altså 10 år, var jeg med i Ottar. Så jeg fant ut at Ottar egentlig var like reaksjonær som Kvinnefronten. Og jeg fant da ut at jeg skulle starte Kvinneligaen som en rein aksjonsgruppe i motsetning til Kvinnefronten.

Du bruker til stadighet ordet "reaksjonært", hva legger du i dette ordet?

Å bare sitte og snakke og aldri på en måte å finne ut nye metoder. At du ikke tør å bruke nye metoder, at du ikke tør å gjøre noe utradisjonelt. Altså for meg utgjør dette å være reaksjonær. Du har en oppskrift, men har ikke guts nok til å gjennomføre det.

Egentlig ganske godt formulert. Men det kan være litt interessant om du kan prøve å beskrive det daglige livet eller virket i Kvinnefronten og på hvilke punkter eller områder det skar seg mellom deg og de andre i Kvinnefronten. Du må gjerne navngi personer som du

"Jeg synes født for trøbbel." Siv Therese Angela Isachsen
fikk en motsetning til eller en saklig uenighet som da kanskje da ble en motsetning. Dette er jo godt stoff for våre lesere for å si det sånn. Her kan du gjerne utbre deg i detaljer.

Jeg tenker i forhold til Kvinnefronten på det punktet der, det var liksom ikke så jævlig som det var når jeg kom på kant med Kvinnegruppa Ottar. Der stod jeg alene og hadde utformet en ny aksjonsstrategi som var noe...helt nytt som ikke har funnet sted i Norge noen gang. Kvinnefronten hadde jo de gamle stuntene med å male "horekunde" på biler og sånn. Men det jeg hadde på gang var noe helt nytt og det har heller aldri vært prøvd ut tidligere.

Allikevel tror jeg at våre lesere kan være en del gamle hippies og mennesker som har et bilde av Kvinnefronten på en eller annen måte, men som ikke så mye om Ottar. Om du kanskje kunne gi våre lesere et bilde av når det begynte å gå til helvete mellom deg og Kvinnefronten først, også da blir det enda bedre når vi får høre hvordan det gikk til helvete mellom deg og Ottar.

Nei, altså det er klart Kvinnefronten var gamle sosionauter og gamle akp-ere som aldri kunne tenke en ny tanke.

Ikke snakk til meg. Jeg

har dem i etasjen under.

Så ble det strid i forhold til Cupido (bladet for kåthet og glede – intervjuers merknad) Her anså jeg meg mer radikal en dem. Jeg brøt ut av ren nødvendighet og var med å danne Kvinnegruppa Ottar.

Unnskyld...det med Cupido vet vi ingen ting om, hva gjaldt striden, hva dreide striden om Cupido seg om? Nei forresten det orker jeg ikke å høre noe

om. Bare så det er sagt er intervjueren foreløpig mer enig med kvinnegruppa Ottar enn Kvinnefronten. Vi sier dermed ikke at vi kommer til å bli mer enig med Kvinneligaen enn med Kvinnegruppa Ottar.

Vi hadde en pornoutstilling der det gikk liksom på at kvinnefronten ville sladde ansiktene og allikevel vise kjønnsorgan og sånn. Det var jeg uenig i. Jeg mente at kjønnsorganene skulle ble sladdet og det var mye strid rundt dette. Jeg jobbet med en biskop og den Norske Kirke i forhold til denne utstillingen og de som nå er med i Kvinnefronten mente at dette var for reaksjonært å liksom samarbeide med en biskop osv. Så som sagt var jeg med i Ottar fr

em til 2000 og jobbet veldig mye i pressen for Ottar og med aksjoner og sånn, skrev veldig mye. Samtidig så jeg at dette liksom ikke gikk fremover. Vi hadde på en måte ingen innflytelse i samfunnet og det var på tide å gjøre noe nytt. Da valgte jeg utradisjonelle aksjonsmetoder og fikk en tre kvinner med meg og startet en aksjon mot prostitusjon og for kriminaliser-

jeg var trebarns mor og på den tiden hjemmeverende. Jobbet gratis på idealistisk grunnlag, så jeg hadde liksom ingen jobb.

Du hadde ikke noen jobb å miste altså, men de andre hadde en jobb å miste og ville gått ned i inntekt hvis de ble tatt for ulovligheter og ville miste sin posisjon, og var det det som stresset dem?

Selvfølkelig. Altså er det klart at Kvinneligaen har aldri vært eller kommer aldri til å bli

stuerene.. Det tror jeg Kvinnefronten og Kvinnegruppa Ottar er blitt etter hvert. Og det er klart at folk med en viss posisjon har angst for å engasjere seg i Kvinneligaen. Men min posisjon var altså ikke sånn.

Nei men du sier at de hadde alt å miste med andre ord jobb og bla, bla, bla... Men du hadde ingen ting å miste. Kan det være at du er mer fandanivoldsk og ikke så redd for konsekvenser, kan det ligge noe der også? For det ville kanskje være mange på enslig morstrygd

som ikke ville synes det var greit å stille opp som lekeprostituert, skrive opp navnet på... eller du kan heller fortelle selv hva dere gjorde.

Ja altså, det første spørsmålet du stilte, det var det liksom at jeg er av en annen støpning enn de. Nå har jeg aldri levd et borgerlig liv eller vært opptatt av inntekt

ing
a v
horekunder.

Og da var du i Stavanger og dette var i år 2000 og du hadde med deg tre bekymrede lokalpolitikere. Vi tar det fra venstre mot høyre: RV, SV og AP.

Det er klart at jeg skjønner at de var bekymret. Jeg hadde ingen ting å tape,

og hus, bil og sånn så det har liksom med å gjøre at jeg ga faen. Også hadde jeg 3 barn. Visste at de hadde det bra. Mat på bordet og sånn, mer trenger de ikke og jeg ga faen i konsekvensene. Jeg har til tider angret på det pr i dag. Altså sitter jeg med masse dritt. Jeg har fått slengt inn brannfakler og satt fyr på kåken min der. Sitter med 500 000 i gjeld osv. Og blitt slaktet. Men altså står jeg for det jeg gjorde jeg har aldri angret en dag på det, men som sagt så er det kanskje min forhistorie som gjør at jeg gir faen. Altså har jeg aldri levd et borgerlig liv i motsetning til...

Nei du har vært gift eller samboer med en mann som kanskje ikke var et typisk A4 menneske, uten at vi skal gå i detaljer på det, og du har et barn med han og du har vært gift med en tysk kunstner som kanskje fremstår som mer konform. Litt mer A4 og to barn og tjo og hei. Men fortell heller litt om... sånne ting er jo forferdelig trivielle men hva med den måten dere jobbet på for å eksponere de lystne herre i Stavanger?

Altså det vi gjorde først det var jo å irritere oss over at prostitusjonen i Stavanger var sterkt økende.. Vi gikk ut og sa at okay, heretter skal man ikke være sikker på å kunne kjøpe horer i ro og mak. Jeg gikk på strøket selv som prostituert og inngikk en avtale med horekunder og deretter sa jeg beklager altså, Kvinneligaen kommer til å henge deg ut. Vi tok da nummeret på bilen og ringte da bilsakknydige med den unnskyldning at det hadde skjedd en ulykke. Bilsakkyndige må ha registrert jævlige mange ulykker i løpet av den korte tiden vi holdt på. Slik fikk jeg navn og adresse og ringte deretter til den horekunden for å være 120 % sikker på at det var han jeg hadde møtt og at bilen ikke var lånt ut osv. Og det er ingen andre, altså alle har bekreftet at de har vært der nede på det tidspunktet og at det var de som har kjørt bilen.

De du har snakket med sier at ok det var meg og så begynte de kanskje å forhandle eller trygle eller kanskje mest det siste?

Ja, de tryglet. Det var liksom en bønn fra familien og for å redde sitt eget skinn også, sant, og jeg skjønner at det liksom ikke er kult å bli hengt ut med navn og adresse og greier, som horekunde. Men jeg hadde gått ut med så sterke advarsler at den holdt ikke altså. Det var ingen snakk om å kjøpe eller å true meg til å holde kjeft. Det var kun forsvar, kun trygling. Tenk på mine barn og tenk på kona og sånn.

Akkurat som en film jeg ikke husker navnet på om den amerikanske presidentkandidaten som fikk et attentat mot seg og det var et lite barn i forsamlingen som presidentkandidaten holdt opp foran seg for å verge seg selv.

Ja, nemlig.

Men det var jo flere kjente personasjer blant disse 20 som dere da fant ut av. Dere oppga fullstendig feilaktige opplysninger til det offentlige organet Biltilsynet. Føler du her at målet hel-

liger midler, du har ikke noen betenkeligheter herimot?

Nei, ingen betenkeligheter.

Det regnet jeg med. Har du noen godbiter til oss; noen deilige kåte mennesker i Stavanger som du kan dele med leserne våre?

Både i Stavanger og i Oslo. Det var to toppolitikere fra Stortinget. Så jeg kan godt nevne dem!

Jeg vil råde deg til i dette intervjuet å ikke å nevne noen navn. Det blir så kjedelig og trivielt også får man en eller annen latterlig tabloid debatt om personvern. Jeg holdt på å si ynkelige menneskers siste skanse, vi gidder ikke det. Men bare si det røffly hvilke partier. Og uten å si om de har skjegg eller ikke.

En av de som var veldig sånn mest fremme var i Krf. og kjøpte masse. Kjøpte disse jentene på 14 år.

Kanskje han var på jakt etter uskyld?

Kanskje. Men så har jeg og mennesker som såkalt idealistisk jobber for stoffmisbrukere og prostituerte. De ble observert og det var sjokk for familien å se at det var så mange såkalte samfunnets støttespillere som var nede kjøpte og seg et nupp. Synes det var helt okay og ga faen i advarsler og hva prostitusjon egentlig gjør med mennesker.

Ja, vi gidder ikke å navngi noen foreløpig av praktiske og estetiske årsaker fordi ettervirkningene er så utrolig trivielle. Dette sier jeg på dine vegne. I og med at jeg er intervjuer så er det jeg som styrer premissene for dette intervjuet. Men, det ble mye ståk rundt de 20 lystne herrene?

Ja det gjorde det: Samtlige sa at de ville ikke benekte at de hadde vært horekunder. Det var jo en seier for meg. Men det verste var vel mer hushaien som tjente dobbel leie på 5 prostituerte. Og naboen visste vel hvilken trafikk som foregikk osv. Men ingen har på en måte stått opp og sagt at her har det foregått prostitusjon og trafficking.

Straffelovens § 202 C altså at man leier ut til horer mens de selger sex til stønnende svin?

Ja altså, i følge § 202 så ser vi det at du kan få 5 år. Men det er utrolig vanskelig

å ta folk ...

Ja og sånn skal det jo være ikke sant vi har jo et rettssamfunn og vi kan jo ikke bure inn alle utleierne her i Norge altså. Er du ikke enig i det da? Jeg bare kaster inn en brannfakkel her nå.

Jo da, jeg er enig i det, men det er klart at alle huseiere er ikke halliker, men altså av de som jeg har møtt, jeg har hengt ut en. Det er så åpenlyst at-; begynner å lure på om politiet prioriterer å etterforske et gram hasj altså i stedet for å få buret disse menneskene inn som virkelig tjener grovt på andres ulykker.

La oss si at hvis jeg drev gigolovirksomhet fra denne leiligheten her hvordan i all verden skulle den stakkars utleieren min, som bor ute i Asker og er en søt og snill dame, kunne avsløre mitt renkespill og umoralske handlinger i den sammenheng og i så måte?

Her snakker jeg om at det er en huseier som har leid ut direkte til disse jentene og fått dobbelt betaling og disse jentene har andre adresser i byen, hvorfor i helvete skulle de ha en leilighet der de tilbrakte tiden mens mannen var på Nordsjøen. Det var så åpenlyst og de har fått flere klager av naboer med en utrolig trafikk. Det er ikke normalt at en kvinne får 20 mannfolk på besøk pr døgn.

Det kunne jo bare være sosiale og utadvendte og ha en stor omgangskrets?

Jo men det er litt rart når man er der i ca 40 minutter og går, og så kommer det en

mann 20 minutter etterpå og sånn fortsetter det hele veien.

Man kunne jo tenke seg at det her foregår bibelstudier og at kvinnen hjalp disse herrene med å studere åndelige spørsmål. Det var mange Krf - mennesker som var innom her også.

Jo, men altså...

Du mente du hadde gode nok bevis, jeg gidder ikke å tære mer på det. Det begynner å bli kjedelig det temaet der. Bare fortsett.

Nei ja. Jeg skal ikke fortsette på dette hvis du synes det er kjedelig. Men okay ferdig med det.

Det hele er å anse som bevist altså?

Absolutt. Og beviset var jo, det beviset var jo det at jentene ble uthevet samme dag som det ble ...

Denne mannen var opptatt av juss og paragrafer og slikt noe ikke akkurat § 202 C men andre paragrafer. Og benyttet seg av Atle Helliesen, hæ hæ. (Internt for redaksjonen)

Ja, han var meget opptatt av erstatning og gikk da til søksmål først i første omgang og da vant jeg uten advokat og andre omgang så var vi i byretten. Der var jeg preget av familiedrama og skillsmisser og sånn. Orket ikke å ta hele styret og han vant....

Du søkte om fri rettshjelp i saken, den søknaden regnet jeg med at ble innvilget av fylkesmannen i Rogaland. Synes de det var greit at du skulle ha litt støtte fra det offentlige for å forsvare dine interesser i den saken?

Ja altså sannheten er jo det at jeg hadde en god venn som forsvarte meg i lang tid der jeg ikke fikk innvilget fri rettshjelp.

Er det den berømte profilerte kjendisadvokaten Arvid Sjødin i Stavanger. Tar jeg munnen for full hvis jeg røper den lille detaljen?

Nei da, det er Sjødin. Uten han tror jeg det hadde gått mye verre. Jeg har fått råd og støtte på veien hele tiden, gratis, uten at han tok 5 øre. Deretter så tok jeg kontakt med Harald Stabel og hadde han i en periode.

Det her er Gateavisa litt interessert i, hvordan så han på dette? Litt formell eller oppglødd behjelpelig?

Jeg tror han var ganske oppglødd og behjelpelig. Mange klemmer, stå på. Men det er klart at han har bistått meg det var bare det at han trodde aldri at noen kunne

lage så mye bråk i en liten by som Stavanger, men det gikk an. Han fikk jo telefoner på ferie og måtte dra på hotellet for å svare telefoner fra Nrk bla, bla, bla... men jeg tror at...

Sikkert politisk naivitet. Fra blitz til ekte krutt. Ja hva er det med Siv, er det frisyren din eller er det dette blikket? Dette blikket som er litt uutgrunnelig. Hva er det med deg Siv trækker du alltid inn i et minefelt? Er det handlingene dine eller er det også noe med din personlige karisma?

Det får du spørre en psykolog om, kanskje begge deler.

Jeg vil ikke si psykolog, for psykologer de snakker om problemer (som de faen meg har nok av selv), men vi prøver bare å gi en mer nøktern eller nykter skildring av en person; så bør man vel egentlig ikke å ringe en psykolog.

Det er sant. Men jeg vet ikke, min personlighet har alltid på en måte vært.... Det er meg som... og jeg vet ikke hva jeg skal si. Jeg synes født for trøbbel, det har jeg forstått i mange år og fornemmet i enda flere år. Men i forhold til Kvinneligaen var det bevisst og jeg angret ikke en dritt.

Nei men Sohaila Andrawes når saken kom opp på nytt så var det jo bare krokodilletårer og tjo og hei men neste gang du skal for påtalemyndigheten så blir det altså ikke slike fakter fra deg å forvente altså.

Okey når du begynner å nevne Sohaila Andrawes så er det en venninne av meg. Og all respekt for henne men nei som hun sier ble det ingen tårer, ingen spill for galleriet. Jeg står for det jeg har gjort, jeg tar den straffen jeg eventuelt kommer til å få. Som Edith Piaf sang: Jag angrar intet.

Jeg tenker også på ml- bevegelsen også hvor en del krefter har sagt at det var så grusomt og det var så totalitært og bla, bla, bla. Og mange da kryper til korset og sier at det var forferdelig jeg angret det hele osv. Hvordan vet vi at du om ikke 10 – 12 år sitter og gråter krokodille tårer etter eller annet sted. Med andre ord at du også svikter oss. Vi her i redaksjonen i Gateavisa.

Når jeg har vært sånn siden jeg var 13 år til nå og da er det meg, nei jeg tror aldri jeg kommer til å skuffe noen verken i Gateavisen eller, sånne aksjonister som meg det blir ingen krokodilletårer, jeg står for det jeg gjør.

Kan du lette litt på sløret, hva vi har å glede oss til, vi i fancluben?

Jo, i forhold til traficking så var vi inne på tanken på å gjøre til...det har jeg aldri sagt offentlig, men jeg har tenkt lenge på det dette må stoppes og det er fra den tiden jeg jobbet på gata så har det forverret seg så. Det er så jævlig at noe må gjøres og det nytter ikke med bosenter, nytter ikke med Kirkens Bymisjon osv. Her nytter det ikke å dele ut kondomer og glidekrem og en kopp kaffe, her må det aksjoner til og jeg gjør det når ingen andre gjør det.

Men er det ikke flott med Kirkens Bymisjon og hun lederen som jeg verken kan eller vil huske navnet på. Den latterlige figuren som ville bli biskop, er ikke hun flott med grått hår og litt distingvert og ser stort på ... prostituerte og alle disse fine menneskene. Kan du ikke si noe ømt og varmt om henne i et intervju eller skal du bare være ditt vanlige aktivistiske selv også når du svarer på det spørsmålet?

Jo selvfølgelig så trenger disse jentene, trenger noen som kommer med kaffe og sånne ting. Men ikke kall de aktivister eller ikke kall dem kvinnepolitiske. De driver kun

veldedighet og gjør ingen ting for å stoppe den utviklingen som bare blir jævligere og jævligere og selvfølgelig altså folk må gjerne gi en tigger penger, det gjør jeg selv hver dag. Uten penger, blakk og jævlig men du redder ikke verden med det. Du må ty til sånne metoder som jeg har gjort og det, sånne mennesker som meg trenger du.

Jeg? Må vi ikke beundre de menneskene som for luselønn og ubetydelig inntekt i Kirkens Bymisjon åpner metadonklinikker og beundrer ansiktsløftningene til Sonja Haraldsen, p.t. Drammensveien 1? Snart begynner de vel å dele ut kokain i Columbia. Uselvisk uegennyttig innsats må vi ikke gi dem litt honnør da?

Jo selvfølgelig all honnør. Altså men jeg har gjort det gratis selv i Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon og jeg skjønner miljøet og det er menneskets idealister på sitt gehør. Men all respekt for det.

Sa du gehør eller revir, eller forresten drit i det. Ja for du jobbet jo stort sett gratis eller for en ubetydelig lønn gjør du ikke det? Ca 600.000 lavere enn...

De som er ansatte der har jo sin lønn, men det er jo mange som er frivillig og de skal absolutt få klapp på

"Her nytter det ikke å dele ut kondomer og glidekrem og en kopp kaffe, her må det aksjoner til og jeg gjør det når ingen andre gjør det."
Siv Therese Angela Isachsen

skuldra, men jeg mener at de pleier to verdener. Altså jobber jeg jo ikke som en hjelper for prostituerte, jeg jobber som kvinneaktivist. Da er det andre metoder og hvis du skal hele veien være redd for å trå andre på tærne,

og det er klart at jeg har ødelagt utrolig mye for jentene men, altså å skulle jobbe politisk så nytter det ikke å være redd for å trå andre på tærne altså, da kan du bare gi opp. Og verden forandrer seg ikke.

Ok. Hvor mye kan du klare å forandre omvelte osv. la oss si et tidsperspektiv på 10 til 20 år, hvordan kommer samfunnet til å se ut hvis man ikke får satt noen stopper for din aktivitet?

Det jeg ønsker mest av alt på jord er det at kriminaliseringsloven, at man får en kriminalisering av horekunder. Greier vi det så har vi oppnådd jævlig mye, men veien er lang og den er tøff men ikke...på tross av at miljø og disse....ble.

La oss komme videre. Kan du si noe om erfaringene i Sverige?

Lovende...

Men når prostitusjonen er kommet inn i legale former, hva står for tur da, andre... ting eller er det bare prostitusjon som er Kvinneligaens agenda?

Jeg skjønner ikke helt spørsmålet altså hvis det kommer inn i legale former, la oss tenke litt på den.

Spørsmålet var svært spøkefullt og lekent og metaforisk så bare hopp over det. Når vi har fått kriminalisert prostitusjonen, andre ting som Kvinneligaen ved interimsstyret kunne tenke seg å gripe fatt i?

Å jada masse.... kvinner fra den tredje verden.....

Ok, kvinner, kvinner, kvinner, kvinner....men hva med resten av verden når skal du gripe fatt i den?

U – land, fattigdom, mot EU, det er mange ting som jeg kan jobbe med. Men det er klart at det er Kvinneligaen, det sier seg selv det er kvinner.

Fascinerende, da i forhold til RV; er du fortsatt medlem av partiet?

Ja, og RV er vel det første partiet som har program for kriminalisering av horekunder, all ære for RV.

Men er RV fortsatt et litt bondsk parti a la slik man ynder og spøker med bevegelsen fra 70-tallet eller begynner det å nærme seg en radikalt avantgarde i det partiet da?

Jeg tror nok det begynner å bli ja. Altså er Kvinneligaen med i alle fall så det må jo gi et løft. .

Det kan gi partiet et lite løft i ballene? Okey da takker vi for intervjuet og til denne ganske søte, veldig interessante og til tider reflekterte kvinnen. Vi skal ikke beskrive henne nærmere. Vi nevnte ordet søt, vi nevnte også øynene som mannen bør være litt forsiktig med å stirre for dypt i. Men vi kan i hvert fall berolige leserne med at hun er faktisk veldig hyggelig og alminnelig og vi tror ikke hun hater menn tvert i mot, vi tror mener her å ha registrert en romantiker som tror på kjærligheten. Bravo!

Fattighuset

Det er stengt, hører jeg gjennom intercommen som henger på veggen til Storgata. På denne adressen overdøyer støyen fra trafikken de fleste lyder, men akkurat nå er det stille. Stengt? Hadde ikke jeg et intervju her? Og. Hvor er fotografen?

Jeg forklarer sremmen i boksen at jeg har et intervju å utføre. Med Per. Og stemmen sier *kom inn*. Intercallboyen viser seg å være en person ved navn *Hågen*. Hågen Røskvik. Med mye hår og skjegg viser han meg inn. Også med skjegg, men med mindre hår, finner jeg Bror Wyller. En av stifterne. I vindussofaen sitter Per Dahl - mannen som gjennom Fattighuset skaffet kombiskapet som står på kjøkkenet hjemme hos meg.

- Vi skal flytte, dette er siste dagen her. Her har vi leid av Olav Thon, som vi har hatt et bra forhold til. Men vi ser etter bedre lokaler. Disse ble for dårlige. Vi vil fortsette matserveringen i de nye lokalene. For en billig penge får man lunsj og middag. En 30-40 kroner middagen. To lønna stillinger tar seg av arbeidet. Vi får også en lønnet aetatstilling. For øyeblikket er en adresse i Pilestredet aktuell, og man vil ikke konkurrere med Blitz ved å gi ut gratis mat, sier Hågen.

Fattighuset har startet et aktivt samarbeid med høyskoler, som følger opp deres arbeid og hjelper Fattighusets medlemmer; samt med andre folk som har problemer med *Sosial- og trygdeetaten*. Studenter fra sosalhøgskolen og jus.

Organisasjonen ble stiftet 14. juni 1994. 11 år. Feiret i fjor 10-årsjubileet på Munken på Hovedøya innerst i Oslofjorden. 32 mennesker stilte opp.

Nye fjes og gamle fjes. Og stemningen rapporteres å ha vært god. Etterfulgt av gode glis.

SPONSOR

For å få betalt regningene i de nye lokalene; strøm, telefon og husleie, har de oppnådd å få kontakt med meieriet Synnøve Finden. De sponser alt dette. Slik har de unngått å gå konkurs.

Og FH kan ta imot med åpne hender. Det følger nemlig ingen klausuler med. Meieriet syntes bare at det var en fin ting å gi sponsormidler til. De legger seg overhodet ikke opp i den daglige driften.

Per er daglig leder fram til oktober. Da tar Trond Olsen over. Også en mann som har vært med siden begynnelsen på okkuperte Kampen Verksted. En stund var de sågar innom vår egen hule, Hjelmsgt. 3.

De siste åra har de ikke fått gjort så mye, da et tidligere styremedlem prøvde å svindle dem for 1.78 millioner kroner. Dete kostet ett og et halvt år i møter og rettsaler. Nå har de endelig fått pengene tilbake. Minuset er at halvparten forsvinner i advokatsalærer.

BEGYNNELSEN

En uke senere treffer jeg Bror på den alternative kafeen Mir. På spørsmål om hvorfor de gikk sammen om å starte organisasjonen, svarer han at de gikk sammen for å kunne *misbruke systemet*. Bryte gjennom det. Gjøre noe sammen. Arbeidsløse, sosialklienter og vanskeligstilte familier. At de kunne føle at de hadde en sterk organisasjon sammen når de skulle til sosialombudet og i forliksrådet.

De begynte med rådgivning og hjelp til

andre sosialklienter som hadde vansker.

Det er stengt, hører jeg gjennom intercommen på veggen.

Etter noen år delte de ut ett varmt måltid i uka, og de delte ut klær, kaffe og te til de som måtte trenge det. De lånte også ut telefon når det var ønsket.

Så skjer det store. De får penger av Ari Behn og av staten. Nå kan de bygge opp et lager av hvitevarer, klær og mat. Dette blir delt ut til trengende. Det skulle vise seg å være mange. Så kom svindelen og rettssakene, og det meste måtte legges brakk. Tvisten om pengene tok all energien.

Jeg får til slutt høre av Bror at Pilestredet er forkastet som ny væreplass. Et nytt alternativ ved Birkelunden på Grünerløkka har dukket opp.

Dette med lokaler er veldig viktig for dem. Noe også fremtidig daglig leder Trond Olsen presiserer når jeg møter ham på kontoret til Velferdsalliansen noen dager senere. Velferdsalliansen er en paraplyorganisasjon hvor bl.a FH er med. Andre medlemmer er Leieboerforeningen og Robin Hood-huset i Bergen. Han forteller også at fattige i Norge ikke blir tatt alvorlig av myndighetene, selv om det blir flere og flere av dem. De finnes i følge dem kun i u-land. Den eneste som tok dem alvorlig, var Meltveit Kleppa da hun var minister. Hun tok kontakt for å få råd og veiledning når hun trengte det

Ellers er de høringsinstans for Storting og Regjering når dette trengs. Trond forteller meg også at de er i ferd med å bli medlem av Anti Poverty Network i Brussels som første organisasjon utenfor EU. Møtet ender opp med at fotografen Harald, som endelig har dukket opp, tar noen bilder.

Gateavisa ønsker Fattighuset lykke til med fortsettelsen i nye lokaler.

Tekst:
Atle Waage

Foto:
Harald Medbøe

Utkastelsen i Gamlebyen

Natt til 15. juni aksjonerte politiet mot det okkuperte huset Spragleberget i Gamlebyen i Oslo. Etter klager om husbråk kom de med en styrke på ti biler for å fjerne de seks okkupantene. Okkupantene hadde barrikadert seg, og helte bøtter med maling og avføring over politiet. Samtlige seks ble arrestert.

I etterkant reagerte flere av naboene til okkupantene på hvordan saken ble fremstilt i media og av politiet. Okkupantene hadde nemlig gjort en kjempejobb i forkant av og under okkupasjonen med å rydde området rundt for sprøyter - noe de informerte naboene om i høflig formulerte flyveblader. Dette er ikke minst et viktig moment siden boligen de tok ligger like ved en skatepark som brukes aktivt av lokal ungdom. Etter hvert ringte også en av naboene, Fjell, etter ambulanse til en okkupant med et illebefinnende, men fikk ingen fordi det var politiet som var ansvarlig og de fortsatt var på stedet(!).

Stabssjefen ved Oslo Politidistrikt parerte med at kritikken var en del av et velregissert spill fra okkupantenes side, og at flere av naboene var kjente navn fra det samme miljøet. Dette gjør imidlertid ikke legevaktens opptreden mindre betenkelig, og det er viktig å få fram at husokkupasjonen høynet den sosiale standarden i området. Samme Fjell uttalte følgende til Dagbladet i etterkant:

- Det er noe med det positive i at noen tar tak i den rønna. Det var mye verre da det var speedfreaks og horer som brukte det, men den gangen tok det lang tid før politiet kom. Det har ikke skjedd noe med den bygningen på 20 år, og så er det så viktig å få ut disse ungdommene.

Okkupasjonen var også en del av det større initiativet Boligaksjonen, og den ønsket å få fram at faktisk 6-7.000 mennesker i Norge er uten fast bopel. Dessuten har hver enkelt krav på minst 3800 kroner (som er fattigdomsgrensen) å leve for i måneden etter husleie, men det er langt fra tilfelle for svært mange unge. Fra et av vinduene i bygningen hang et oppsummerende slagord: "Bruksrett foran eiendomsrett!"

Påstanden om husbråk er også svært omdiskutert - flere naboer hevdet at de ikke hørte noen ting, og okkupantene unnlot, som Martin Knutsen påpekte i et leserbrev til nevnte avis, å kaste steiner eller andre tunge gjenstander.

Men uansett: Hva i alle dager var vitsen med å gå så beinhardt ut mot seks ubevæpnede okkupanter? Det skal godt gjøres å finne noe klanderverdig i boligløse som restaurerer et narkoreir til fordel for hele lokalmiljøet. Bare synd at alle grunnleggende menneskerettigheter - som å få tak over hodet - blir filtrert gjennom staten først.

PF

Kilder:

www.indymedia.no
www.dagbladet.no
www.spisderike.net

Dag Solstad: – Trøbbel er mitt yrke

Gatevisas Medbøe og Olsen møter den sympatiske forfatteren Dag Solstad.

I et selskap kom Gateavisa kulturjournalist til å hevde at det offentlige bildet en har av Dag Solstad er fordreid. Det pompøse og demiurgaktige fremheves av folk med en egen agenda. På tross av at Learaspektet ikke er til å komme forbi var det en annen og lysere Solstad Gateavisa møtte i vår firmabil på vei til den årlige litteraturfestivalen på Lillehammer.

Det var en dag i mai, Olsen satt hos fotograf Medbøe. Han skulle intervju Dag Solstad. Avtalen var at de skulle møte Solstad kl. 12. Han bodde like i nabolaget. Ca ti over tolv ringte Medbøe, anføreren, på hos Solstad. Han har med seg et kamerastativ og et Nikonkamera. Solstad gir seg til kjenne i dørcallingen. Fotografen og journalisten går inn i den pene oppgangen og opp trappene til Solstads lyse og rommelige Frognerleilighet. Seansen åpner med en del smalltalk om flypriser, reisemål, restauranter i Berlin osv. Medbøe og Solstad beveger seg til en annen del av leiligheten for å finne optimale lysforhold for portrettfotografiene. Olsen blir stående i noe han oppfatter som Solstads arbeidsværelse. Han føler seg ikke uvelkommen, men han er heller ikke blitt mottatt med noen påtrengende konversasjon.

Medbøe har fått de nødvendige bilder av forfatteren og en går ned trappen og ut i det fine vårværet.

Etter hvert får reporteren samlet tankene om hvor han har parkert bilen, og den lille gruppen beveger nå seg i retning denne. Olsen setter Solstads reiseveske i bagasjerommet og henger hans Hugo Boss frakk opp på en liten knagg ved bilens baksete. Solstad får samlet seg til å gå inn i bilen. Medbøe blir stående på fortuet med sitt fotoutstyr. Hvilke skumle planer har han nå? Olsen kjører ut i Drammensveien, men stanser ganske snart ved en kolonialforretning for å kjøpe noe å drikke på veien. Han foretar en ganske nonchalant lukeparkering og går inn for å kjøpe et par bokser cola. En av dem tilbys forfatteren. Den avslås. Olsen ser for seg at Solstad godt kunne tenkt seg en slurk cola eller to, men at han faktisk er litt tilbakeholden. Dette oppfattet i positiv forstand.

Man kjører så gjennom Oslo for på et eller annet tidspunkt å komme seg inn på europaveien til Hamar. Det blir uvekslet litt smalltalk om det kommende stortingsvalget. Intervjueren prøver å styre samtalen inn på Solstads forfatterskap. Han har et honorar han skal heve. {Honorar? Hos Gateavisa? setters anm.} Planen er å komme gjennom følgende utgivelser før de når Lillehammer: ((n) = noveller, (r) = roman, (p) = prosatekster (drfm) = dokumentarroman finansiert av monopolkapitalen)):

Spiraler (n) (1965), *Svingstol og andre tekster* (p) (1967), *Irr! Grønt!* (r) (1969), *Arild Asnes 1970* (r) (1971), 25. septemberplassen (r) (1974), *Gymnaslærer Pedersen beretning om den store politiske vekkelsen som har hjemsøkt vårt land* (r) (1982), *Forsøk på å beskrive det ugjennomtrengelige* (r) (1984), *Roman 1987* (r) (1987), *Medaljen forside (drfm)* (1990), *Elleve roman bok 18* (r) (1992), *Genanse og verdighet* (r) (1994), *Professor Andersens natt* (r) (1996), *T. Singer* (r) 1999, *16.07.1941* (r) 2002.)

Solstad forteller at det er forfattergjerningen som alltid har vært hans kall. Han har riktignok jobbet bl.a. som lærer. Men dette dette kan synes å ha vært en slags forundersøkelser for å gi den rette koloritt f. eks til monumentale lektorer som Pedersen og Rukla. Solstads første utgivelse var novellesamlingen *Spiraler*, han forteller at den fikk en god mottagelse. Deretter kom *Svingstol og andre tekster*, som i følge forfatteren vel og merke er prosatekster og ikke noveller, altså. Så skrev Solstad sin første roman *Irr! Grønt!*, som likeså godt innbrakte kritikerprisen. Det synes altså å ha gått glatt helt fra starten av i Solstads forfatterskap. Det er vel for øvrig få som kan tangere Solstad i å ha blitt tilegnet et

festskrift allerede på sin 30. årssdag.

Gateavisa spør Solstad litt ut om *Irr! Grønt!*. Vi nevner at den synes inspirert av Witold Gombrowicz, denne adelige polsk østerrikske døgenikt som flakket hvileløst rundt på forskjellige kontinenter og så ned på alt og alle. Solstad bekrefter at Gombrowicz er en inspirasjonskilde og deler samtidig med reporteren noen forbløffende detaljer fra denne store forfatterens rotløse liv.

Så kom *Arild Asnes 1970*, da. Solstad forteller at også denne boken stort sett fikk god omtale. Det blir ikke knyttet ytterligere minneverdige bemerkninger til denne Solstads fjerde bok. Etter dette utga Solstad 25. septemberplassen. Da boken kom ut sa Solstad at han alltid hadde lyst til å skrive en hverdagsbok. En kjedelig bok der det feiende og flotte ikke er tilstede. Boka handler om Norge i etterkrigstida, representert ved en en gruppe skiftarbeidere i en østlandsby der det norske arbeiderparti har hatt rent flertall i alle år. (Det dreier seg om Halden). Gateavisas reporter bemerker at denne romanen ligner en del på *Gymnaslærer Pedersen*, som kom noe senere. Solstad synes å bli lettere urolig over denne sammenligningen og bestrider at det skulle være en slik likhet på en ganske bestemt måte. Journalisten finner ikke grunn til å insistere

ytterligere på eventuelle likheter. I og med at vi nå forlater 25. septemberplassen (oppkalt etter folkets seier i EF avstemningen 25. september 1972) kan Gatevisas reporter legge bort høflighetsfraser og generelle vendinger. I det en passerer Alnabru anser en den utprøvende delen i Solstads forfatterskap som uttømt. (Det siste ut fra journalistens oppfatning, og det kan godt tenkes at synspunktet er kontroversielt)

Solstads første helstøpte roman kommer på banen. (Igjen i følge journalistens oppfatning, men merk senere antydninger om hva en legger i begrepet helstøpt) : *Gymnaslærer Pedersen beretning om den store politiske vekkelsen som har hjemstøkt vårt land* (1982). Solstad virker også fornøyd med den og synes enig i at denne er av en annen støpning enn de foregående. Det som her skjer er at det året 1982 dukker opp en helstøpt norsk roman. Når ble den siste helstøpte norske roman skrevet? (da under henvisning til tidsperioden før 1982). Hva skjedde i Norge i 1982? Husker en det? Orker en å tenke på det? Nei, nei, nei. Hva med ens eget liv? Begrensinger, begrensinger, begrensinger.

Mysterier var også en uangripelig roman. Helstøpt altså. Sier en til Dag Solstad. Dette etter at Solstad har fortalt oss litt om sitt forhold til Hamsun og samtidig formidlet stoff fra Hamsuns biografi. Solstads betraktninger gir nye perspektiv på Hamsuns liv og virke. Blandt annet at angrepet som Hamsun (Nagel) gjør på briten Gladstone i romanen *Mysterier* blir foretatt ut fra et venstreradikalt perspektiv. Det burde journalisten kanskje forstått ved lesning av romanen, men det forløp seg faktisk slik at intervjueren her fikk et viktig nytt perspektiv. En reflekterer deretter sammen over hvorfor Hamsun ble en slik reaksjonær skikkelse etterhvert. En søker forklaringer i økende gods og gull, landeiendommer og lignende. (Journalisten faller på dette tidspunkt inn i tankebaner om kvinnekjønnets påvirkninger, men holder av forskjellige årsaker dette for seg selv).

Dermed står *Forsøk på å beskrive det ugjennomtrengelige* for tur. Vi befinner oss nå rundt Eidsvoll. Gateavisa kjørende reporter gir uttrykk for at *Forsøk på å beskrive det ugjennomtrengelige* med urette er blitt en litt glemt eller underkjent Solstadroman. Solstad slutter seg til dette. Samtidig peker journalisten på at den leder veien henimot Solstads sagnomsuste 90-tallsromaner. Også

dette slutter forfatteren seg uten videre til. Gateavisa formidler at denne romanen på enkelte kan ha en slags berusende effekt. For visse kan den tenkes å rokke grunnpilarene i ens posisjon som lojal konsument (dermed ikke sagt at dette er romanansens intensjon). Intervjueren mener altså at det her skjer en markert stigning fra forrige utgivelse (pluss at det uavvendelige aspektet her lanseres (viktig, viktig, viktig))

Viktig, viktig, viktig. Intervjuer og objekt utveksler høflighetsfraser

Solstads meddelsomhet er nå økende. - Oj, der er visst Mjøsa, sier han før han uoppfordret gir oss et unikt innblikk i sin skriveprosess. Ca seks måneder bruker han på selve utformingen av en roman. Denne fasen forteller han at består av uhyre fokusert jobbing. Forut for dette ligger selvsagt forskjellige faser med refleksjoner. *Ellevte roman bok 18* kommer på banen. Romanen prises av intervjueren. Solstad virker ikke mindre fornøyd med den. En er nå inne på sentrale temaer i Dag Solstads forfatterskap. Uavvendelighet. Det er ingen skam å snu men det er ingen vei tilbake. (Rystelse snakket en ikke om, men temaet var såpass til stede mellom linjene at forglemmelsen på et vis ble kompensert herved). Gymnaslærer Pedersen lar seg bruke av narraktige revolusjonære, men han holder seg unna avgrunnen. Kontrakten med samfunnet er intakt.

I Obosarkitektens (hovedpersonen i *Forsøk på å beskrive det ugjennomtrengelige*) febrile sinn har han brutt med samfunnet for godt ved å hjelpe sin tidligere hockeyspillende (nå Dressmann ansatte) nabo å grave ned liket av kona. Hvem sa at det var kjedelig på Romsås? Bjørn Hansens (hovedpersonen i *Ellevte roman, bok 18*) lite innbringende forsikringssvindler gir han mulighet til å shoppe på supern i Kongsberg

i rullestolen som trygdekontoret eller forsikringsselskapet har forært han. På Andersen (se *Professor Andersens natt*) ser naboen drepe sin kjære, men ringer ikke påtalemyndigheten. Her er Solstads nittitall. Brudd med fellesskapet. Brudd med normene som forfølger oss fra supermarkedet til badstuen. Og det er ingen vei tilbake. Intervjueren formidler til forfatteren hvordan kraften i disse korte og tilhugde bøkene har virket på ham. Også han er blitt mer verbal etter hvert. Det snakkes om et par sekvenser i Solstads herlige og indirekte livsbejaende nittitallssyklus. Elias Rukla (hovedfigur i *Genanse og Verdighet*) i juleselskap med sin Eva Linde, den lille stesønnen, og sønnens lite håndgripelige far, en viss Johan Corneliussen. Corneliussen minner intervjueren om gitaristen i det kristne 70-tallsbandet Con Dios. Han så ut som en yngre ubefestet utgave av Ritchie Blackmore, men den etterlengtede soloen uteble alltid. Den lille poden sitter på Elias Ruklas fang. Linde og Corneliussen bivåner det hele. Av hensyn til Corneliussen holder Rukla seg tilbake i forhold til sønnen. Holder ikke overdrevent ømt rundt han.

Tilbake til Kongsberg, ellevte roman bok 18 og den allerede notoriske Bjørn Hansen (som på dette tidspunkt ikke befordres i rullestol). Det er premierefest og en av amatørskuepillerne beiler frekt og åpent til Hansens kjære Turid Lammers. Hansen gir sannsynligvis faen i dette på ethvert plan. Men av hensyn til Turid Lammers (som har sveket det oppførte stykkets ånd og samtidig sin kjære Bjørn Hansen) går han inn i rollen som den sjalu, forsmådde ektemann. Disse beskrivelser innehar i virkeligheten en nesten uhørt originalitet.

I Gateavisas redaksjon har det lenge vært en oppfatning at Dag Solstad er en undervurdert forfatter. Krefter i Norge ivrer for å gjøre han til en provinsiell skikkelse. Det synes å gå en vandrehistorie om at det er "vanskelig" å oversette Solstad. Henrik Langeland kaller Solstad "et lite stykke Norge" i sine lanseringsforsøk rundt sitt siste såpestykke av en roman. (lest av hvinende trainees over hele landet). Er du sponset av Diesel, Langeland? Hvor har du kjøpt de frekke solbrillene, hæ hæ hæ hæ. Solstad forteller at *Genanse og verdighet* er i ferd med å bli oversatt til engelsk. *Ellevte roman bok 18* foreligger allerede på tysk. (Og oversetteren stiller seg

visstnok uforstående til at teksten skal være "vanskelig oversettbar") Alt kan skje.

Solstad har noe på hjertet. Peker på avkjørselen til høyre. Han uttrykker at veien mot Lillehammer visstnok går her. Vi kjører av, men finner fort at dette i beste fall er en slags forstad. Ferden går ut på Europaveien igjen. Intervjueren går inn på et essay der det blir uttalt at grunnen til at vi liker Solstad er at han synes å bo i et enda trangere bur enn oss andre. Solstad humrer over dette. Vi bemerker at selv om Solstad ikke akkurat fremtrer som en ildfull latiner virker han som noe mindre beklemmt enn en på forhånd hadde forventet. Nye lyder fra Solstad, det signaliseres at vi har kjørt for langt og dermed tatt av for sent.

Vi reagerer ved raskt å ta utkjørselen til høyre. Også i år har vi altså kjørt forbi Lillehammer. Heldigvis ligger det en bensinstasjon på vår høyre hånd. En foreslår en liten pause og Solstad samtykker. Vi iler til toalettet mens Solstad prøver å finne fokus ute på stasjonsområdet. Da vi har tømt tanken ser vi at Solstad ganske offensivt er i ferd med å nærme seg bensinstasjonens disk. Selv går vi og henter forfriskninger mens vi registrerer at forfatteren mobiliserer for å foreta en bestilling. Ute ved bensinpumpene nyter vi en Tines iskaffe mens vi ser at Solstad finner behag i sin wienerpølse til kr. 10. Vi pensler nå ut en strategi for å komme til Lillehammer. Solstad peker mot et industriområde som ligger på baksiden av bensinstasjonen. Han antyder at vi via dette området kan slå inn på en sti som kan lede oss helt til Lillehammer sentrum. Noe skeptisk til dette foreslår at vi å prøve europaveien til Lillehammer i håp om at vi nå vil finne innkjørselen som ved forrige korsvei gikk oss hus forbi. Solstad samtykker uten videre. Strategien lykkes og vi kjører nå inn mot Lillehammer sentrum. Intervjueren og forfatteren utveksler noen alminneligheter om den definitive roman og den type ting før vi svinger inn på hotellets parkeringsplass. Vi følger Solstad og hans bagasje inn til den søte resepsjonisten. Herfra vil han nok bli tatt hånd om. Vi takker Solstad for intervjuet.

Det bør Gateavisas lesere også gjøre.

Appelsinjus og stjerneglans

Tilfeldig memoar fra en haiketur

Den gamle mannen hjelper meg med ryggsekken, glisende.

"Hopp inn!"

Sterke hender, muskuløse overarmer. Hodet er nesten skallet, bare delvis dekket av et tynt lin av gammelmannshår. Fra baksetet i bilen ser han militant skremmende ut; bakhodet hardt som en hjelm, med spredte bulker og rødbrune flekker. Et krigsherjet landskap av metall. Det er en pussig kontrast til det glade fjeset som først ønsket meg velkommen.

"Ta litt appelsinjus om du vil!"

Det er ansiktet hans som snakker, selv om det ikke er synlig lenger. Stemmen hans tilhører de ærlige øynene og de vennlige rynkene, ikke bakhodehjelmen.

"Sigarett?"

Hun smiler bak til meg fra passasjerse- tet. Tenner mangler. Rynkete, utbrukt hud dekker fjeset. Tynne armer strekker seg mot meg fra en mager kjerringkropp. Slitt og kjøttløs virker hun enda eldre enn den gamle mannen, som er en klippe ved hennes side.

Utenfor bilen glir mørket forbi. Vi er lys i ei flytende natt.

De er ikke et hvilket som helst gammelt ektepar på iskreamferie. Det suser en merkelig brys fra dem som nesa mi er nysgjerrig på.

Røyker sigaretter, spiser potetgull, drikker søt jus, smiler, prater, ler, kjører, i bevegelse.

Hvor kom dere fra?

Hvor kom jeg fra?

Hvor skal jeg?

Hva søker jeg?

Hvem er jeg?

"Hvor går deres sti, forresten?" spør jeg.

"Vi begynte vårt eventyr klokka 8:38."

Hun er oppstemt, nyforelsket. Ikke ei gammel kjerring i det hele tatt; ei ungjente som stolt viser seg frem.

"På vei til Memphis," lyder den vennlige stemmen fra klippen. "Vi tar deg gjerne så langt som til Nashville."

Nashville er hvor våre veier splittes.

"Jeg var heldig som ble plukket opp av dere," sier jeg.

"Gleden er på vår side."

De er glade for å kunne hjelpe meg, de gamle unge elskerne.

Han har vært en U.S. navy seal i 14 år, forteller han meg så. Sett ufattelige grusomheter, brennende kjøtt med skrikende øyne, ansikter som stirrer tilbake fra misformede hoder. Stirrer på soldaten som drepte dem – med blick uten skyld, men også uten liv. Blodstenkte flagg hevet mot himmelen. Og ensomme netter under stjernene i den brasilianske regnskogen, kjølig regn og drømmer om fjerne verdener...

"Hva var det du sa det var som ga deg de merkene, kjæreste?"

Hun kjærtegner armene hans, og stirrer imponert på noen enorme arr som dekker muskelmassen.

"Napalm. Det kalles napalm."

"Napalm var det. Det brenner, sa du?"

De er virkelig nyforelskede, disse gammelene. I ferd med å bli kjent med hverandre. Jeg er forbløffet.

"De begynte å riste løs inni hodet mitt, disse minnene," fortsetter han sin beretning. "Ga meg mentalproblemer."

Hukommelseslarver har ett seg gjennom hjernen hans, og etterlatt et galskapens spor av piss.

"Jeg ble voldelig, brutal. Du ville ikke ha likt å henge rundt meg på den tida. Men institusjonen har hjulpet meg en hel del."

"Du virker ikke akkurat overmåte voldelig nå lenger," ytrer jeg.

"Jeg er en fullstendig annerledes person nå!" forsikrer han meg.

Idet han snur seg for å se på meg, kommer det vennlige ansiktet til syne i steinen igjen. Som lyset fra ei stjerne gjennom sjelens kullmørke.

"Jau, jeg er ute av institusjonen nå, gudskjelov. Goin' to Memphis," og idet han vender seg mot sin elskerinne: "Jeg lurte på hvor lenge det vil gå før de begynner å savne deg?"

Fnisene fra hunnen nærmer seg hysterisk latter.

"Meningen at jeg skulle være tilbake

innen mandag," gurgler hun. "Men jeg skal ikke tilbake. Jeg har bestemt meg. Jeg er ute av institusjonen nå."

Bilen brøler videre gjennom verdenen utenfor. Kullmørket messer.

Senere; vi stanser ved en bensinstasjon og går inn gjennom frontdøra. Ser en plakat. En av disse "har du sett denne personen"-postrene. Ingen av oss kjenner den savnede mannen.

"Gi'em ei uke til, så vil du være på bildet," spøker han til henne. Og vi ler godt. Spøk, sannhet, alvor, gøy, livet, spøk, kjærlighet, ålreit, ikke noen problemer i hele verden, unge elskere på et road-trip-eventyr, til Memphis for å elske. Og meg på vei til en småby i Georgia av samme grunn. For tida er jeg ennå ensom.

"Hva er det med Mary og Huddle Houses?" spør hun da vi er tilbake i bilen. "Hvorfor tåler hun ikke synet av dem?"

"Ja, hva er det med Mary og Huddle Houses?" gjentar han.

Og hvem er egentlig Mary? En venninne fra institusjonen? Jeg lytter i baksetet mens jeg røyker og drikker appelsinjus. De kjører meg forbi Nashville, slik unngår jeg å bli strandet i byen over natta. De vinker idet de snur og kjører tilbake mot avkjørselen til Memphis. Jeg står stille i mørket, stjernene langt unna. Trærne synger mykt.

Bjarne Benjaminsen

Christiania finnes fortsatt!

Christiania, 3. juli 2005. Strålende sol og skyfri himmel. Jeg er møkklei Roskilde etter seks festivaler på rad, og tilbringer heller dagene i det idylliske og dynamiske anarkiet midt i København. Har nettopp gått i timesvis i skogsarealene og beundret møysommelig konstruerte og fargesprakende hus som christianittene har restaurert eller bygd opp fra grunnen. Blendende arkitektur i total harmoni med naturen. Ved et tjern ligger en strand som er offisielt barnestyrte område hverdager fra elleve til fem. Et annet sted lager en bro musikk hver gang det blåser.

I sentrum av fristaden går livet sin vante gang. Småbarn, turister, resignerte hippier og aktive beboere i fredelig forening. Døsig og tilbaketrukket stemning i turistbodene. Et par strategisk plasserte skikkelser i hovedgata signaliserer at man fortsatt får kjøpt hasj, men det er godt over et år siden christianittene stengte det offisielle salget.

Jeg tar en slurk av utepilsen min mens kvitrende småfugler spretter rundt på bordet. På vegger og tavler henger oppslag om neste fellesmøte. Christianittene tar alle politiske beslutninger på et fellesmøte åpent for alle beboere. Nå virker de mest opptatt av hvordan de skal gardere seg mot regjeringes særdeles ivrige forsøk på å fjerne selvstyret og den kollektive bruk- sretten og så selge området til marked-

spris. Noen rene og pene løshunder svinser forbi bordet mitt med

logrende haler, og jeg tar meg selv i å tenke på hvor kultivert og *organisk* Christiania virker i forhold til det statstyrte Danmark.

Det er da freden brytes av aggressive brøl og indignerte motrop fra Pusher Street. Folk reiser seg sporenstrekts fra bordene rundt, og flere titalls christianitter komme styrtende til fra alle hjørner og kanter. Jeg henger meg på, og aner i grunnen hva som er i emning.

Ute i Pusher Street har sivile spanere slått til mot en langer. Nå brøler de vel- trente barbusene høylydt fra bak solbrillene sine mens de fekte med politikøller for å holde beboerne på avstand. En uniformert, væpnet tropp kommer marsjerende inn og plasserer seg demonstrativt over hele sentrum. Horder med unge folk håner myndighetenes lakeier for å trekke med seg våpen og vold inn i samfunnet christianittene har bygd opp fra grunnen, men det er som å snakke til en mur. Fogh Rasmussen hører dem i hvert fall ikke, og har fått med seg hele Stortinget og media på at Christiania er en overlevning fra hippietiden. En eldre ildsjel smeller foten oppgitt i bakken og brøler "FAEN!", før han griper styret og trår ampert hjem på sykkel sin.

Hvorfor synes så mange at det er helt rimelig at Christiania underlegges dansk

lov og så selges til markedspris? Området var i sin tid et tidligere militæranlegg som *ikke ble brukt*, og christianittene har bygd opp sitt eget levedyktige og velfungerende demokrati fra *bunnen av*. De har dessuten gjort en kjempejobb ikke bare med å restaurere verneverdige bygninger, men også med å gjøre stedet fritt for tunge rusmidler. Det danske politiet pleide nemlig å sende alle junkier til dem. Når man går i Christiania nå, ser man verken søppel eller dop (bortsett fra cannabis). Hvilke andre bysamfunn kan man si *det* om?

Det mest hjerteskjærende er allikevel å gå utenfor Christiania sentrum og se på alle menneskene - familier såvel som enkeltkarakterer - som bor og lever sine daglige liv der. På årets Roskilde var det ingen som kunne skjønne at Christiania faktisk eksisterer også uten åpent hasjsalg. Det gjør den imidlertid i beste velgående, og det er *konkrete, politiske beslutninger* som tas i disse dager som kan komme til å rasere samfunnet til godt over tusen mennesker i alle aldre.

Staten er en idealisme. Christiania er et fullblods folkestyre. Men dessverre er gapet mellom offentlig forvaltning og demokratiske grunnideer umulig å trenge gjennom med. Hvorfor i alle dager skal christianittene slutte å fatte vedtak i fellesskap og ha selvråderett over egen grunn

uavhengig av stat og kapital? Kan den gjengse statsborger i sin evige snusfornuft ikke se at det hans mer handlekraftige formyndere driver med er *imperialisme*? Imperialisme med stats- og pengemakt fremstilt som naturlover. Dypest sett dreier det seg nemlig bare om å tjene penger på området.

Å støtte Christiania er ikke svermerisk. Stedet har eksistert i 35 år på egne premisser, og det er den danske regjeringen som går aktivt inn for å ødelegge det.

Ingen norske partier har gått ut og støttet Christiania. Forhåpentligvis er det ikke fristadens liberale holdninger til hasj og marihuana som gjør dette problematisk for dem, for med mindre de da også totalboikotter Nederland, godtar de overgrep av hensyn til eget renommé (Å se på er ikke noe bedre enn å være med). En annen nærliggende forklaring er rett og slett at svært få helt vet hva som skjer eller gidder å bry seg om det.

Christianias uttalte ønske er at stedet gis til et folkefond som ved egne midler lever opp til vedlikehold av bygninger og anlegg. Gå ut og støtt dem aktivt. Det er nemlig *deres* samfunn det er snakk om.

www.christiania.org

www.forsvarchristiania.dk

Et dikterisk liv

Da den særegne forfatteren Arild Nyquist (f. 1937) døde av hjertesvikt 21. desember 2004, etterlot han to barn og sitt utadvendte motstykke i kona Anne-Kari. For oss som brukte mannens overbærende melankoli og evinnelige skepsis til samstemthet som nyktre holdpunkter i hverdagen, var det åpenbart at hun aldri befant seg på sidelinjen. Arild Nyquist skrev nesegrust og nyforelsket om henne til siste stund!

Av Pål Flakk

Foto: Harald Medbøe

Det va'kke liv noen steder
allting var grått og kaldt
jeg så ikke annet enn døden
og døden var også alt.

Så kom en pike i vinden
og fant meg ved dødens port
hun smilte og hviska så kjærlig
og døden han vendte seg bort.

Fra *Kjærlighet* (1998)
av Arild Nyquist (1937-2004)

Har man først akselerert ut av den opptredte sti med full doning, trenger man mer enn penn og notatblokk for å komme seg inn på et alternativt spor. Edgar Allan Poe forsøkte å gifte seg med sin fjorten år gamle kusine. Da hun døde i 1847, flakket han rundt med alt fra poeten Sarah Helen Whitman til det som var tenkt å bli hans kommende kone, Elmira Royster. I oktober 1849 døde han sterkt alkoholisert under mystiske omstendigheter. Oscar Wilde, som riktignok var homofil, skal ha reist seg i sengen på dødsleiet, stirret på det heslige tapetet på det billige hotellrommet og uttalt følgende triste siste ord til det: "En av oss må gå."

Da Arild Nyquist traff sin Anne-Kari på slutten av nittenfemtallet, var det først og fremst Arild familien hennes syntes synd på.

- Stakkars Arild, sa brødrene mine da jeg fridde til Arild. Det kommer aldri til å gå, det ekteskapet der. Stakkars Arild.

Frieriet

Det er en særdeles blid og pratsom, energisk aldrende dame som møter oss i huset deres i Asker utenfor Oslo – akkurat som beskrevet i Arilds til tider svært utleverende bøker. Anne-Kari Nyquist forteller at hun ble født Mosebekk i august 1939, som eneste datter av kunstneren Olav Mosebekk, og hun bodde blant annet i Iladalen i en av landets første kunstnerghettoer. Hun var 21 år da hun giftet seg med Arild.

- Jeg var atten år første

at det var Arild som rømte på bryllupsdagen. Det var jo det, men det begynte med at det var jeg som var ganske røff. Jeg var blitt gravid tidligere det året, også satt vi der hos sorenskriveren – vi hadde ikke brudekjoler eller noe sånt dilldall – og ventet på forloverne som var forsinket, og så fikk jeg helt panikk og sa: "Arild, det er ikke sikkert jeg vil være gift med deg så veldig lenge når jeg får barnet. Det vet jeg ikke." Arild ble jo så deprimeret, og gikk til slutt ut for å se etter forloverne, Gunnar og Mette. Men så kom jo Gunnar og Mette, men ikke Arild. Han kom

på sammen?

Vi hadde det ikke kjedelig, jeg og Arild, altså. Det skal jeg love deg. Vi hadde det virkelig morsomt. Jeg har alltid vært veldig sånn at ting ordner seg til slutt, for jeg vokste jo opp sånn. Far lånte penger av en gartner, spaghetti i en uke og sånn. Alt går.

Jeg husker at vi en gang kom til Theatercafeen – vi var veldig mye på Theatercafeen – og jeg hadde glemt vesken min med flybillett og penger og alt, og så sier jeg til Arild: "Du, den flybilletten får vi sperret. Jeg ringer til far", for han skulle gi oss 5000 kroner, "også får vi sperret den bankboken. Nei, vi bare går inn, Arild. Vi spiser og drikker. Vi treffer sikkert noen kjente."

Også ringer jeg til far. Ingen tar telefonen; det var såvidt vi fikk bommet noen penger til å ringe. Omsider fikk vi tak i Arilds bror, Sverre, som kom innom med hundre kroner, men da måtte vi bare svare: "Hundre kroner? Vi har spist og drukket for minst 400!"

"Sitter dere her og spiser og drikker uten penger?" spurte han.

"Ja, det gjør vi, for det ordner vi".

Og tenk, så kom det en gammel venninne innom som sa: "Men, Anne-Kari,

du kan få låne penger av meg. Har du sett etter vesken på Victoria Terrasse?" Og der var vesken med penger og flybillett og alt!

På åttitallet turnerte jo også en stund Arild med et rockband, *Mr. Baluber*, og da var jeg rockeskreppa til Arild. Jeg husker at jeg tok fly til Haugesund mot slutten av turneen og bodde på hotell. Vi hadde en stor buss med svært "Mr. Baluber"-skilt, og sengeplass bak, og en puertoricaner som holdt all fansen i Haugesund på avstand. Det var stormende jubel, og Arild rocka skikkelig. Han var jo blitt nærmere femti, jeg var noen år yngre, og å være med på noe sånt da, passet meg kjempebra.

Dessuten reiste vi jo mye alene, Arild og jeg. Vi kunne være borte i en fjorten dagers tid, og ja, hvor var det vi ikke var? Vi bodde på alt fra de mest lugubre hoteller til suiten på Voss.

Arild skrev jo også mye direkte om deg i bøkene sine ...

gang vi traff hverandre, men den gangen var jeg sammen med en som het Lars. En venninne av Arilds mor hadde tatt ham med til min far for å prøve og få ham inn på Kunst- og håndverksskolen, også var det jeg som åpnet. Arild sier han ble forelsket med en gang. For meg var det vel ikke helt sånn; det var jo Lars som var min. Men så var jeg i Danmark en stund, og da jeg kom tilbake, begynte vi å gå på Statens Industrimuseum hvor det var et bibliotek, også fikk jeg så utrolig god kontakt med ham. Vi passet liksom bare sammen. Så en stund senere, da jeg hadde fortalt dette til mor og far og vi hadde begynt å få litt kontakt, ble jeg med ham ut på Teigen, og så sa jeg bare: "Skal vi gifte oss, Arild? Vi går jo jævlige godt sammen." Ja, det gjør vi, svarte han; det syntes han var en kjempeidé.

Ekteskapet

- Det er ikke sant som det stod i *Asker & Bærums Tidende*;

faen ta meg ikke.

Til slutt ble det til at min svigermor reiste ut for å lete etter ham. Han hadde satt seg på *Original Pilsen* og var ganske så beruset da hun fant ham, så vi ble bare bilet opp til toget av min svigerfar, slik at vi i hvert fall rakk bryllupsreisen.

Da vi kom hjem fra Stockholm på julaften, stod min bror og Arilds bror, Sverre, og ventet på stasjonen. Vi ble fortalt at vi skulle spise frokost på Theatercafeen, men så ble vi kjørt i hui og hast til Rådhuset isteden, og folk kom jo i brudekjoler og bunader, mens jeg og Arild hadde på oss ... sikkert noe helt vanlig. "Sånn skal det være", sa sorenskriveren; "Fort og greit". Så vi ble gift til slutt, men det var egentlig på julaften.

Stakkars Arild, sa de. Det kommer aldri til å gå. Nå er jeg den i søskenflokk som har vært gift lengst (ler).

Men det må jo ha vært en sjeldent god reise, da, som dere har vært

Han gjorde det. Og sønnen vår, Arild Otto, fant dessuten en *sønn* bunke med brev som Arild hadde skrevet til meg. Og når Arild skrev brev ...

Jeg husker at jeg dro på jomfrutur til New York med mine svigerforeldre og to svigerinner. Vi var først innom Florida og Bermuda, og da vi kom til hotellet i New York, hadde jeg fått en hel bunke omtrent med brev. Det var to brune konvolutter med stort hjerte på begge. De andre fikk nesten ingenting, men jeg fikk to pakker omtrent, med hjerte på begge. Svigermor, som egentlig hadde invitert meg videre rundt i Karibbien, sa heller: "Nei, du må nesten reise hjem til Arild nå". Han hadde skrevet og skrevet i fjorten dager. På kommoden lå det en lapp. "Fra Loverboy Arild" (ler). Så han var morsom også.

Hvordan reagerte dere på all motbøren Arild fikk med "Nå er det jul igjen! og andre dikt" høsten 1972? Det var jo en av de største og hissigste lyrikkdebattene i nyere tid ...

Arild ble veldig engstelig. Jeg tok det veldig ålreit, for jeg vokste jo opp med å stå på førstesiden i Morgenbladet og Dagbladet og var oppdratt til ikke å bry meg om sånt noe.

Ikke bry deg om det, sa jeg til ham mens det holdt på. Si som Picasso. *Spiller ingen rolle hva som står om meg i avisene. Bare det står noe om meg hver dag.* Jeg har vært veldig flink til å dra opp Arild, for han kunne være litt melankolsk og nede. Ikke så veldig heller, men han var en grunnende mann.

Slutten

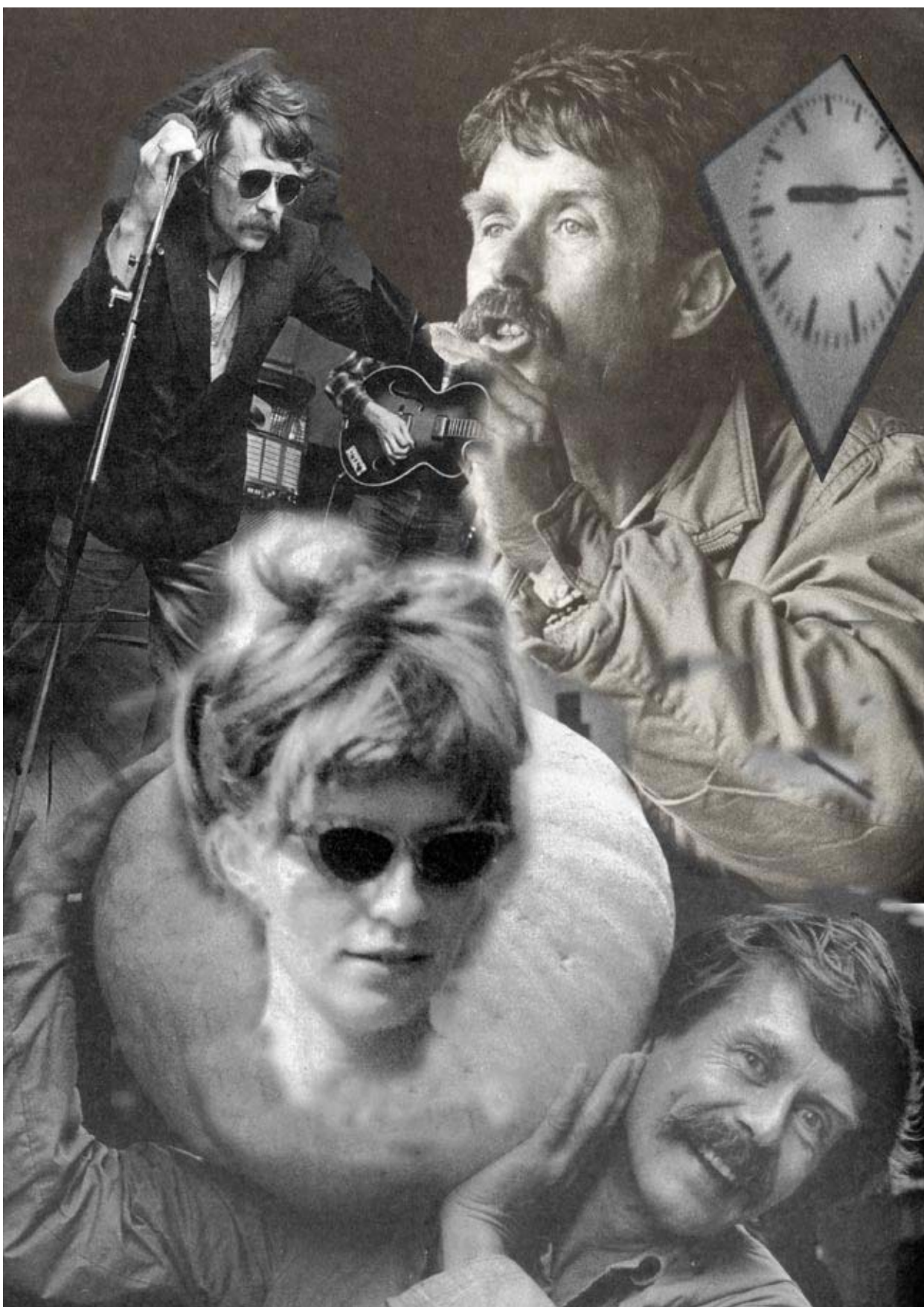
Hørte du hva han hadde sagt om meg til noen venner av oss? *Jeg er så glad i bestemor*, hadde han sagt. *Jeg vet at jeg har valgt riktig her i livet. Hun kan bli innmari sinna, men det fortjener jeg* (ler). Og jeg var jo ikke langsint, heller. Det kom en eksplosjon, og så klemte jeg på ham og sa: "Nei, nei, jeg

mente det jo ikke *sønn*, Arild."

Vi stod og klemte den dagen han døde også. Jeg hadde vært litt sint, og så gikk han ut uten å si adjø, for det hendte det jo at han gjorde, så jeg gikk etter og sa: "Er du ikke glad i

Her følger det siste brevet som Arild Nyquist skrev til ungdomsvennen Gunnar Haugland. De gikk i samme klasse på Kunst- og håndverksskolen i 1959, og holdt 20 utstillinger sammen med dikt og bilde. Brevet ble også lest

dette brevet til deg. Hvor langt det blir veit jeg ikke, for det er det første brevet jeg skriver på 100 år, så jeg husker ikke på hvilken måte jeg gjorde det i gamle dager, så kanskje hele brevskrivninga er et glemt kapittel nær sagt ..

Jeg tør ikke lenger begi meg den lange vegen til Asker. I dag hadde jeg faktisk problemer med å komme meg den korte avstanden bare opp til Teigen. Jeg hadde Sverres hus som snumål for mine ustødige skritt, og hadde flere ganger tenkt å snu, men jeg greide å fullføre lypa, og kom meg omsider dit, - og snudde. At jeg noengang skal bli bra igjen har jeg liten tro på. Det blir ellers å fullføre dagene best mulig. Kanskje ikke med det helt store smilet på munnen, - jeg får i alle fall gjøre så godt jeg kan. Men at dette skulle bli slutten på et liv, hadde jeg ikke drømt om. Nå sitter jeg i kjelleren og skriver brev til min gamle venn i Moss da, som jeg har gjort mange ganger før. Da var det stort sett intet problem, og det er det så å si ikke i dag heller. Jeg treffer stort sett de knastene jeg sikter på, og det er da noe.

Ellers skal vi på "Gledens druer" på Asker og feire vår 45 års bryllupsdag i dag sammen med noen venner, og det gleder vi oss til. Jeg tar meg nok en liten knert da, tenker jeg. Selv om det ikke blir i den helt store stilen, blir det nok greit likevel. Været er ganske grått i dag, jeg er passelig trøtt (som

vanlig) og har stort sett lagt meg til den uvane at jeg nesten daglig sover en time ved middagstid. Jeg har det med å bli så trøtt på den tiden og gjør lite for å jumpe bukk over det.

Takk for brevet ditt, og de tre diktene, hvor jeg likte det i fristilen, det som lå bakerst i bunken.

Nå slutter jeg av dette korte brevet for jeg skal opp og bade. Anne-Kari har nettopp vært oppe i karet, og nå roper hun at det er klart for meg.

Arild (sign.)

meg lenger, Arild?" Vi omfavnet hverandre, og da sa jeg: "Nå må du ikke dø fra meg, Arild." 45 minutter senere så finner jeg ham død.

På en måte har jeg tatt det bra. Jeg syntes alltid at det var helt ålreit å ha en mann som satt uti Lysthuset og skrev hele dagen, for jeg hadde jo vokst opp med en far som var sønn. Jeg hadde aldri lyst til å ha en mann som skulle sitte oppi meg og holde meg i hånden hele tiden. Det hadde jeg syntes var kjempeslitsomt!

i Arilds begravelse (gjengitt med tillatelse fra Anne-Kari):

"Hei, Gunnar,

Dette brevet skulle vært skrevet i går, men det som likevel ikke kom i kassa, var dette. Det ble ikke engang skrevet, for fargebåndet var ferdigskrevet, butikkene var stengt – og jeg var såpass dårlig til beins at bare tanken på å gå den lange vegen til Asker, fikk det til å gå rundt i hue på meg. Nå har det vel gått ca. 48 timer, jeg har vært på Asker og kjøpt meg ti nye bånd, skrudd i det ene – og satt i gang

Etter adskillig brevveksling og en rettsak er det klart at myndighetene mener at min utmerkede anleggshjelm er uegnet og trafikksfarlig ved scooterkjøring. Desverre har de litt tungt for å forstå at jeg mener akkurat det samme om de pålagte E-hjelmene, og selv om denne saken startet som en uskyldig flipp har den ettervert blitt blodig alvor.

Det begynte med at jeg for et par år siden kjøpte scooter og trengte hjelm. Jeg var i utgangspunktet innstilt på å kjøpe en halvhjelm, men da ingen godkjente sådanne lot seg fremskaffe kjøpte jeg etterhvert to forskjellige 3/4-hjelmer. Disse funka dårlig ved bykjøring, da de ble drepene varme ved krypkjøring i sommersonne og ga en ekkel skylappeffekt. En kombinasjon av tap av hørsel og falsk trygghetsfølelse gjorde at det var lett å overse trafikk bakfra og fra siden, og etter endel "nære på"-situasjoner innså jeg at dette ikke bare var ubehagelig men også direkte farlig. Jeg var mest fristet til å bare gi blaffen i hjelm (siden dette sannsynligvis var tryggere), men tenkte det var lurt å ihvertfall ha litt beskyttelse hvis uhellet skulle være ute.

Ved å tre fast en ryggsekkstropp i øreklokkefestene på en "Protector" anleggshjelm (original-hakestroppen er festet altfor langt frem og ubrukelig) fikk jeg enkelt en hjelm som oppfylte mine krav. Den hindrer ikke hørselen, har god luftgjennomstrømning og er i tillegg så lett at det er betydelig enklere å snu hodet for å sjekke blindsoner skikkelig. Denne hjelmen vil selvfølgelig ikke beskytte like godt som en E-hjelm ved en ulykke, men jeg mener den reduserte risikoen mer enn veier opp for dette (spesielt ved kjøring med shorts og T-skjorte).

Opplegget har funka glimrende bortsett fra da jeg i fjor ble stoppet "uten godkjent hjelm", og ble nødt til å undersøke nærmere om påbudets form og hensiktsmessighet. Noe av det første jeg fant ut var at det var forskjell på påbud og påbud, i dette tilfellet hva som var "godkjent hjelm". Mens USA har relativt liberale DOT-regler (som bl.a. tillater halvhjelmer) har Europa det mye strengere ECE 22-direktivet¹, som krever at hjelmens sider skal rekke et par cm nedenfor øregangen (se tegningen).

En interessant detalj er at dette direktivet ikke kommer fra EU som mange tror, men derimot fra FN's Økonomiske Kommissjon for Europa, bortgjemt i "UN/ECE 1958 agreement" om godkjenning av deler og utstyr til motorkjøretøy. Siden ingen hadde hjelmpåbud på denne tiden var godkjenning sannsynligvis mest aktuelt i forbindelse med motorsport, noe som kan forklare hvorfor E-hjelmene synes optimalisert for bane og motorvei og lite egnet til bytrafikk.

Selv om Australia var først ute i 1961, var det i USA hjelmpåbud fikk det store gjennombruddet. Det er verd å merke seg at denne prosessen kan ha vært grunnlovsstridig, da kun de enkelte delstater kan vedta slike påbud. For å komme rundt dette vedtok Washington i 1966 "Highway safety act" som tillot dem å holde tilbake veimidler fra delstatene. Denne utpressingstaktikken var svært effektiv, i 1968 hadde 36 stater vedtatt påbud, mens tallet nådde 47 i 1975. Samme år ble det sentrale vedtaket opphevet, og antall stater med påbud sank raskt til 20.

Påbudets effekt

Påbudstilhengere viser stadig til positive effekter i undersøkelser fra USA, uten å tenke på at disse gjelder helt andre forhold. En ting er høyere veistandard og at amerikanere tillates å bruke hjelmer egnet til bykjøring, i tillegg bidrar klimaet til at hjelmb Bruken er lavere. Mens påbudsfrie stater i USA gjerne har en bruksprosent rundt 35, var tilsvarende tall i Norge (i 1976) 58%. Denne forskjellen kan skyldes at man i Norge ofte bruker hjelm for å ikke fryse på hodet når det er kaldt og vått, mens forholdene i USA i større grad innbyr til turer med vinden i håret.

Det synes å være gjort ytterst få undersøkelser om ulempe med hjelm, og mange av dem er ganske overfladiske og elementære. Den såkalte "NHTSA helmet study"² ignorerer f.eks 20 graders tap av sidesyn, konsentrerer seg om ren dB-demping av hørselen istedenfor mer reelle problemer med å skille og plassere lyder bak seg og utførte også testene i høyere hastighet (50 og 80km/t) enn typisk ved bykjøring.

De opplysningene jeg har funnet om påbu-

dets effekt i Norge kommer stort sett fra Transportøkonomisk Institutt's trafikk-sikkerhetshåndbok³. Her bekreftes ikke bare mine mistanker om at E-hjelmene er trafikksfarlige, men også at disse ulempe er så store at de opphever den samfunnsøkonomiske gevinsten ved påbud.

Tabell 4.11.3: Endringer fra før til etter innføring av påbud om hjelm for mopedister og motorsyklister i Norge.

	1976	1980
Hjelmbbruk i prosent	58	93
Skadde mopedister og motorsyklister	1286	1506
Million personkilometer med moped/mc	538	501
Skadde pr million personkilometer (mc)	2,4	3,0
Skadde trafikanter for øvrig	9579	9104
Million personkilometer med bil	32597	35318
Skadde pr million personkilometer (bil)	0,29	0,26

I kapittelet om motorsykelhjelmer finner man tabell 4.11.3, hvor man sammenligner ulykkestall før og etter innføring av påbud. Selv om hjelmb Bruken gikk opp og kjørelengden noe ned (muligens fordi påbudet førte til at folk fant motorsykel mindre attraktivt), gikk allikevel ulykkene opp med 17%. Man bør huske at hjelm hindrer skader og ikke ulykker, men hvis risikoen blir for høy vil det oppheve den positive effekten. Ifølge tabell 4.11.1 reduserer hjelm hodeskadene med ca. 45%, noe som utgjør ca. 25% av skadene totalt. Siden 58% allerede brukte hjelm, vil påbudet medføre en skadenedgang på 25% hos de 35% av motorsyklister som begynte med hjelm, noe som tilsvarer ca 9% nedgang i snitt. Problemet er at hvis påbudet førte til 17% flere ulykker med 9% mindre skader, ble det likevel 6.5% mere skader totalt.

Tallene blir enda styggere når man ser på risikoen for den enkelte motorsyklist. Hvis man går ut fra at de 17% ekstra ulykkene stort sett rammer de 35% som begynte å bruke hjelm, vil dette bety at hjelmb Bruken medførte en risikoøkning på 48%. Dette tallet kan virke drøyt, men man ser det igjen i tabell O.12.4 (fra kapittelet om lovreguleringer). Her bekreftes en risikoøkning rundt 40%, dette er også mye større enn prosentvis utslag for noen av de andre tiltakene på listen.

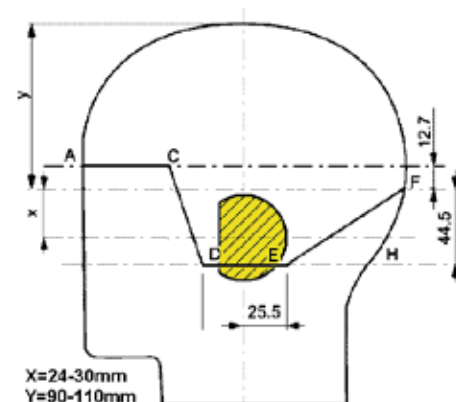
Tabell O.12.4 Virkninger av endringer i vegtrafikklovgivningen, prosent endring av antall personskadeulykker eller antall skadde personer i tiltakets målgruppe.

	Anslag	Usikkerhet
Opphevelse av fornyet førerprøve	1975 +1	(-7; +9)
Hjelmpåbud for moped/motorsykel	1977 +42	(+31; +57)
Innskjerpet vikeplikt ved gangfelt	1978 +11	(-2; +26)
Gebyr for manglende bilbeltebruk	1979 -6	(-10; -3)
Bilbeltepåbud i baksetet	1985 -6	(-10; -2)
Kjøreløys på nye biler	1985 -2	(-10; +7)
Påbud om kjøreløys på alle biler	1988 -5	(-13; +4)
Påbud om sikring av barn i bil	1988 -11	(-17; -5)
Endret straff for promillekjøring	1988 +3	(-5; +13)

Etter at min opprinnelige klage ble avvist kom saken opp for tingretten i januar. På tross av at dommeren fikk med seg mine argumenter om at E-hjelmene er trafikksfarlige ved bykjøring og at min sikkerhet uansett burde være mitt ansvar, ble klagen også her forkastet da "retten ikke har kompetanse til å vurdere hensiktsmessigheten av de gebyr Oslo politidistrikt har ilagt". Påbudet blir forsvart utfra "hensynet til den enkelte motorsyklist og samfunnet, som først og fremst får omkostningene ved ulykker", og det gjøres klart at disiplin er viktigere enn sikkerhet: "Det kan ikke være opptil den enkelte å overprøve myndighetenes konkrete godkjenningsvurdering og selv velge andre hjelmer, selv om de mener at andre hjelmer måtte gi større sikkerhet. Måtte man mene at godkjenningsvurderingen er feil, må man eventuelt ta dette opp med godkjenningsmyndigheten".

Jeg sendte derfor epost til Vegdirektoratet

hvor jeg fremla beregningene over og lurte på i hvilken grad de kunne dokumentere påbudets hensiktsmessighet, samt om Norge hadde inngått noen internasjonale forpliktelser om å bare tillate E-hjelmer. Svaret var stort sett at "Vegdirektoratet finner at den sikkerheten som [hjelmer som dekker ørene] gir ved en eventuell ulykke veier opp for den ulempe som noen opplever", og at "forskrift om bruk av hjelm gir et påbud som du må forholde deg til". Ingen klare svar, ingen dokumentasjon, kun en trussel om "ytterligere bøtleggelse". Saken var imens blitt anket til lagmannsret-

Stridens kjerne: ECE 22 krever at hjelmen dekker området over linjen ACDEF, mens jeg krever at den ikke dekker ørene. ECE tar forbehold om at hjelmen ikke må bli for varm eller hindre hørselen, men det er i motsetning til linjen ytterst vagt formulert. Legg merke til at målene tydelig er omregnet fra tommer, et tegn på at forskriften kan være av amerikansk opprinnelse.

ten og videre til høyesterett, men ble avvist begge steder på tross av at jeg mener påbudet er samfunnsøkonomisk ulønnsomt og også kan være i konflikt med menneskerettighetene. Artikkel 5 sier at "enhver har rett til personlig frihet og sikkerhet", og selv om det er gjort noen unntak fra kravet om frihet (pågripelse o.l.) er det ingen tilsvarende unntak fra kravet om sikkerhet. Dette burde innebære at Staten ikke kan kreve at motorsyklister utsetter seg for en unødvendig og betydelig risiko kun ut fra et ønske om å spare penger, spesielt når det etter sigende skjer i sikkerhetens navn. Jeg mener dessuten at det burde være Vegdirektoratets plikt å kunne dokumentere forskriftens hensiktsmessighet, og ikke som nå at jeg ikke tillates å bevise det motsatte.

Selv om påbudet i utgangspunktet skulle dreie seg om sikkerhet, synes hovedmotivet nå å være makt og prestisje. Hjelmpåbud har vært lett å selge siden det er lett å vise til fordelene med hjelm og motorsyklister fremdeles var en "utgruppe" da det ble vedtatt. Siden har det skapt en presedens for hvor krenkende, ufleksible og dårlig begrunnede statlige inngrep kan være, noe som har gjort det lettere å få gjennomslag for nye restriksjoner på andre områder. Som et resultat av dette hviler mye av Statens allmenne disiplineringspolitikk nå på noen få regler. Hvis hjelmpåbudet ble opphevet ville sannsynligvis bilister kreve at beltepåbudet også oppheves, noe som så ville kunne bidra til en generell debatt om hele konseptet med regler "til vårt eget beste". Dette er politisk risikabelt (ingen vil være den som rev korthuset), da er det lettere å prøve å feie problemet under tepet.

Axel
axel.eng@frisurf.no

1: ECE22: <http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29regs/22rv4e.pdf>
2: NHTSA Helmet study: <http://webbikeworld.com/Motorcycle-Safety/NHTSA-Helmet-Study.htm>
3: Trafikksikkerhetshåndboken: <http://tsh.toi.no>

NYTT FRA BYGDE-NOREG:

Hele den moderne verden er erobret av kapitalbyråkratiets hjernelammende konsumtilværelse. Hele? Nei, en liten landsby holder stand. Våre tapre venner, galninger selvsagt, kjemper en innbitt kamp mot overmakta...

PÅ BESØK I HURDALSJØEN ØKOLOGISKE LANDSBY

1. besøk: Februar i år.

Ankomst

Allerede på haiketuren ut til økolandsbyen i Hurdal, får vi (dvs. jeg og min reisefrende/livsledsagerske Gina) høre om landsbyens bakgrunn. Vår bilvert Bjørn Husstad (kjent som kybernetiker og danseentusiast) forteller oss om hvordan han selv har vært involvert i det alternative boprosjektet på Nesodden, som liksom Hurdalsjøen Økolandsby hadde sin bakgrunn i Kildens økosamfunn. Mesteparten av Kildens medlemmer hadde gått inn for å bosette seg på Nesodden, men dette prosjektet endte i dass da Nesodden kommune bestemte seg for å lage kvalm. Den håndfullen av øko-idealister som bestemte seg for slå seg ned på en gammel prestegård ved Hurdalsjøen, har imidlertid kommet godt ut av det med sin lille kommune, og lever på gården den dag i dag. Den andre verten i bilen, Bjørns venn Trygve Bauge, kryogenetiker og verdensmester i isbadning, ber oss hilse til Anita i økolandsbyen, som han har truffet under en av sine isbadningsekspedisjoner til Hurdalsjøen. Bilen manøvrerer seg mellom lokale rånere, og vi ankommer landsbyen med et smil sånn cirka rundt midnattstider, mens stjernene lyser fred over oss.

I mørket ligger hele den gamle prestegården foran oss. Et stort hovedhus med gjerde rundt, et noe mindre vanlig trehus et stykke foran og til siden for dette, dessuten en svær låvebygning i taus majestet, samt en 8-9 småhus (som vi siden skulle få vite var hovedsakelig laget av halm og leire) spredt mellom og bortenfor alt dette. Vi banker først på hoveddøra til selve prestegården, og en smilende, verdig frue dukker frem. Det viser seg å faktisk være presten i bygda, som bor der i huset fremdeles. Hun er vennligheten selv (eller i hvert fall en vennlig kusine av vennligheten, eller vennlighetens yngre venninne eller eller...), men tilhører nok ikke økolandsbyen. "Det er de husene der (resten av prestegården) som er økolandsbyen." "Ja vel, beklager om vi vekket deg." "Åneida, jeg satt her og skrev. Og om dere trenger et sted å overnatte, har jeg husrom." "Mange takk, men vi har allerede en avtale i landsbyen." Presten tilbake til sine gemakker, vi innkvarteres i landsbyen av beboeren Ina, som tar godlynt imot oss i nattemørket.

Landsbyfelleskapet

"Sovet godt?"

Det er Sigmund som møter oss om mor-

genen. Sigmund er selv gjest på gården og sover på loftet over oss i samme halmhus. Han bor til vanlig på Hausmania, driver med massasje og gjør seg opp tanker om hvordan vi kan leve naturlig sammen, med sosiale omgangsformer som ikke er preget av frykt og undertrykkelse. Han lurar på om ikke mon denne landsbyen kunne være noe for ham? Komme seg ut av byen, leve blant likesinnede i overkommelige omgivelser...

Under frokosten i hovedbygningen (økolandsbyens hovedbygning denne gang, det andre trehuset litt foran og til siden for prestehuset) møter vi lekende barn. Brødet vi eter er det mengder av tilgjengelig (Det er restopplaget etter økologisk brød fra et bakeri i Oslo, og doneres som heste- (og hvorfor ikke også menneske-?)fôr til landsbyen). Utover denne og de kommende dagene kommer vi i kontakt med de øvrige beboerne, en salig blanding av økoentusiaster i ulike, behagelige valører.

"Det er mange fordeler med å bo slik vi gjør," sier beboeren Eirik. "Om jeg og kona vil ut en kveld, er det alltid noen som kan passe barna. Vi kan drive gårdsbruk med dyr, og likevel være fri til å reise så mye vi vil. Her er alltid nok folk til å kunne ta seg av gårdens daglige drift. Vi ser jo at mange selger familiegården sin og oppgir gårdslivet, fordi forpliktelsene ved å ha en gård innskrenker friheten i for stor grad. Vi har funnet et alternativ."

På mange måter er beboerne i Hurdal langt friere til å gjøre hva de vil med livene sine, enn den gjengse moderne forbruker. Fellesskapsløsninger og en billig livsstil frigjør tid til å kunne forfølge sine egne interesser. Det å selv mestre så mye av sin egen livsverden; å ikke være avhengig av å kjøpe ting hele tida og måtte tilkalle eksperter av alle slag for den minste lille ting, dette gir jo en frihetsfølelse som ikke kan erstattes. Og ikke minst er det hyggelig å leve i et fellesskap, et ekte gemeinschaft hvor avgjørelser tas på personlig basis, hvor man kan spise middag sammen og være blant venner. Man er bare alene dersom man ønsker det.

"Men vi lever ikke helt oppå hverandre," fortsetter Eirik. "Det er ikke slik som i mange av kollektivene på 70-tallet, hvor man helst skulle dele kona med andre. For oss er det viktig at vi også kan ha et privatliv å trekke oss tilbake til. Vi er en landsby, hvor hver familie bor i hvert sitt lille hus. Men underetasjen i hovedbygget er fellesområde, her kan du ikke forvente å få være i fred."

Vi har med andre ord med et moderat

kollektiv å gjøre. Personlig har jeg på mange måter større sans for denne typen kollektiv enn jeg har for la oss ta Zendik Farm i USA (www.zendik.org), som vi også har besøkt ei tid tilbake. Her har man for eksempel en regel om at dersom to personer (eller flere) ønsker å ha sex, sier man fra på allmøtet om morgenen, og deretter tildeles man en spesiell samleiehytte til formålet. Slike idiotiske kommunionistiske påfunn er fjernt fra atmosfæren i Hurdalsjøen Økolandsby. (Siden jeg nå har nevnt Zendik Farm (noen av leserne har kanskje hørt om dette kollektivet?) føler jeg meg forpliktet til å påpeke at denne gården også har mange enormt positive trekk; for eksempel klarer den å ta imot helt pengeløse mennesker som kan bli en del av fellesskapet der. Men altså: Man har også en del pussige idéer, som landsbyfolket i Hurdal heldigvis er for modne for.)

"Findhorn i Skottland [www.ecovillagefindhorn.org] er kanskje den største inspirasjonen for oss." (Det er fortsatt Eirik som snakker). "Der har de en vel fungerende landsby som viser hvordan man kan leve økologisk forsvarlig. Vi har dog ikke det samme fokuset på åndelige sysler, bønnemøter og slikt, som de har i Findhorn. Mange av oss er opptatt av åndelige spørsmål, men vi ønsker ikke å prakke spesielle religioner på hverandre. Det går mot den "åndelighet" som hersker her på stedet. Vi gir hverandre frihet til å tenke."

Sigmund, som har satt seg i stolen ved siden av, nikker anerkjennende.

Vi har tilbudt oss å hjelpe til på gården mens vi er der, men det er ikke overmåte mye gårdsarbeid å gjøre vinterstid. Vi bærer ved og skraper av noe gammel maling på en vegg. Mens Gina hjelper beboeren Ellen med å tilberede fellesmiddag (og lærer mer enn ett mat-triks), blir jeg med Udo og hesten Svarten ut i skogen for å hente inn noen store trestammer som er blitt felt noen dager tidligere. Det er imponerende å se muskelmassen av en hest arbeide. En stolt og vakker skapning.

"Vi har denne arbeidshesten, som vi bruker til denne slags arbeid," sier Udo. "Og den andre hesten vi har må til for å holde Svarten med selskap. Var han alene ville han kjedet seg og blitt ulykkelig. Av samme grunn er det viktig at han får arbeide iblant. Han liker å bruke musklene."

Udo er en bonde. Han ønsker at landsbyen skal kunne bli selvberget med mat.

"Men vi har en del arbeid foran oss før

Mannen med
ljåen

Folk treng hus

Hus treng folk

det kan skje. Det krever at vi alle gjør det arbeidet vi har satt oss fore.”

Han er litt irritert over at de felte tre-stammene bare ligger hips om happ inni skogen, til dels utilgjengelige og i veien for hesten. Her skulle vært ryddet skikkelig vei! Men vi får nå dratt en del stammer ned til landsbyen likevel.

Jo da, det er nok også slitsomt å skulle bygge en landsby helt fra grunnen av. Om man sparer tid og vinner frihet på ett område, kreves tid og innsats på et annet. De fleste av de voksne innbyggerne jobber utenom landsbyen, for tilværelsen her er slett ikke helt pengeløs, selv om den er langt billigere enn den gjengse moderne tilværelse. Hver husholdning betaler en månedlig sum til fellesskapet. Dette er penger som skal bli anvendt til å bygge og opprettholde landsbyen. Hver familie eier dessuten hvert sitt halmhus. Disse halmhusene ble bygget for hånd, og kostet ca. 100 000 kroner hver. Langt mindre enn hva hus vanligvis koster i Norge, men tross alt en betydningsfull sum om man f. eks. sammenlikner med lommeboka mi (hvilket man bør ha takt og tone nok til ikke å gjøre).

Folket her går altså til jobb, samtlig som de må ta i et tak på gården.

Det er klart det kan bli slitsomt iblant. Den generelle atmosfæren som råder på gården mens vi er på besøk, er at man trenger en hvileperiode etter offensiven med halmhusbygging.

”Foreløpig har det ikke blitt så mye tid til å dyrke frem de aspektene som jeg gjerne vil vie meg mer til her i landsbyen,” sier Kristin, jeg er på besøk i huset til henne og familien. Et piano hviler majestetisk blant bøker og CD-plater på et lite bakrom. ”Det er musikk jeg vil drive med. Nå i oppstartfasen ha det dreiet seg mye om bygging og kroppsarbeid. Og papirarbeid og telefonsamtaler med byråkrater, selvsagt. Der har mannen min, Simen, et talent.”

Bokhylla er delt i to. En seksjon med kunst, kultur lalala. En annen seksjon med business management og pengestrategi.

Spørsmålet er om ikke oppstartfasen kommer til å vare ei god stund. Beboerne ønsker at landsbyen skal vokse til et helt lite nærsamfunn, og gårdsdriften skal utvides til å omfatte skikkelig jordbruk (med hesten som trektdyr for plogen) i tillegg til en videreutbygging av hagebruket. En av plantesortene man vil dyrke er spelt, denne forløperen for hvete som skal være så sunn så sunn.

Og så...

Slike ting blir det snakket om på et planleggingsmøte for landbruksgruppa (beboerne har organisert seg i flere ansvarsgrupper; landbruksgruppa, finansgruppa osv.), som vi i all høflighet overværer. Man diskuterer hvordan man skal skaffe seletøy og plog til hesten, hvordan og når man skal begynne å pløye opp jordene, hvem som videre skal ta seg av hagebruket og hva man skal dyrke der. Noen vil gjerne dyrke gulrøtter. Det blir foreslått å satse på noen urter som kan være innbringende for gården.

Men ellers er det opp til de interesserte å dyrke hva man selv vil.

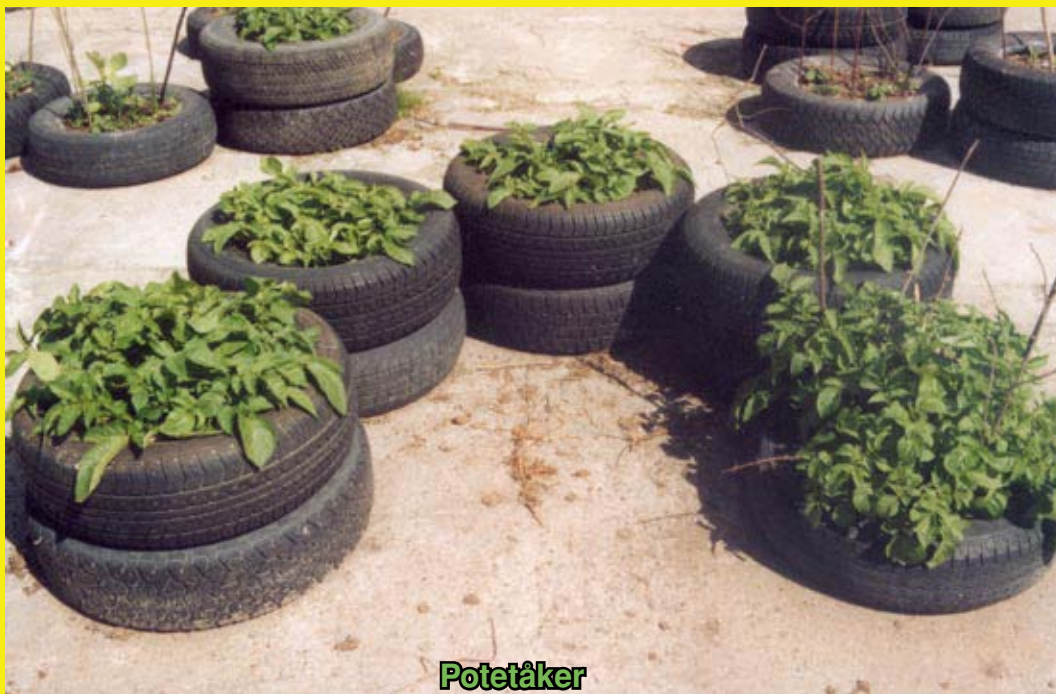
Jeg merker meg også at det blir nevnt øko-turisme som en mulig inntektskilde, og det tenkes litt omkring en mulig utførelse av dette.

Pengespørsmålet er altså noe som har det med å sprette opp som troll i støvleskaft selv blant de fineste sjeler. Hvordan skal landsbyen klare seg økonomisk, slik at livet kan blomstre og gro?

Jeg tenker meg at om gården klarer å bli selvforsynt, og vel så det, med mat, skulle dette kunne ordne seg. Vi har besøkt kollektiv som har levd tilnærmet pengeløse før, slik som Salamander Springs i Georgia, USA, men slike kollektiv har gjerne ordnet seg med alternative energikilder (som jo koster å få etablert, men er jævlige billig å opprettholde senere), og har gjerne også fordelene av å befinne seg i varme strøk. For å ha

"Fellesskapsløsninger og en billig livsstil frigjør tid til å kunne forfølge sine egne interesser. Det å selv mestre så mye av sin egen livsverden; å ikke være avhengig av å kjøpe ting hele tida og måtte tilkalle eksperter for den minste lille ting, dette gir en frihetsfølelse som ikke kan erstattes."

eksistert i så kort tid som landsbyen har, og for å være i Norge anno 2005, har økolandsbyen utrettet imponerende mye. Jeg tar av meg hatten og folder ut håret. I det store og det hele er det virkelig som en lettelse å være i landsbyen. Stressnivået er lavt. Sammenlikner jeg gården med et nabolag der ute i den ”virkelige verden,” synes ikke landsbylivet så lidderlig slitsomt. Det er jo ikke nødvendig med to lønns-slaver per familie her,

Potetåker

og de faste arbeidsoppgavene virker stort sett som trivelige sysler, som det bare er hyggelig å drive på med. Og når man er så mange til å ta seg av hele gården, blir det strengt tatt ikke så mye på hver. En har hovedansvaret for kjøkkenhagen, en annen for hestene og en tredje for hønene, og trenger man avveksling kan man rullere på oppgavene. Om landsbyen engang blir selvforsynt med mat og har vokst til den størrelsen man føler seg behagelig i, kan jeg se for meg et svært behagelig liv her. Fra før av er det både inspirerende og hyggelig. Landsbyen har alle forutsetninger for å fungere, og er et fantastisk motstykke til den utviklingen som ellers

foregår i bygde-Norge. (Jeg tenker på ukoselige tendenser som spredt, asosial bosetting, og kjedebutikker som bare er tilgjengelige ved hjelp av bil. Nærmiljøet visner bort som larvemøkk!). Det som skjer i denne landsbyen burde kunne inspirere nærmiljøer rundt om til å finne sammen på nye måter.

Men to utfordringer slår meg:

For det første, om landsbyen vokser, slik beboerne ønsker det, hvordan vil dette utfolde seg? Vil man klare å opprettholde det nære fellesskapet? Blir det mer problematisk å fordele oppgavene og avlinga? Vil det da bli vanskeligere å ta avgjørelser på en direkte menneskelig basis? Kanskje det blir vanskeligere å få gjennomslag for noe som en selv ønsker å drive med? (For eksempel: Om en person ønsker å eksperimentere med en eller annen obskur grønnsak, mens fellesskapet synes man ikke bør kaste

bort åkerplass på dette... Eller sett at en beboer ønsker å ha en rottweiler i hjemmet: Dersom landsbyen består av hundre hus er det kanskje sannsynlig (?) at flere barnefamilier vil være redde for rottweil-eren og nekte den innpass. Men hadde de bare kjent hunden, ville de sikkert ikke protestert... som tilfellet sannsynligvis ville vært i et mindre kollektiv). Det vil jo bli vanskeligere å bli enige i saker som angår fellesskapet. Man må antagelig

adgang til. For eksempel, er man selvforsynt med spelt, og alle bruker det, bør speltåkeren i prinsippet eies av alle. Det betyr ikke at alle trenger å arbeide i åkeren, men at alle får gratis spelt mot å ta felles ansvar for såing og høsting. De som ikke trengs til dette arbeidet kan gjøre noe annet på gården, men de burde ikke betale for speltet med penger. Slik frigjøres beboerne for én pengebekymring.

Det er mulig å dele åkrer og hager opp i deler, som si hver husstand, eller kanskje hver gruppe på x antall husstander, får sine planter fra og har ansvar for. Man kan på én måte si at hver slik gruppe ”eier” hver sin del av åkeren, men ikke på en slik måte at de kan selge den. Man eier bare i den forstand at så lenge man benytter seg av åkerlappen, er det ingen andre som skal bruke den uten tillatelse. Hvis for eksempel en familie flytter fra landsbyen, går åkerlappen selvsagt tilbake til fellesskapet, som kan redistribuere den. Hovedpoenget er at hver den som ønsker å bruke for eksempel poteter, skal ha *muligheten* til å dyrke det selv. Man skal ikke måtte kjøpe det av en annen (og om man så *velger* å gjøre dét, i

stedet for å dyrke alt mulig selv, er dette selvfølgelig et greit valg. Dog ville jeg etterstrebe ordninger hvor man kunne få saker og ting gratis av hverandre mot at man deler ansvar for gårdsdrifta.)

Landsbyen har selvfølgelig allerede lagt mye inn i organiseringen. Jeg bare tenker høyt: Ettersom landsbyen vokser, må man være forberedt på nye problemer, som fordrer at man beholder sinnene åpne.

Den andre utfordringen jeg ser for meg at landsbyen har, er også relatert til pengespørsmålet (er ikke alle problemer?): Det er vel og bra og handle med omverdenen og finansiere gården gjennom overskuddet av matsalg. På sikt tror jeg at dette vil være en sikker inntektskilde for landsbyen som vil frigjøre flere av landsbyens beboere fra sine vanlige jobber. Men er det lurt å gjøre for mye butikk ut av landsbyen, for eksempel gjennom å satse iherdig på øko-turisme? Om man skal prøve å tjene penger på alle ting som foregår i landsbyen, kan man ikke derved miste sin identitet? Slik det er nå, er denne gården et usedvanlig gjestfritt og inspirerende sted. Det at stedet gir muligheten for omreisende tølper som meg og min livsledsagerske til å komme på besøk og jobbe for kost og losji, er en fantastisk ting! På denne måten inspirerer stedet i aller høyeste grad mennesker som er interesserte i å arbeide for økologiske alternativer til det moderne livet. Det ville vært synd om landsbyen skulle miste det aspektet, for eksempel ved å ta betalt i penger for overnatting eller liknende.

Ikke for det; kanskje øko-turisme kan være et utmerket supplement til gjestfriheten. Det fins legioner av moderne mennesker der ute som aldri ville finne på å besøke en vilt fremmed gård og til og med tilby seg å arbeide der, men som kanskje likevel ville være interesserte i å legge bilferien sin innom Hurdalsjøen for å betale for en time i økologi. Men jeg er redd for at landsbyen kan komme

til å bli langt mindre, heller enn mer inspirerende, om den tar seg betalt for å klappe hesten, for å mate hønene osv.

Avskjed

Ved middagsbordet siste dag i landsbyen diskuteres antroposofi (tregreininga av samfunnet). Her er en høy andel antroposofier blant landsbyboerne. Grunde, en fast gjest på gården som bor i et halmhus på Eidsvoll (og som har vært god å ha under bygginga av halmhusene i Hurdalsjøen), inviterer oss hjem med heftige manerer. (Slik ender vi opp med å diskutere denne tregreininga til Steiner neste dag igjen. Hva er det med denne evinnelige antroposofien?) Klabbere, klabbere! Ekte gjestfrihet! Og etter middag fremfører barna teater; en absurd forestilling med improviserte lydeffekter og ukonvensjonell dans. Applausen er overveldende.

God mat, godt selskap, skogen, stjernene... Hva mer kan man kreve av livet? Trenger du mer for å kunne smile? Hm?

2. besøk: St. Hans.

Da vi forlot økolandsbyen i vinter, ble vi invitert til å komme tilbake igjen; hvorfor ikke til sommeren, da det er liv og røre og gøy på landet? Sommeren kom, og vi dro utover til hurum durum Hurdal kommune på ny visitt, ivrige etter å se hva som hadde skjedd siden sist.

Vår venn Grunde kjørte akkurat innom Oslo, så vi satt på med ham hele veien til landsbyen.

Det var fornøydlig å se igjen gamle kjente samt å stifte nye bekjentskaper i landsbyen. En ny familie, Claudio og Louisa med barn, permakulturer (se nedenfor) fra Chile, hadde flyttet inn i landsbyen siden sist, og bidro til flere nye spennende tiltak. For eksempel var det lærerikt å se at det er mulig å dyrke poteter i høyden i en stabel av gamle bildekk. (Dette er noe som kan gjøres hvor som helst hvor det bare er sol nok). Jeg ble også glad for å høre at landsbyen tar del i forskjellige økologiske prosjekter rundt om i landsdelen. Blant annet planlegges det å hjelpe Oslo-barn med å lage noen slags kombinerte skulpturer og dyrkingsfelt rundt om i utvalgte parker i Oslo. Man tar også imot grupper av barn i landsbyen som man underviser i permakultur og økologi. Dette er just den typen tiltak som jeg gjerne skulle sett mer av, og absolutt ønsker å bidra til, overalt. For det er ikke bare på økologiske landbruk ute i skauen det nytter å tenke i grønne spor. Dette er noe som kan gjøres hvor som helst.

Vi hadde en storslagen St. Hans-feiring med instrumenter, sang, bål og tøysogtull. Sola sto opp neste morgen og enda var ikke alle sammen i seng. Skogene sto verdige og nynet som gamle munkere da vi krøp inn i teltet vårt.

Men det syntes også klart for meg, at de utfordringene jeg hadde tenkt over etter siste besøk i landsbyen, hadde vokst til et problem denne gangen. Etter å ha vært på gården i et par dager, og jobbet jevnt og trutt blant annet ved å legge leire på en husvegg og ved å luke i grønnsaksåkeren, viste det seg at man nå ønsket å ta betaling for kost og helst også losji. For oss som tidligere hadde blitt invitert kom dette som en merkelig overraskelse. Etter å ha kjøpt øl og bensin var også lommeboka tom (igjen!), og ingenting ble betalt. Men det var underlig å skulle føle seg til bry etter å ha arbeidet såpass mye på andre menneskers gård.

Jeg tror ikke beboerne selv innser hvordan dette virker for utenforstående. For oss var det som om landsbyen plutselig hadde begynt å drive hotell, der

"Skogene sto verdige og nynet som gamle munkere"

kundene betaler for å sove i egne telt og attpåtil jobber! Altså ikke noen særlig innbydende ordning. Vil man helst ikke ha besøkende likevel? Eller mener man virkelig at det koster så mye å spandere deler av en fellesmiddag på gjester at gjestene må betale, selv etter å ha hjulpet til på gården? På alle mine reiser har jeg aldri støtt på en gårdseier som ville ta seg betalt for at jeg satte opp teltet på eiendommen hans, i hvert fall ikke etter at jeg har stått i med gårdsarbeidet. Anser man kanskje seg selv for å være en slags fornøydelsespark, der alle besøkende må opptre som turister? Hurdalsjøen Økonomiske Landsby? Det hele blir spesielt rart da økolandsbyens beboere ellers fremstår som veldig rauser og generøse mennesker, som hver for seg spanderer både te og fisketaco på oss mens vi snakker med dem.

Det virker på meg som om denne lite innbydende ordningen hva angår fellesmiddager og overnatting angår, er et resultat av sosiale/organisasjonsmessige forhold i landsbyen, snarere enn av innbyggernes bevisste verdier. Landsbyen organiserer seg slik at alle betaler en like stor del til felleskassa hver måned, og ved fellesforetak som middager og fester deles utgiftene. Det blir da logisk at også gjestene skal være med å dele slike utgifter, og også betale for oppholdet akkurat slik som innbyggerne gjør. Det at gjestene arbeider betyr altså ingenting så lenge de behandles som øvrige folk i landsbyen. Alle i landsbyen arbeider jo. Det man her selvfølgelig glemmer er at

besøkende ikke er med å eie gården og følgelig ikke tar det som en selvfølge at man skal betale for å arbeide der.

Antagelig er det viktig for landsbyens beboere at alle utgifter skal deles rettferdig. Alle innbyggerne (og gjester) skal betale like mye, det må ikke være slik at enkelte føler seg snytt. Men jeg tror at landsbyen kan lure seg selv ved å tenke for hardt på denne måten. Om gården virkelig ønsker å bli selvforsynt med mat, kunne jeg tenke meg at det ville være fordelaktig om mange av beboerne kunne frigjøres fra annet arbeid og vie seg i langt større grad til selve gårdsdrifta. For slik det er nå, kan det synes som litt av et stev å både jobbe, ta seg av gården og være småbarnsforeldre samtidig. Hvorfor ikke la enkelte av beboerne betale mindre eller eventuelt ingenting i månedsavgift mot at man stort sett tar seg av mye av gårdsdrifta (unntatt når man er på reiser osv.)? (Jeg skjønner at man kanskje er i beit for gryn for tida, men jeg er helt sikker på at det kan lykkes å finansiere landsbyen ved

hjelpe av gårdsdriften. Det krever dog at man tenker fleksibelt og frigjør folk til å dyrke og selge mat...) Jeg er overbevist om, og har opplevd gode eksempler på (f.eks. i førnevnte Salamander Springs) at man ved å løsrive seg fra strenge pengeordninger kan oppnå uventet fabelaktige resultater. Man bør heller ikke undervurdere nettverket av lite pengesterke mennesker som like fullt (kanskje nettopp på grunn at de har lite gryn) kjenner til rimelige økologiske løsninger på det meste. I USA kjenner jeg hele familier som lever uten penger, simpelthen ved å dra fra kollektiv til kollektiv og hjelpe til med arbeidet. De får betalt i kost og losji. Liknende mennesker er å finne rundt i Europa, og ethvert økosamfunn kan tjene mer enn man kanskje aner på å åpne seg for slike folk (i tillegg til at disse menneskene er eksepsjonelt interessante å komme i kontakt med).

Idet mennesker kommer sammen og det oppstår et sosialt rom, har det lett for å bre seg en slags pedantisk rettferdighetsinnstilling som i virkeligheten er verken særlig hyggelig eller egentlig rettferdig. Jeg vil bare herved råde alle som søker å skape ekte fellesskap om å være på vakt mot dette.

Et mulig scenario som denne holdningen kunne frembringe (dette er rent hypotetisk, for å eksemplifisere hva som skjer om man trekker tanken litt videre, og er ikke representativt for hvordan Hurdalsjøen Økolandsby oppfører seg) er om for eksempel en eldre kvinne

søker opptak i et landsbyfellesskap, og folket ikke ønsket henne velkommen av den grunn at hun ikke er i stand til å yte den samme innsats på gården som landsbyens øvrige beboere, som jo er unge og sterke. I virkeligheten kunne selvfølgelig denne eldre damen hatt mye å lære resten av landsbyen, selv om hun ikke nødvendigvis er i stand til å yte den samme direkte innsats ute i kålåkeren. Det ville vært synd om et landsbyfellesskap ikke engang kunne være åpne for gamle folk...

Jeg vil referere til enda en gammel slager i anarkistisk/sosialistisk tenkning som fremdeles står seg etter alle disse mørke år: "Yt etter evne, få etter behov." I fellesskap der man virkelig føler for å yte etter evne, virker faktisk dette ganske godt.

Til tross for pengesakens traurige forringelse av opplevelsen, var det svært hyggelig å se landsbyen igjen. Jeg føler fremdeles at disse folkene så absolutt er i gang med noe det er mye å lære av. Jeg har stor beundring for permakulturtiltakene (igjen, se nedenfor) deres, og ser at de har skapt et nærmiljø hvor er godt å befinne seg. Det er gledelig å se barn vokse opp i et så stimulerende fellesskap. Jeg er veldig glad for at det eksisterer en slik landsby her i Norge, og ser spent frem til fortsettelsen.

Hvorfor ikke la fortsettelsen gå ut på å piffe opp fellesskapet i ditt eget nabolag? Innen vi alle ender opp med å bo i regnskapsrubrikker...

Økolandsbyen i Hurdal har egen nettside: www.hurdalecovillage.no

Landsbyen er også tilknyttet det globale nettverket av økolandsbyer; Global Ecovillage Network: www.gen-europe.org

Sjekk også ut www.permakultur.no. Permakultur er en praktisk filosofi som søker å inspirere til et samfunn hvor menneskene lever i pakt med naturen uten å utbytte naturressursene. Det dreier seg hovedsakelig om å ta i bruk naturressursene i nærmiljøet på oppfinnsomme og praktiske måter. Denne filosofien er en av inspirasjonskildene til økolandsbyen i Hurdal, og det har vært organisert permakulturtreff der. Noe for fremtida...

Bjarne Benjaminsen
Fotografi: Regina C. Benjaminsen

Utsnitt av landsbyen

Bikube

Økolandsby

Det var en gang...

“Norge” var navnet på en rekke nasjoner som en gang holdt til på den vestre delen av den skandinaviske halvøya. Første gang vi hører om dette området som en samlet politisk enhet er på 900-tallet. Norge kom og gikk i hundreårene som fulgte; i perioder var landområdet en selvstendig nasjon, og i perioder en del av nabonasjonene Sverige eller Danmark.

Landet har et kaldt klima og kupert landskap med mye fjell og daler. Det er lite med flat, fruktbar mark egnet til jordbruk, men til gjengjeld en lang kystlinje, sprukket opp i et utall fjorder og øyer, som huset en enorm overflod av fisk og annen sjømat. Havet utenfor, den nordre delen av Atlanterhavet, inneholder fremdeles verdens største fiskeressurser.

Folket i dette landet har derfor alltid vendt seg mot havet for mat og andre produkter, og i forhold til resten av Europa tok det lang tid før de indre delene ble ryddet og bebodd. Men havet ga mer enn produkter – det ga også transport. Ettersom befolkningen økte i det fruktbare, kontinentale Europa og naturområdene ble færre og mindre, ble det stor etterspørsel etter råvarer fra mer bevarte områder som Norge. Det at kato-likkene – dvs. en lang stund hele Europa – hadde lov til å spise fisk under sin årlige faste, ble en gullgrube for norsk eksport av tørrfisk. Allerede fra middelalderen av ble landet avhengig av import av korn. Fra da av var landet en råvare-eksportør avhengig av et internasjonalt marked, og det meste av fortjenesten forsvant i lommene på utenlandske handelsfolk.

På 1500-tallet kom en teknologisk nyvinning til landet: den vandrevne saga. Plutselig hadde de alt som skulle til: masser av elver og fossefall til energi, og mengder av skog som råvarer. Landet ble verdens største trevare-eksportør i 300 år, og havnområdene der tømmeret ble fløtet ned for omlasting til skip vokste etterhvert til byer.

Men det var likevel et fattig og tynt befolket land, som ikke kunne finansiere noen nasjonal sentralmakt. Folket som bodde der hadde heller ingen sterk ide om at deres identitet var nordmenn. De så seg selv mer lokalt og konkret, som

Gudbrandsdøler eller Lofotværinger eller Sognefolk. Nasjoner og politikk var noe en fjern og bitteliten overklasse drev med, og påvirket i liten grad folk i lokalsamfunnene, temmelig isolerte i uframkommelig terreng.

Nybrottet av land innover fra kysten fortsatte, og både befolkning og økonomi tok seg etterhvert opp igjen etter Svartedauens nedtur. På 1700- og 1800-tallet fikk kapitalismen fotfeste, med interesse av fri handel og industriell produksjon. Ute i den store verden hadde dette gitt seg utslag i de borgerlige revolusjonene i Frankrike og Amerika mot føydalisme og kongelig enevelde, og inspirerte og formet i høy grad de intellektuelle og resten av den norske overklassen. Mytologien rundt ideen om Nasjonalstaten var nå blitt vel etablert, med dyrking av abstrakte størrelser som Fedreland, Konge og Flag. I 1814 møttes landets mektige rikfolk på Eidsvoll gård til revolusjon, og vedtok en egen grunnlov for Norge. Men juridisk, utenrikspolitisk og reelt var landet fremdeles styrt av den svenske nasjonen.

I 1905 ble Norge egen nasjon for siste gang. Gjennom en folkeavstemning ble kongedømme valgt som offisiell styreform, men kongehuset hadde ikke lenger noen reell makt. En dansk prins og hans engelske kone ble hastig importert som Norges nye kongeslekt.

Nok en gang passet en teknologisk nyvinning som hånd i hanske for dette landet: elektrisiteten. Uten egne kullressurser hadde industrialiseringen vært beskjeden på det dampdrevne 1800-tallet. Men med turbiner og generatorer fikk vassdragene en helt ny verdi. Plutselig var landet selvforsynt med store mengder av den energien som skulle drive den moderne industristaten. Og siden alle elver innen Norges grenser startet i Norge, hadde nasjonen full kontroll over energi-ressursene – evigvarende, ren og billig vannkraft.

Men det var ikke bare de overdådige naturressursene og nærheten til industrialismens store befolkningssentra som kunder, som etterhvert førte til velstand og oppbyggingen av en moderne infrastruktur. Mange råvare-eksporterende land i tropiske strøk hadde også enorme naturressurser, men satt igjen med nesten ingenting etter at de utenlandske selskapene hadde forsynt seg. For å hindre at den unge nasjonen – uten egen teknologisk kompetanse – skulle lide samme skjebne vedtok man **konsesjonslovene**. Disse forbød utlendinger å eie gruver eller fosser i Norge, og satte grenser for hvor mye av overskuddet en utenlandsk investor kunne føre ut av landet. Dermed sikret man at ihvertfall en del av verdiene som ble produsert forble i landet til investeringer og oppbygging, istedenfor å forsvinne i lommene til utenlandske kapitalister.

På 1960-tallet fant folket i dette landet nok en naturressurs, med ennå større kommersiell verdi: råolje under havet på kontinentalsokkelen. Historien som råvareleverandør tok nok en omdreining, og det lille landet ble verdens 4. største olje-eksportør. Plutselig strømmet enorme pengesummer inn både til private og statlige selskaper, langt mer enn det kunne brukes innenlands. Det fantes rett og slett ikke nok mennesker til å produsere alle de tjenestene pengene kunne kjøpe, og statens andel ble isteden plassert i aksjer utenlands. Dette “Oljefondet” skulle angivelig være for å sikre framtidige generasjoner alderspensjon, men ble senere privatisert bort under dunkle omstendigheter.

For oljevirkksomheten førte til dyptgripende endringer i det norske samfunnet. Plutselig var det lille avsideliggende landet det rikeste i hele verden, nå både med store råvareressurser og en moderne, bred industri-struktur med en høyt kvalifisert befolkning. Stabilt og uten

etniske eller sosiale konflikter. Dermed ble landet synlig og interessant for de virkelig store haiene i verdensøkonomien. For store penger tiltrekker seg store kjeltringer. En hær av business-folk, med en markedsfundamentalistisk innstilling, inntok statsapparatet og den offentlige debatt, der de lyktes i å innbille befolkningen at landets nyvunne rikdom gjorde fellesskaps-løsningene unødvendige og foreldete. Inntil da hadde landet vært et velorganisert, nærmest planøkonomisk samfunn, med en klar bevissthet av behovet for å begrense kapitalistiske markedsmekanismer. Det var stor oppslutning rundt systemer for å omfordele verdier fra de mer velstående til de fattigere delene av befolkningen, og at samfunnet finansierte grunnleggende behov og funksjoner i fellesskap, slik at alle innbyggere fikk tilgang til dem. På bare et par tiår ble dette byggverket demontert, konsesjonslovene opphevet og en rekke basale tjenester som vannforsyning, energi, transport og helse-tjenester overdratt fra det offentlige til private investorer.

Historikerne er uenige om når Norge opphørte som selvstendig nasjon i denne siste fasen. Noen peker på året 1949, året styresmaktene avga sin utenrikspolitikk til det dominerende imperium, USA. Andre drar fram 1994, året da styringen over økonomien og mye av lovverket ble overdratt til Den Europeiske Unionen. Men kanskje er det ikke så viktig å henge seg opp i spesielle enkelt-hendelser. At de nasjonale politikerne ga fra seg mer og mer makt til et marked som ikke lenger hadde bruk for nasjonalstatene, var en prosess som aksellererte over flere år, og var del av en større trend i hele den kapitalistiske verdensøkonomien.

Det nasjonale regjeringsmaskineri ble mer og mer bare en provins-administrator for disse to imperienes interesser i landet, med selvstendig innflytelse bare på detaljer. Men på samme måte som ritualer rundt kongehuset fortsatte lenge etter at det hadde mistet sin makt, fortsatte også sirkuset med partier og intens valgkamp lenge etter at nasjonalforsamlingen mistet sitt politiske spillerom.

Are Hansen

Spisestedet

*økologisk
vegetarcafé !*

Man – Ons: 14-21
Tor & Fre: 14-20
Lørdag: 14-19

BOKCAFEEN JAAP
VAN HUYSMANN'S MINDE
★frihetlig litteratur★

Åpen Man – Fre, 14-19

Se vårt kule utvalg på:

www.bokcafeen.cjb.net

NORMAL

Norsk Organisasjon for Reform
av MARIHUANA Lovgivningen

www.normal.no

SON

Straffedes Organisasjon i Norge

Tlf: 22 59 24 89

E-post: soni@online.no

Hjelmsgate 3, 0355 OSLO

Snu ryggen til staten!

Av John Holloway

Det følgende er en nedskrivning av Holloways tale til London Social Forum i oktober 2004. De andre talerne i debatten var Fausto Bertinotti (leder for det italienske kommunistpartiet *Rifondazione Comunista*), Hilary Wainwright (redaktør av bladet *Red Pepper* og forfatteren til boka *Reclaim the State. Adventures in Popular Democracy*) og Phil Hearse (redaktør av det marxistiske bladet *Socialist Resistance*).

1. Jeg går ut fra at vi er her fordi vi er enige om to grunnleggende punkter. For det første, at kapitalismen er en katastrofe for menneskeheten og at vi desperat trenger en radikal sosial forandring, en revolusjon. For det andre, at vi ikke vet hvordan en sån forandring kan finne sted. Vi har ideer, men ingen visshet. Det er derfor det er viktig å diskutere, samtidig som vi respekterer våre forskjeller og erkjenner at vi alle er en del av den samme bevegelsen.

2. I denne diskusjonen starter vi fra hvor vi befinner oss, fra en uklar bevegelse, en kakofoni av ulike opprør, løselig forent i dette sosiale forumet. Spørsmålet er hvordan vi skal gå videre. Bør vi organisere oss som et parti? Bør vi fokusere våre kamper om staten og rundt det å vinne innflytelse innen staten eller overta statsmakta? Eller bør vi snu ryggen mot staten i den grad det er mulig og komme i gang med å konstruere et alternativ? Jeg vil argumentere for at vi bør snu ryggen til staten i så stor grad som mulig.

3. Dette er et spørsmål om hvordan vi organiserer oss og hvor vi tror vi er på vei. Staten er en form for organisasjon, en måte å gjøre ting på. Staten er en organisasjon som er adskilt fra resten av samfunnet. De folkene som jobber for staten (politikere og funksjonærene eller tjenestemennene) jobber på vegne av samfunnet, for samfunnets beste, som de ser det. Noen er bedre enn andre (jeg har ingen tvil om at Bertinotti er bedre enn Berlusconi), men de jobber alle på vår vegne, i vårt navn. Med andre ord, de utelukker oss. Staten, som en organisasjonsform, er en måte å utelukke oss på, å nekte oss muligheten for å styre oss sjøl. Så snart vi er utelukket, har vi ingen reell kontroll over hva de gjør. Det representative demokrati styrker og legitimerer vår utelukkelse, det gir oss ikke kontroll over hva staten gjør. Mange av de verste grusomheter er rettferdiggjort i demokratiets navn.

Hvis vi fokuserer vår kamp om staten, må vi innse at staten drar oss i en bestemt retning. Framfor alt søker den å tvinge på oss en adskillelse av vår kamp fra samfunnet, å forandre vår kamp til en kamp på vegne av, i navnet til. Den skiller ledere

fra massene, representanter fra de representerte, den drar oss inn i en prosess av forsoning med virkeligheten, og den virkeligheten er kapitalismens virkelighet, en form for sosial organisasjon som er basert på utbytting og urett, på drap og ødeleggelse. Det er ett nøkkelkonsept i den stats-sentrerte venstresidas historie, og det konseptet er forræderi. Igjen og igjen har lederne forrådt bevegelsen, og ikke nødvendigvis fordi de er dårlige mennesker, men rett og slett fordi staten som organisasjonsform adskiller lederne fra bevegelsen og drar dem inn i en prosess av forsoning med kapitalen. Forræderi er allerede gitt i staten som organisasjonsform.

Kan vi motstå dette? Ja, sjølsagt kan vi det, og det er noe som skjer hele tiden. Vi kan nekte å la staten identifisere ledere eller permanente representanter for bevegelsen, vi kan nekte å la delegater forhandle i hemmelighet med statens representanter. Men dette forutsetter en forståelse av at våre organisasjonsformer er svært forskjellige fra statens, at det ikke er noen symmetri mellom dem. Staten er en organisasjon på vegne av, hva vi ønsker er en sjølstyrt organisasjon, en organisasjonsform som lar oss uttrykke hva vi ønsker, hva vi beslutter, hva vi anser nødvendig eller ønskverdig - en råds-organisasjon, en kommunalisme. Det finnes ingen modeller for hvordan vi skal organisere vårt sjølstyre. Det er alltid snakk om oppfinnsomhet og eksperimentering. Det som er klart er at staten som organisasjonsform drar i feil retning, bort fra sjølstyret. De to organisasjonsformene er uforenelige.

Når jeg sier "staten", inkluderer jeg partier eller enhver organisasjon som har staten som sitt hovedfokus. Partiet, som en organisasjonsform, reproducerer statens form; det ekskluderer, det skaper forskjell mellom ledere og massene, representanter og representerte; for å vinne statsmakta adopterer det agendaen og temporalitetene til staten. Med andre ord, det går imot den driften mot sosialt sjølstyre som jeg mener ligger ved kjernen av vår kamp. Merk at jeg sier til Fausto og til Daniel og til Hillary "jeg tror ikke at partiet er den rette måten å organisere på." Jeg sier ikke "jeg liker dere ikke" eller "jeg vil ikke samarbeide med dere," og jeg sier heller ikke at kam-

per som tar en annen rute (som i tilfellet Venezuela) derfor bør fordømmes. Jeg sier kun at i det å tenke seg veien fram, er partiorganisering eller å fokusere på statsmakta feil vei å gå, fordi det impliserer en organisasjonsform som ekskluderer og framtvinger hierarkier, som svekker og byråkratiserer den anarkiske oppbobling av driften mot sjølstyre som er ved kjernen av den nåværende bevegelsen mot nyliberalismen.

4. Hva betyr det å snu ryggen til staten? I noen tilfeller betyr det å ignorere staten fullstendig, å ikke legge fram noen krav til staten, å bare sette i gang med å skape våre egne alternativer. Det mest åpenbare eksempelet på dette tidspunkt er Zapatistenes retningsskifte i fjor, da de skapte *Juntas de Buen Gobierno*, deres egen regionale administrasjon som de satte opp på en måte som søker å unngå den adskillelse av administrasjon og samfunn som er typisk for staten.

I andre tilfeller er det vanskelig å fullstendig snu ryggen til staten fordi vi trenger dens resurser for å leve - som lærere, som studenter, som arbeidsledige, hva som helst. Det er veldig vanskelig for de fleste av oss å unnsnippe all kontakt med staten. I dette tilfelle er det viktig å

erkjenne at staten er en organisasjonsform som drar oss i en bestemt retning, som drar oss mot en forsoning med kapitalismen, og å tenke på hvordan vi kan forme vår kontakt med staten, hvordan vi kan bevege oss i retning av å overskride staten som en måte å gjøre ting på, å nekte å akseptere opprettelsen av hierarkier, fragmenteringen av våre kamper som kontakten med staten innebærer, å nekte å akseptere språket og

logikken og kanskje framfor alt temporaliteten til staten, tiden og rytmene som staten prøver å tvinge på oss. Hvordan kan vi samhandle med staten uten å falle inn i dens logikk, uten å produsere dens logikk innen vår egen bevegelse? Dette er alltid et vanskelig spørsmål i praksis, hvor det er svært enkelt å bli dratt inn i logikken av å oppnå enkeltmål og å glemme den innflytelse dette har på dynamikken i bevegelsen som helhet. Jeg tror ikke det er et spørsmål om å "ta tilbake" staten, sjøl om jeg har stor respekt for mange av de kampene som er

dekket i Hilarys bok, men jeg tror at ideen om å "ta tilbake" staten er gal: Staten er en fremmed organisasjonsform - den er ikke, og kan ikke være, vår.

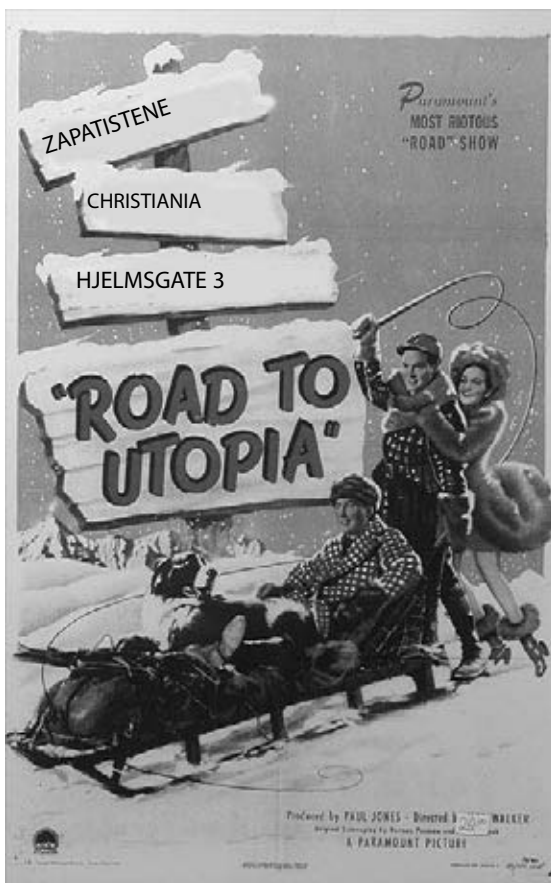
5. I alt dette er spørsmålet om tid, og hvordan vi tenker om tid, sentralt. På den ene side kan staten tvinge sin temporalitet på oss hele tiden, med dens rytme av valg og dens regimebytter som forandrer lite

Problemet er ikke å ta makta, men å konstruere vår egen makt.

eller ingenting: "Vent til neste valg og da kan du forandre ting; hvis du ønsker å gjøre noe nå, så forbered deg på neste valg ved å bygge partiet." På den annen side forteller den leninistiske tradisjonen oss også at vi må vente: "Vent på den neste revolusjonære hendelsen eller den neste bølgedalen, vent til vi tar over makta og da skal vi forandre samfunnet; i mellomtiden, bygg partiet."

Men vi vet at vi ikke kan vente. Kapitalismen ødelegger verden og ødelegger oss i en sån takt at vi kan ikke vente. Vi kan ikke vente på valget, vi kan ikke vente på revolusjonen, vi kan ikke vente til vi vinner statsmakta på den ene eller andre måten, vi må prøve å bryte den destruktive dynamikken nå. Vi er nødt til å nekte. Kapitalismen eksisterer ikke fordi de onde, Bushene og Blairene og Berlusconiene, skapte den. Kapitalismen eksisterer ikke fordi den ble skapt for hundre eller to hundre år siden. Kapitalismen eksisterer i dag kun fordi vi skapte den i dag. Hvis vi ikke skaper kapitalismen i morgen, så vil den ikke eksistere i morgen. Kapitalismen eksisterer fordi vi skaper den, og vi er nødt til å slutte å skape den, vi er nødt til å nekte. Dette betyr å bryte tiden, å bryte kontinuiteten, å innse at noe eksisterer ikke i dag bare fordi det eksisterte i går: Det eksisterer bare hvis vi skaper det.

Når det gjelder alternativer til staten, tror jeg det å nekte må være nøkkelen. Men det er ikke nok. For å opprettholde vårt nei til å skape kapitalismen, må vi ha en alternativ måte å overleve på. Nektingen må bli fulgt av opprettelsen av en annen verden, å skape nye allmenninger, å skape en ny måte å gjøre ting på. Forbi det absolutte her-og-nå av nekting, må det finnes en annen temporalitet, en tålmodig konstruering av en annen verden. Der finnes ingen modell for dette. Den eneste modellen er de mange erfaringene og innovasjonene fra bevegelsen av motstand mot kapitalismen. Denne mangfoldigheten, denne kakofonien av kamper og opplevelse må bli respektert, ikke kanalisert inn i et parti, ikke fokusert mot å vinne statsmakta. Problemet er ikke å ta makta, men å konstruere vår egen makt, vår makt til å gjøre ting på en annen måte, vår egen makt til å skape vår egen verden.

Overvåking – nå litt enklere

Litt ros til justisdepartementet

Av advokat NN

Gateavisa har bedt meg skrive noen ord om justisdepartementets nye forslag til overvåking. Justisdepartementet har laget en proposisjon (dvs et forslag) om å gi politiet tilgang til *to nye etterforskningsmetoder*. Her tenker man litt nytt og vil gi politiet adgang til romavlytting, som ledd i etterforskingen av terrorhandlinger og terrorfinansiering. Ja også forresten også ved forsettlig eller overlagt drap, grovt ran eller særlig grov narkotikaforbrytelse. Mindre celebre forbrytere skal foreløpig ikke romavlyttes.

Når departementet bruker begrepet romavlytting, siktes det til hemmelig avlytting av

samtaler ved hjelp av tekniske hjelpemidler. Romavlytting vil normalt foregå ved at det plasseres mikrofoner, sendere eller opptaksutstyr på et sted hvor den siktede antas å ville oppholde seg. Avlyttingen kan imidlertid også gjennomføres ved hjelp av retningsmikrofoner eller annet utstyr som kan benyttes på avstand

Departementet er bekymret over kriminalitetsutviklingen, og ønsker å møte den med mottiltak. Det foreslås derfor at det inntas en ny bestemmelse i straffeprosessloven (§ 222 d), som på strenge vilkår gir politiet anledning til under en pågående etterforskning å søke å avverge alvorlige straffbare handlinger ved å nytte tvangsmidler som ransaking, skjult fjernsynsovervåkning, teknisk sporing og kommunikasjonskontroll. Det nye er at mistankekravet for bruk av disse tvangsmidlene endres fra et vilkår om at noen mest sannsynlig har begått en straffbar handling, til et krav om at det må være grunn til å tro at noen kommer til å begå en nærmere bestemt alvorlig straffbar handling.

Dersom leseren fortsatt er våken kan hun merke seg det departementet sier at en justerer litt på mistankekravet. Før fikk sheriffen grønt lyst hvis det var skjellig grunn til mistanke dvs sånn 50/50 om det skal skje noe straffbart liksom. I og med at det er så mye krim og fælt og sånn om dagen så lempet departementet likeså godt litt på dette - nå nøyer vi oss med at dersom det er grunn til å tro. Ja altså det er grunn til å tro at det kan skje noe straffbart her rigger vi opp litt teknisk størsj for å finne litt mer ut av

det. Dette høres vel sånn nogenlunde tilforlatelig ut. Det betyr blant annet at det ikke kreves noen mistanke for å sette i verk etterforskning, - ja hvorfor på død og liv mistanke hvorfor være så fordømt

pedantiske hmm

Normalt skal politiet innhente rettens kjennelse før det er aktuelt å nytte tvangsmidler for å avverge en straffbar handling. Dersom det ved opphold er stor fare for at handlingen ikke vil kunne avverges, skal ordre fra påtalemyndigheten kunne tre i stedet for kjennelse av retten. Ja hvorfor skal man fly til retten hver gang noe lukter ullent hvis det er noe ekstra får vi heller ta opp det etterpå dommeren sier om det er greit eller ikke å overvåke etterpå arbeidsbesparende praktisk hurra!

Departementet slutter seg også til utvalgets forslag om å senke mistankekravet for avlytting og opptak med samtykke fra en av samtalepartene (straffeprosessloven § 216 l). I dag kreves det skjellig grunn til mistanke om en handling eller forsøk på handling som kan medføre frihetsstraff, mens forslaget går ut på at det er

tilstrekkelig at det foreligger rimelig grunn til mistanke. Ja hvorfor legge lista så høyt denne skjellig grunn som systemet har vært tuftet på så lenge så tungvint sannsynligetsovervekt blande

å legge forholdene til rette for en senere begjæring om avlytting av et bestemt kommunikasjonsanlegg. Det er derfor grunn til å se hen til hvor viktig det er å foreta slik avlytting. Er det grunn til å anta at det vil vise seg vanskelig å oppnå resultater i etterforskingen uten at avlytting finner sted, vil kravet om særlige grunner ofte være tilfredsstillt.

For min del synes jeg dette avsnittet er spesielt overbevisende jeg tror det er ført i pennen av Odd Einar Dørum. Eller hans tidligere statssekretær nå PST sjef Jørn Holme, eller var det omvendt.

En annen smakebit :

Til § 216 l

Departementet foreslår at første ledd første punktum endres slik at det ikke lenger kreves skjellig grunn til mistanke, men i stedet rimelig grunn, se punkt 10.6

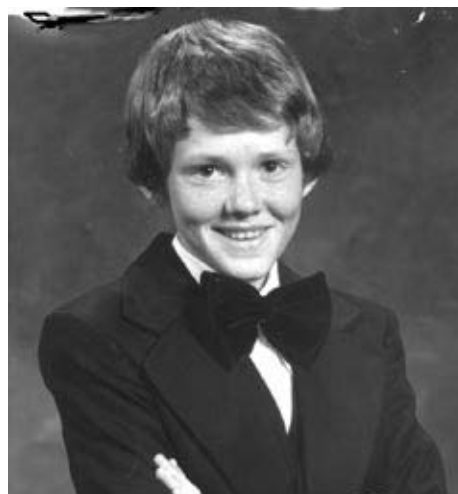

Jeg vil avslutte med å gi full tilsutning til forslaget. Jeg er nå på vei til Bjerke Travbane og må derfor runde av dette innlegget. I og med at jeg ikke finner noen velvalgte ord lar jeg justisdepartementet avslutte på mine vegne : Faren for at også lovlydige borgere vil bli overvåket, øker dersom det gjøres unntak fra vilkåret om at tvangsmidler bare skal kunne anvendes overfor personer som med skjellig grunn kan mistenkes for å ha begått et alvorlig straffbart forhold. Et lavt overvåkningsnivå innebærer frihet som mange setter høyt. Dersom man ikke utvider politiets adgang til å gripe inn i forkant av straffbare handlinger, gir man imidlertid også spillerom for forbrytere til å begå grove forbrytelser, noe som kan gi mange lovlydige samfunnsborgere en følelse av utrygghet eller ufrihetønsket om å vareta rettssikkerheten og personvernet slik at uskyldige personer i minst mulig målrettede lovtiltak med strenge vilkår, samt ved å oppstille rettssikkerhetsgarantier osv ..osv.

inn domstolen hver gang grumme handlinger er i gjære nei rimelig grunn det må vær nok i massevis. Fra 50 til til 15-20 % - nå er vi på et mer realistisk nivå

Her gir vi en liten smakebit fra proposisjonen :

Normalt ligger det i kravet om særlige grunner at grunnene som taler for avlytting, må gjøre seg gjeldende med særlig tyngde. Det kan for eksempel være at kommunikasjonskontroll er den eneste etterforskningsmetoden som kan antas å gi resultater, eller at politiet ønsker å bruke metoden som ledd i etterforskningen av et særlig alvorlig straffbart forhold. Kravet om særlige grunner kan også ses som uttrykk for et særlig strengt forholdsmessighetsprinsipp, jf. straffeloven § 170 a. Disse utgangspunktene gjelder også når politiet ber om tillatelse til å avlytte med sikte på identifisering. Avlyttingen vil her normalt ta sikte på

Advokat NNs hjørne

Kriminalitetsfremmende kriminalpolitikk

Straffegjennomføringsloven av 2003 var den strengeste innstramming på soningsvilkårene til fanger i moderne tid. Livsvilkårene, og dermed også mulighetene til rehabilitering, ble langt på vei smadret, og man har nå fraskrevet seg retten til å bli forundret over den store tilbakefalls prosenten (80 %).

Med den nye loven er det spesielt én ting som har rammet fangene særlig hardt. Over natten ble antall permisjonsdøgn redusert fra 30 til 18 døgn per år, og kortidspermisjoner ble fjernet. Fangene hadde seks til tolv utganger per år som utgjorde totalt tretti overnattingsdøgn. I tillegg kunne de få to timebaserte utganger per måned. Nå ble kontakten med omverdenen dramatisk redusert med et pennestrøk! For utenforstående kan dette høres helt greit ut, men det man må forstå er at fanger skal returnere til samfunnet en dag, og da er det viktig at tilnærmingen/overgangen skjer gradvis.

Debatten rundt loven har glimret med sitt fravær, og vi har derfor fått presentert en meget ensidig oppfatning av hva som er fornuftig eller ufornuftig, godt eller ondt, og ikke minst hva som er sant eller ikke sant. I de fleste andre sammenhenger

Hva man vil med straffen og de uønskede bivirkningene, vil man ikke snakke om. At man gjennom den nye straffegjennomføringsloven selv har skapt de mye omtalte soningskøene vil man heller ikke vedgå seg. Det faktum at tilbakefall-

Den kriminalpolitiske debatten er blitt et unyansert skrik etter mer straff

sprosenten er på 80% vil man slett ikke diskutere. Hele den kriminalpolitiske debatten i Norge i dag er blitt et dunkelt og unyansert skrik etter mer straff, og da gjerne parallelt med et hylekor etter flere fengsler og flere fangevoktere. Her spiller journalistene rollen som nyttige og ukritiske dillettanter.

Stortinget, Odelstinget og Justisdepartementet behandlet utallige høringsutkast før loven endelig ble klar.

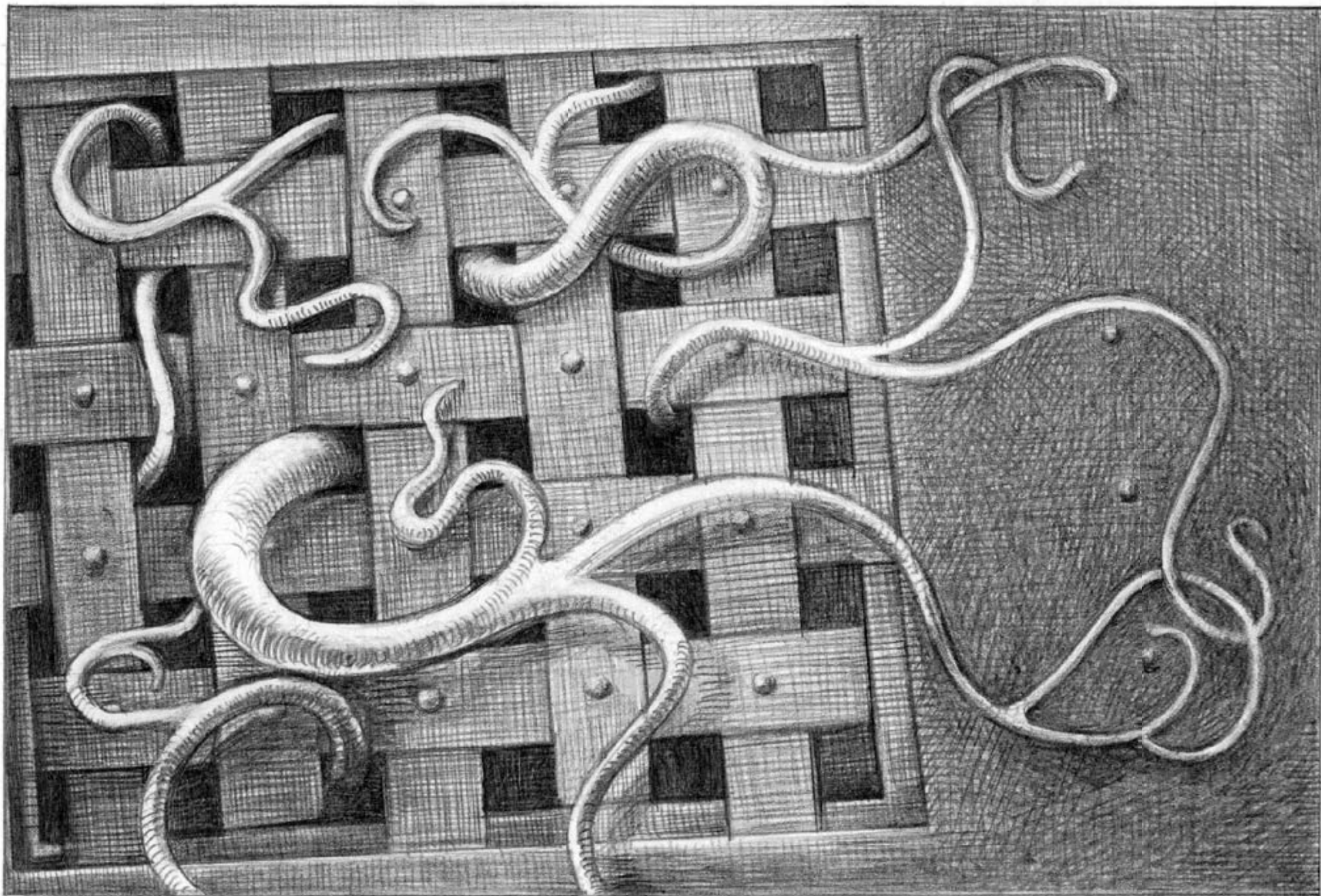
Når loven så endelig er blitt ferdig, har det vært viktig å implementere den umiddelbart. Det har faktisk gått så fort at Kriminalomsorgen, som skal omsette den i praksis, ikke har vært forberedt. Dette har blant annet ført til at fanger har levd

i et lovpolitisk vakuum hvor tilfeldig og vilkårlig fangebehandling har rådet grunnen.

Kriminalomsorgen mottok loven den 15. mars 2003 med beskjed om at loven skulle ha en tilbakevirkende kraft fra den 1. mars. All gjeldende praksis, alle avtaler og opparbeidede goder for fanger ble strøket. Ingen andre grupper i samfunnet ville tolerert det som fangene i dag må tolerere.

den nye straffegjennomføringsloven med retningslinjer og forskrifter i fanget, og dette har ikke vært problemfritt. Lovgiver har ikke bare strammet inn med den nye loven; man har på mange måter også synliggjort en grunnleggende usikkerhet omkring de kriminalpolitiske målene. Kriminalpolitisk handlekraft eller stemmesanking er en vei som går via et hardere strafferegime, men man har behendig overlatt til Kriminalomsorgen hvordan de politiske signalene skal tolkes. Resultatet av dette har i noen regioner vært en kraftig innskjerpelse, som igjen har rammet fanger meget vilkårlig. En felles nasjonal lovtilpasning er og har vært nødvendig, og det arbeides i dag med å få dette til.

Fremdeles er sikkerhet og rehabilitering av fanger fastsatte eller såkalte prioriterte mål, dvs. på papiret eller i

Illustrasjon: Torkill Haugland

blir normen på de nevnte begrepene satt i en samfunnsbrytende debatt hvor alle aktørene slipper til. Men i den kriminalpolitiske debatten slåss politikere, politi- og fangevokteres organisasjoner kun om å fremme de mest straffeskjerpene tiltak.

Men høringsinstansene var faglig ensidige, og utfallet var på mange måter gitt på forhånd. Unntaket her var KROM og Juss-Buss, men de ble ganske så glatt oversett med det lakoniske Flertallet mener.

Inntil for noen år siden var Kriminalomsorgen styrt sentralt av Fengselsstyret, men etter omstrukturering og delegering ble landet delt opp i ulike regioner slik at vi i dag har seks regionale fengselsstyrer. Disse har nå fått

festtalene. Men med den nye loven har rehabilitering av fanger fått mye vanskeligere betingelser, og livskvaliteten til fangene er dermed blitt kraftig redusert. Det finnes ingen andre grupper i samfunnet som må tåle en slik reduksjon av

sin livskvalitet, og årsaken til dette er en total manglende sympati for denne svakstilte gruppen og deres situasjon.

Før en fange får sin første permisjon fra fengselet har han sonet 1/3 av straffen sin, noe som er en betydelig del. Dette betyr i realiteten halvveis i straffen etter-som fanger normalt sett løslates etter å ha sonet 2/3 tid av hele dommen.

Rehabilitering og permisjoner har vært og er nært knyttet opp mot hverandre. Dette vet våre politikere, noe som fremgår i Ot. Prp. Nr. 5, side 90. Her står det å lese at opprettholdelse av kontakt med familie og annet nettverk er av stor betydning for en vellykket rehabilitering og for å kunne muliggjøre ordnede forhold ved løslatelse. Hvorfor skal da kontakten med omverdenen reduseres? Tror virkelig politikere på at det er mulig å hente ut en gevinst ved en delvis sosial rasering?

Det er en stor forskjell på 30 og 18 døgn per år. Regionene har tolket loven ulikt på dette punktet. Noen fanger har beholdt 30 døgn, mens andre får 18 døgn. Bakgrunnen kan være hvor langt i soningen en fange er kommet eller fangens familiesituasjon. I Region Sør ga man først alle fangene 18 døgn, men de kunne søke om en utvidet kvote på opp-

til 30 døgn. Til å begynne med fikk kun fanger med barn innvilget en økt kvote. Senere har også andre fanger fått det samme, men det gjelder langt fra alle. Satt på spissen vil ikke en fange uten familie eller et sosialt nettverk kunne få 30 døgn før helt på slutten av soningen. Hvordan kan han da løslates til ordnede forhold når han ikke vil ha muligheten til å bygge opp et nettverk rundt seg under soningen? Hans muligheter til å få en kriminalitetsfri tilværelse etter løslatelse er betydelig svekket. Når det i tillegg ikke finnes et fungerende ettervern, vil han ganske sikkert ende opp i fengsel igjen. 80% tilbakefall er ettervernets fallitterklæring.

For å unngå tilbakefall er permisjoner svært viktig, ja det er kanskje den viktigste bestanddelen i fangenes normaliseringsprosess. I denne prosessen inngår flere elementer, blant annet de pårørende. De pårørende er også blitt skadelidende etter at den nye loven trådte i kraft. Svært mange fanger har små barn eller barn i skolepliktig alder. Barna blir den største taperen når kontakten med far eller mor reduseres.

Korttidspermisjoner har sammen med de ordinære permisjonene vært et viktig incitament når det gjelder fangenes reha-

bilitering, og kuttene i disse ordningene utgjør at fangen i dag har fått redusert sin tid sammen med sin familie med over 50%. Det å kunne møte sine barn i deres naturlige omgivelser er viktig, men med den nye loven er ikke dette lenger en god nok grunn til å få korttidspermisjoner. Derimot er besøk hos lege, offentlige kontorer m.m. godkjente grunner. Hva mener man med dette, og hvor vil man hen? Hvis man ønsker at fengslene skal bli lukkede universiteter i kriminalitet, så har man nå tatt et langt steg i den retningen. Men da får man også slutte å sutre over soningskøer og økt kriminalitet. Dette fordi man langt på vei selv har lagt grunnlaget for dette ved å neglisjere innholdet i straffegjennomføringen. Fangers sosiale nettverk er svært skjøre konstruksjoner. Det skal lite til for å bryte dem ned, og det er vanskelig å bygge dem opp. Den nye straffegjennomføringsloven vanskeliggjør fangenes situasjon. Denne reduksjonen av permisjonsdøgn og korttidspermisjoner kan ikke føre noe godt med seg, det finnes rett og slett ingen positive elementer i dette.

Er humanistiske idealer på vei ut av Kriminalomsorgen? Man kan måle kvaliteten på et samfunn ut fra hvordan sam-

funnet behandler de svakes stilte gruppe, og da ser man gjerne på hvordan eldre og fanger blir behandlet. Det er ikke uten grunn at man velger ut nettopp disse to gruppene, for deres livskvalitet gjenspeiler ofte samfunnets holdninger. Den nye loven har redusert fangenes livskvalitet og mulighetene til et lovlydig liv etter løslatelse. Politikernes hang til populistiske utfall, og deres totalt manglende empati overfor fanger er kanskje et speilbilde av dagens samfunn, men det forebygger ikke kriminalitet. Når man velger å gå på akkord med rehabilitering av fanger vil gjengangerprosenten forbli høy, soningskøene vil ikke opphøre og politi og rettsvesen vil være under et kontinuerlig sterkt press. Denne situasjonen vil ikke samfunnet være tjent med. Alle fanger bør kunne få muligheten til å leve et lovlydig liv etter løslatelse, og da må man ikke bryte ned mulighetene for å opprettholde kontakten med omverdenen. Det er dette den nye loven legger opp til i dag.

Arve Hansen og E. Lein

Styremedlemmer i KROM

Hvis bare to tredeler av menneskene i den "demokratiske" delen av verden (EU, USA, pluss noen her og der) levde økonomisk ubekymret (dvs. som "rike") og var opptatt med gjøremål som holdt dem tilfredse - uansett ekte eller falskt, kort- eller langsiktig...

Hvis disse to tredelene av rundt en milliard mennesker i den verdensomspredte "vesten" representerte minst to tredeler av den økonomiske og militære makten i verden...

Hvis denne rundt tidelen av menneskene i verden (666 millioner av 6,6 milliarder) levde godt og ubekymret på sinnrikt utviklede handelssystemer, innført gradvis gjennom noen hundre år, som flytter råvarer og ferdigvarer hovedsakelig hen til dem selv, mot at råvare- og produsentlandenes folk - i drøm om engang å leve like materielt ubekymret - fikk være med på litt av disse handelssystemene (trass i at disse handelsordningene systematisk tømte ut nettopp de materielle ressursene og kreftene forsyningslandene håpet på å kunne leve godt på senere)...

Hvis den "rike" tidelen av jordens befolkning i "demokratiske" (som engang betydde "folkestyrte", men nå mer "folkestyrende") valg jevnlig ble presentert for snevre alternativer som ga dem litt følelse av å være med å bestemme, og samtidig forførende videreførte deres egne materielle goder, og taust videreførte den reelle styringen med handelsstrukturene i verden...

Hvis selv denne rike tidelens åndsnærvar kontinuerlig ble overveldet til taushet gjennom påføring av snikende skam over ikke helt å forstå økonomiske kompleksiteter og konsekvenser, på grunn av enda mer innfløkte og snikende selvbedrag og distraksjoner vekk fra åpenbare fakta...

- Da kunne denne rundt tidelen av verdens befolkning holdes frem i mediene deres - som kontinuerlig forsynte dem og resten av verden med føljetonglik fortelling om dem selv og hva de var - som idoler og legitimasjon for et bilde av at demokratiske verdier leder an og styrer verden (selv om det for det meste skulle være glemt

Hvis verden ...

hva innholdet opprinnelig var i disse "demokratiske verdier" - frihet, følelse; rettferdighet, sannhet - sånn at verinnhold like beskrives som dighet, overselvtilfredshet, skyving og itet).

- Da ville det betydning om av menneskene demokratiene slet i krenkende relativ fattigdom og unnlot å bruke sine demokratiske rettigheter i mangel av tro på at det nyttet å stemme.

- Da ville det ikke ha noen betydning om sju-åtte tideler av verdens befolkning levde på eksistensminimum (les: "slet for å ikke sulte") så et menneske døde hvert tredje sekund utenfor syne og oppmerksomhet til den økonomisk ubekymrede tidelen i de "demokratiske" landene - denne fattige verden, den lidende størsteparten klarte seg tross påført utarming, krig og faenskap, og var i de rikes øyne i "utvikling", akkurat som landene deres - ja, de mottok endog "utviklingshjelp" fra den ubekymrede tidelen.

- Da ville det ikke ha noen betydning om tydelige ansporinger til samlede protester mot urettferdighet fra de ni tidelene med økonomisk bekymrede (les: "fattige") ble slått tilbake med økonomisk eller militær makt under henvisning til at de ikke fulgte de "demokratiske spillereglene" (- trass i at disse "spillereglene" fungerte nettopp udemokratisk, og mye heller hindret rimelig kritikk i å nå fram).

- Da ville det ikke ha noen betydning om det var et utrolig fravær av proporsjon i verdens sentrale nyhetsmedier, mellom at de for eksempel sørget i dagevis over tåpelige

uvesentligheter og at det samtidig, unevnt, døde over tretti tusen mennesker av sult hver av de sørgedagene - og alle andre dager, år ut og inn.

- Da ville magien i tallbrøkenes lite synlige skjeve oppbygging til myter om verden skape et oversiktsbilde der den statistiske virkeligheten om verden sto helt i motsetning til den offisielt gjenfortalte virkeligheten.

- Da ville det ikke ha noen betydning om selv den økonomisk ubekymrede tidelen av menneskeheten lot seg styre, med forbausende få spørsmål om hensiktene bak skjevfordelingen av viten og verdens materielle goder, av en utydelig gruppe på bare noen få tusen mektige mennesker.

- Da ville trolig alle ha nær opptil nok med seg selv og sine. Enten fordi de slet for ikke å sulte, og derfor aldri hadde overskudd til å få oversikt over helheten av verdensordningen de inngikk i. Eller fordi de hadde det bra nok, og stolte usjekket på at deres daglige gjøremål bidro til en bedre verden. Eller fordi de var fullt opptatt med å holde fast på den delen av makten de hadde.

- Da ville verden antagelig se så usikker ut, uansett hvilket nivå en var på, at veldig få ville finne sinnsroen til å tenke ut bedre systemer til å ivareta menneskehetens samlede velvære. De som gjorde det, og presenterte tankene, ville antagelig fort bli oversvømmet av emosjonelt ladet kritikk og trukket inn i å være fullt opptatt med forsvar mot avsporinger - og derfor tape sinnsroen og igjen få for mye med seg selv til å kunne se andre løsninger.

HVIS det var sånn som dette her i verden, DA kunne det tenkes at verden ville være omtrent så forferdelig, og så FANTASTISK samtidig - og med en så menneskeskapt og katastrofeskapende dårlig sammenheng mellom det fantastiske og det forferdelige - som verden er i dag. Dessverre.

Ole Ullern

Rikmannsnasjonalismen

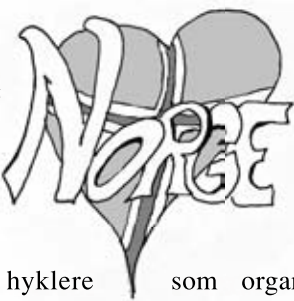
Etter det angivelige æresdrapet på Rahila Iqbal i Pakistan har media og skrikende hyklere som organisasjonen Human Rights Service hauset opp innvandringshysteriet, og politikerne har gått skaft av huse for gjøre innvandring til O store Norge enda vanskeligere for alle personer som ikke kan føre blodlinja si tilbake til Harald Hårfagre eller Fritjof Nansen. Man må få en slutt på at utlendinger uten respekt for Norges stolte tradisjoner sniker seg inn i landet for å snylte på gode nordmenns naturlige godvilje og perfekte byråkratiske samfunn. Alle disse jævla muslimene som bare gifter seg fordi de vil infiltrere Norge og sakte omgjøre vårt storslagne, men naive land til et nytt muslimsk storrike.

Om en norsk statsborger vil gifte seg med en utlending, skal! han/hun måtte forsørge denne. Per i dag stiller man krav til forsørgerens inntekt: 169 100 kr. i året. Det vil si, for å kunne gifte seg med en utlending, kreves det at man i det minste er småborger. Lever man et enkelt liv uten for mange penger, kvalifiserer man ikke. Man kan ikke stole på folk som ikke engang klarer å jobbe for 169 100 i året. Hvilken døgenikt og potensiell terrorist kan dette mennesket være?

Selv giftet jeg meg med en amerikansk kvinne i 2003. Da vi bestemte oss for å flytte til Norge fikk vi først beskjednen tilbake fra UDI at jeg måtte ha over ett og et halvt tusen kroner årlig i inntekt for å forsørge denne damen, ellers hadde hun nok ingen rett til å bli. (Som kjent vrir det jo av amerikanere i Norge som bare er her for å utnytte trygdeordningen). Vel, vel. Jeg forhørte meg om det var mulig å stille opp familie/venner som garantister, ettersom jeg jo slett ikke hadde noen inntekt. (Jeg var da student og dagdriver. Nå er jeg bare dagdriver). Dette lot seg ikke gjøre. Jeg måtte selv ha den nødvendige inntekten.

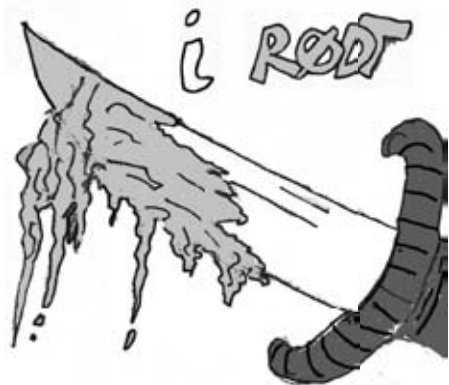
Akkurat i vårt tilfelle, viste det seg at det hele dreide seg om en byråkratisk misforståelse. Disse reglene gjaldt fortrinnsvis for mennesker som hadde blitt gift i Norge. For oss, som ble gift i USA, var det, med høflige manerer, mulig å komme unna dette kravet til inntekt. (Så nå vet dere det, folkens, ikke gift dere i Norge om dere ikke begge allerede er norske statsborgere). Spør meg ikke om hvorfor regelverket er slik innrettet (ingen som vet, ingen som vet...)

Men mennesker som blir gifte i Norge, eller i land som ikke nyter særprivilegier som USA, har et helvetes problem. Er du student, frivillig arbeider, idealist, arbeidsløs, skal du ikke gå hen og forelske deg i en utlending. Først må du vise at Norge kan stole på deg ved å komme deg ut i lønnet arbeid så fort som svint. Dette

er hva Staten kommanderer oss til. Nå foreslår regjeringen å sette opp minsteinntekten en norsk statsborger trenger

"Når man konstruerer innvandringslover som rammer folk med lav inntekt, er dette bevisst diskriminering for å holde mennesker med en annen kulturbakgrunn enn forbrukerkulturen og kapitalens verdier unna."

for å forsørge sin utlending, til 190 000 kr. Og alle er så enige, så enige. Dette er nødvendig for å forhindre æresdrap og inngifte. Så la oss lage klare regler, slå alle under en kam, og begrense innvandringa. Det er jo helt utenkelig at noen mennesker rett og slett er glade i hverandre og ønsker å bo sammen. I hvert fall hvis de ikke har penger. Fattige mennesker har ingenting med å forelske seg. (Myndighetene synes å tro at rike mennesker er bedre i stand til å elske hverandre. Rike folks ekteskap kan man således stole bedre på enn fattigfolks. Ville det ikke vært mer logisk å gå ut fra, at hvis fattige folk gifter seg, er det sannsynligvis fordi de er glade i hverandre? Det hender jo man gifter seg med en riking for pengenes skyld, men scenarioet om at en utlending gifter seg med en nordmann for penger skulle jo bli mindre sannsynlig jo fattigere den aktuelle norskingen er, ikke sant?)

For å komme til Norge bør du være gift (og her godtas bare kjernefamilien), ha penger, og ikke mukke!

Merk dere, venner, at det er de samme politikerne som hyller globaliseringen som ivrer kraftigst for å begrense innvandringa. Globalisering er tydeligvis bare rettferdig og i frihetens navn så lenge det dreier seg om å flytte penger og produksjon. At dette innebærer at mennesker også må flytte på seg, gir politikerne helvete i. (Du er en bonde i India. Oisann, der skyter økonomien fart rundt deg, et norsk selskap tar over matvareproduksjonen og du slås konkurs. Hvor skal du dra nå? Til den overbefolkede byen i nærheten? Til nabolandet og bli skutt? Hvor da? Hvorfor ikke til Norge? Fordi det betyr at du er en snylter, din faen!).

Hva er dette? Ser politikerne seg helt blinde på det problemet de sier de vil løse (æresdrap etc.)? Eller bruker de dette som et påskudd til å holde Norge rent? For om målet er å forhindre at det norske pakistanermiljøet tvinger sine barn inn i ekteskap med pakistanere; hva har dette med folks inntekt å gjøre? Når man konstruerer lover som rammer folk med lav inntekt, er dette bevisst diskriminering for å holde alle mennesker med en annen

kulturbakgrunn enn forbrukerkulturen og kapitalens verdier unna. Det at denne foreslåtte loven også ram-

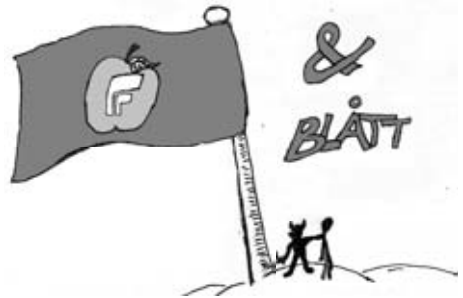
Jada, se der, endelig noen som tar ansvar for landet sitt. Et lysende eksempel på nasjonalistisk bravur! Norge følger i

mer en forholdsvis lydhør gruppe som studenter, gir i det minste håp om at det vil komme en sterkere reaksjon. I Russland er det blitt foreslått en lov som sier at alle russere som gifter seg med en utlending, kan lyses i eksil. (Nikolai Kuryanovitsj, ultra-nasjonalistisk Duma-representant, har uttalt at dette er nød-

vendig for å forhindre "en invasjon av fremmedelementer" (utlendinger, med andre ord)). Russland er for russere. Russland har ikke råd til å vanne ut genmaterialet sitt. Russerne vil heller leve uten tilførsel av nytt arvemateriale akkurat som de staselige kongefamiliene, og degenerere til lallende nasjonalistiske fjomper.

fotefarene!
Bjartmar Benzin

Namis gourmethjørne:

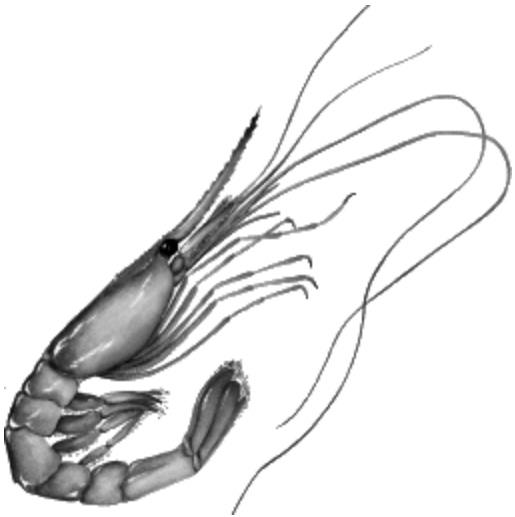
Insekter fra havet
For 2 personer

- 1 1/2 løk
- 1 1/2 spiseskje hakket ingefær
- 1 spiseskje hakket hvitløk
- 1 teskje salt
- 1 rød chili, hakket
- 3 ferske, kuttete tomater
- 2 spiseskjeer tomatpure
- 1 1/2 spiseskje østersaus
- 1/2 bunt koriander
- 1/2 teskje malte korianderfrø
- 2 teskjeer karri
- 1 boks (400 ml) hermetisk kokosmelk
- 5 kongereker

- 5-6 ss matolje til å steke i.
- 1/2 bunt kokt brokkoli
- Ris

Vi begynner med å steke løk over lav varme. Bland så sakte i, etter tur: Ingefær, hvitløk. Salt chilien og ha i. Deretter (etter tur) tomatpure og tomater, østersaus, hakket deretter malt koriander, karri, kongerreker, kokosmelk. Kok i 15 minutter. Maten er ferdig! Serveres med (kokt) ris og eventuelt kokt brokkoli. Ha en god sommer med insekter på bordet!

Godt for potensen! Den vietnamesiske butikken TT i Torggata har fantastiske kongereker. Spis med glede!

Gateavisa kjører Debatt. Hardt og usensurert.

Revolverrespons til Geir Levi Jensens artikkel "Nessekongens tusenårsrike" i Gateavisa 172.

Norge - overbefolket og jævlig!

Av Bjartmar Benzin

Jaja, Norge er usle 4,5 millioner innbyggere som helt mangler elitistiske aspirasjoner. Så sier vi det, da.

Men er det slik at Norge er et underbefolket land?

Nei, så faen, på ingen måte! I et økologisk perspektiv er det mer enn mange nok mennesker i Norge i forhold til naturens kapasitet til å fø oss. Vi opptar stadig mer plass, og bygger stadig ut med nye enorme idrettsanlegg, fast-food-restauranter og kjøpesentre. Vi er av den oppfatning at det alltid vil være en overflod av natur i Norge, men samtidig er vi i ferd med å forurense vassdrag og gjøre det ulevelig for andre skapninger i fjord og fossevell. Greit, dette kommer ikke av folketallet alene, men henger også sammen med hvordan vi som bor i dette møkkalandet lever, hva vi forventer av materiell luksus, og en sinnssyk bruk-og-kast-mentalitet som det økonomiske systemet støtter opp under. Men gitt dette økonomiske systemet (jeg legger her den samme forutsetningen til grunn som Geir Levi gjør i deler av sitt underbefolkningsargument), er vi i Norge mer enn mange nok mennesker i forhold til naturens yteevne. Vi er et overbefolket land, som alle andre land i verden...bare ikke *like overbefolket* som det store utland...ennå.

Om det er slik som Geir Levi hevder, at Norge lider av mangelen på elitistisk ånd (og her tror jeg faktisk han har et slags poeng, så la nå akkurat dette stå ukonfrontert i denne omgang); skyldes dette underbefolkning? Ikke faen. Om ikke 4,5 millioner mennesker klarer å holde i gang en levende samfunnsdebatt, hvorfor i helvete skulle det dobbelte antallet mennesker være bedre i stand til det? Enten lever man i et vitalt samfunn hvor folk er i kontakt med hverandre, diskuterer og står i, og mottar impulser fra omverdenen. (Et

lite landsbysamfunn kan i så henseende være et svært vitalt samfunn (og en aktiv del av storsamfunnet.))

Eller man består av

isolerte individer/smågrupper som aldri mottar en intelligent gnist fra omverdenen (og de tanketomme zombier kjører bil hver dag til kjøpesenteret og leser møbelkataloger og ser Idol på TV og hva-faen). Jo, jeg er enig; det virker ikke mye sunt for en hel befolkning å leve spredt ut langs motorveiene (Kom sammen da, folkens!), men dette samfunnsfenomenet kommer da slett ikke av at Norge er et underbefolket territorium! Folk kan da vite om hverandre, besøke hverandre, lese hverandres verker og ha kontakt over internett selv om de til daglig lever i mindre og tettere samfunn?

Og i forlengelsen av dette: Jeg fatter ikke logikken i disse argumentene om at vi i Norge for å være en del av det større europeiske fellesskapet snarest mulig må se å orientere oss mot EU. (Det er dette Geir Levi sier i artikkelen, ikke sant? Hm?) Kan man ikke debattere og utveksle kulturelle impulser uten å måtte underlegge seg en jævla sentralmakt? Tror folk som Geir Levi Jensen og meningsfellen Thomas Hylland Eriksen at Norge må EU-standardiseres før vi kan få tysk litteratur utgitt på det norske bokmarkedet? Hva i helvete...?

Også i frihetlig perspektiv er vi altfor mange mennesker i Norge. Om vi kan tenke oss et virkelig fritt samfunn, måtte i hvert fall den grunnleggende friheten til å velge om man vil være en del av samfunnet eller ikke, bli respektert. Ergo: Om man ønsket det, skulle man kunne forlate samfunnet og gå ut i skauen og leve for seg selv. Uten innblanding. For at en slik mulighet skulle eksistere, måtte naturen være åpen, og i stand til å ta imot flyktninger fra samfunnet. Det burde ideelt sett være nok med vilt til at en enslig mann eller kvinne kunne leve i skogen for seg selv. Hvor manges slike samfunnsflyktninger kunne Norges land holde på i dag, om behovet skulle vise seg?

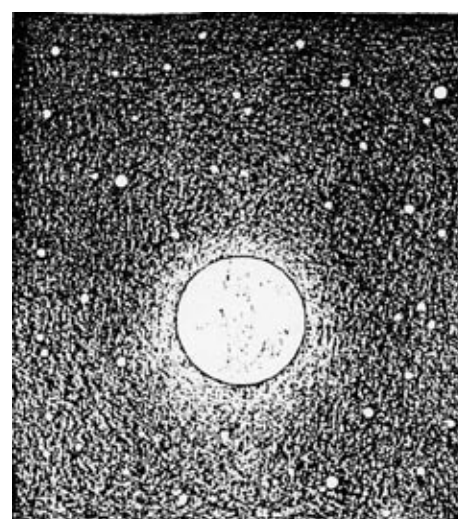
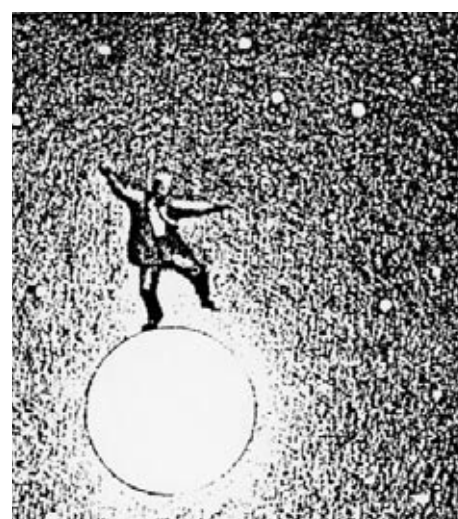
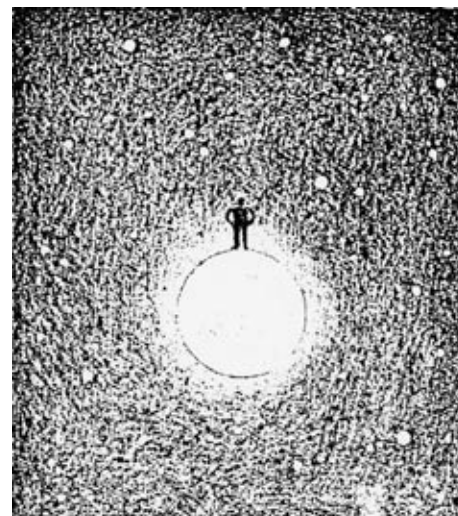
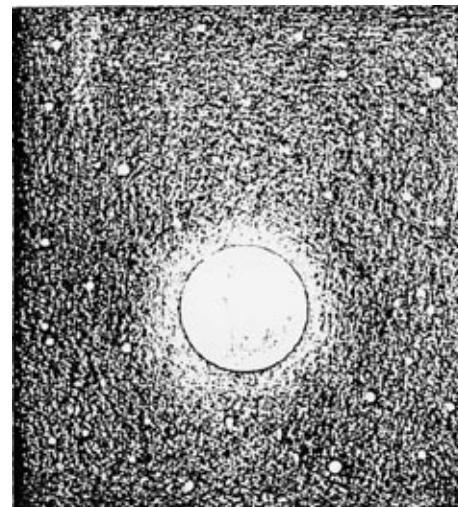
Vel, dette synes for meg å være et viktig sosialt spørsmål...Og for å imøtekomme de forhastede motargumentene jeg allerede hører dundre gjennom eteren (den norske naturen kan ikke holde på 4,5 millioner omstreifere uansett blæh blæh): Det spiller ingen rolle om dette idealsamfunnet (hvor hver den som måtte ønske det kunne trekke seg tilbake til naturen når som helst!) er praktisk gjennomførbart eller ikke. Poenget er at friheten i et samfunn er større (og samfunnet således mer humant) jo høyere denne muligheten for tilbaketrekking er. Jeg kjenner ingen nordmenn som har valgt å melde seg ut av samfunnet på denne måten (og om de er der ute, vil de vel ikke vite av meg, heller), men det betyr ikke at vi som samfunn ikke bør forstå og ære viktigheten av et slikt prinsipp. (Si dette til en politiker, og du blir sett på som om du skulle være sprøere enn Jesus).

Norge er et overbefolket land! La oss ikke lure oss selv.

Med dette er det på ingen måte sagt at grensene bør stenges. Som sagt, det store utland er enda mer overbefolket enn lille, dumme Norge, og følgene av å stenge for innvandringa er langt

"Om vi kan tenke oss et virkelig fritt samfunn, måtte i hvert fall den grunnleggende friheten til å velge om man vil være en del av samfunnet eller ikke, bli respektert."

mer katastrofale enn følgene av å opprettholde (og øke!) den. Å avskoge den tredje verden er ingen tjent med. (Og dessuten er det i seg selv noe etisk avskyelig i å stenge grensene for mennesker av en annen bakgrunn enn "gode nordmenn".) Jeg ser ingen annen virkelig mulighet enn å seriøst revurdere det økonomiske systemet/den økologiske rovdriften som vårt samfunn baserer seg på. For tar vi ikke dette økonomiske systemet, og vår livsfjerne livsstil, for gitt, er det heller slett ikke gitt at Norge er et faretruende overbefolket land. Men la nå dette være nok mas. Tenk heller over dette selv, faen steike!

nei
TIL ATOMVÅPEN

"Vi må avskaffe atomvåpna, før atomvåpna avskaffer oss!"

Bli med på laget!

Kontakt:

E-post: nei.til.atomvapen@online.no

Eller ring tlf: 22 05 00 00

Bli medlem og les NTA-avisa. Kontingent kr 75,-/50,- pr. år.

Graham Nash med sympatisk fotoutstilling

Opprinnelig engelske Graham Nash (63) er mest kjent fra tre- og innimellom firkløveret *Crosby, Stills, Nash & Young*, men utstillingen i Stenersmuseet i Vika i Oslo viste at han også behandler fotoapparatet med den største selvfølge.

Graham Nash fotografert av H. Medbøe

Graham Nash begynte å knipse bilder som trettenåring, og det var faren som vekket fotointeressen. I fotoboken *Eye to Eye* beskriver han den magiske følelsen hver gang faren hengt lakenet på soverommet hans foran vinduet, gjorde det om til et mørkerom og fremkalte bilder. Siden skulle han få over tjue hitsingler i Storbritannia med *The Hollies*,

før han i 1968 dro til USA og startet *Crosby, Stills & Nash*. Men interessen for fotografi var der hele tiden, og i fjor resulterte den altså i boken *Eye to Eye* så vel som hans første utstilling noensinne av egne verker i Manchester i England. 3. juni 2005 kom utstillingen til Stenersmuseet i Oslo.

I motsetning til arbeidskollega Harald Medbøe var ikke undertegnede tilstede på åpningen av utstillingen på Stenersmuseet. Ifølge TV2s nettavis hadde Graham Nash spassert sjenert og høflig blant de presseutsendte med en ydmyk og begeistret holdning til jobben museet hadde gjort med å stille ut i alt 46 fotografier fra karrieren hans. I så fall hadde han ingen grunn til å være tilbakeholden, samtidig som beskrivelsen passer mannens livsbejaende, men likevel dvelende og tilbaketrukne øyeblikksbilder.

Graham Nash fotograferer i sort/hvitt med klassiske komposisjoner. Objektene spenner fra artistkollegaer som Neil Young og Joni Mitchell til familiemedlemmer, landskap og konseptulle bybilder av enkeltgjenstander og langstrakte skygger – sistnevnte like døsige sommerlige som *Crosby, Stills & Nashs* fløyelsmyke vokalharmonier. Og selv om i hvert fall ikke jeg har noe imot at man bruker de ressursene man har for også å hevde seg på andre områder, er det viktig å få fram at

Joni Mitchell sett av Graham Nash

Graham Nash fotograferer med en naturlig autoritet og troverdighet. Dette kombinert med at han har stått midt oppe i og fanget de siste tiårenes mest sentrale (populær)kulturelle bevegelser og skikkelser uten å miste den ydmyke tilnærmingen til livet eller promotere egne agendaer, gir tilskueren en veldig personlig og inspirerende opplevelse – som gjør det svært vanskelig for meg å fortsette denne anmeldelsen i en støyende leilighet på Carl Berner når sommerværet omsider er kommet og parkene og strendene ligger og venter. Graham Nashs uttalte hensikt med fotografiene sine er å bevege, og selv om utstillingen dessverre er tatt ned når Gateavisa går i trykken og *Norwegian Wood* for lengst er over, kan du fortsatt bestille *Eye to Eye* over internett og pløye deg gjennom *Crosby, Stills & Nashs* diskografi utendørs. Hele august ligger og venter. Fortsatt god sommer.

Pål Flakk

"for DEG
MOT formynderstaten"

ADVOKATVAKT – Alle sakstyper
22 41 15 10
www.lexia.no

LEXIA
ADVOKAT

Sigøynere i byen!!!

RRROM

MUSIKK & DANS
OPPTRER FOR DERE!
KONTAKT 911 02 879

TUDOR & ANDREA FRA TRANSYLVANIA

Midt i et hav av kjøtt... (En Roskilde anmeldelse...)

Denne artikkelen var ment trykket med undertittelen "Frykt og avsky i Roskilde", og den ville ha vært riktig om historien bare skulle handlet om mitt første inntrykk av festivalområdet. Festivalområdet var det samme, som en slagmark allerede på fredagen, og etter en lang busstur (med forutgående stress for å skaffe penger, levere meldekort, fikse husleia, etc.) virket det å gå gjennom portene klin nykter som en noe surrealistisk opplevelse, klassisk flashback-følelse m.a.o. Å gå gjennom en festival-camp på en fredags-kveld edru er en anbefalelsesverdig opplevelse, forøvrig, med scener som bringer tanken hen på "Romerrikets oppgang og fall" av Gibbons. En hel generasjon på fylla, 65 000 av Nordens beste dritings sidelengs i et hav av støv, et eneste stort bacchanalia komplett med musikk. 10 minutter inn i Black Sabbaths konsert på fredagen, sånn ca. i ti-tida, gikk jeg gjennom selve festivalområdet. Menneskehavet som møtte meg var overveldende maskulint, breiskuldret og dritings, med flere små pupiller enn jeg kan synes å huske fra den tiden jeg pleide å komme hit før (1989-1996). Macho fuckings Danmark på ølfest og speed var inntrykket, som et speilbilde av dagens danske samfunn. Ting har forandret seg hos søsterfolket de siste åra...

Alderen sier på, akk ja, og det ble ikke akkurat bedre av å se Black Sabbath i fri utfoldelse. Tida har satt spor. Men, og dette er viktig: De aldrende herrer var meget sjarmerende, især Ozzy så ut som om han virkelig var glad for å være i live og leke med gutta igjen. Det var omtrent da jeg innså at den planlagte undertittelen ville være misvisende, for det å kunne se et av verdens desidert største band veive seg gjennom en klassiker som "The Wizard" sammen med 20 000 mennesker er unektelig fett. Selv om vokalistene bommer på annenhver sang, og trommisen til tider er håpløst ute. I henhold til klassisk journalistikk skal alle artikler ha ett senter-punkt, og det er i denne artikkelen dette: Hvordan spillegleden til Sabbath, på tross av rølp og "gudvelsignedere"-rop og lightere og det hele, fikk konserten til å funke. Som faen. Til og med Joe Satriani sprakk opp i et glis når Osbourne hoppet rundt som en fem-åring i pysjamas. Og der og da fungerte rett og slett Roskilde, som et blot, en scene, en fest., folk begynte å flire og etterhvert ble det allsang og dram langt bak i rekkene. Det var ikke frykt og avsky på Roskilde, frykten og avskyen lå utenfor gjerdene, og kunne bli glemt i folkehavet. Et bacchanalia er en renselses-prosess, en utdriving av stress og en tilstand av å være i selve festen, ikke utenfor og selv-kritisk. All ære til Sabbath.

Så da var egentlig ruta lagt, det ble fylla og de få utvalgte konserter, og jeg strenet mot pressecampen for å møte GAs utsendte wrecking-crew. La det være sagt, sammen med RadiOrakels og Radio Rujkans utdrukne

medarbeidere rulet vi pressecampen. Ingen turte å snakke til oss, utenom to unge menn fra P3. Den arbeidende presse er ikke høylytt, og vi ble etterhvert ravende dritings freaks med store atferdsproblemer. Kollektiv vulgaritet er en undervurdert tilstand, og det å rope slibrige ting til korrekte mennesker kan være uhyre underholdende. Men, uansett: Den kvelden så jeg også det som for meg var den absolutt feteste konserten på hele festivalen, Merzbow & Mike Pattons prosjekt Kano. Pattons aggressive vokal og instrument-lydbilde kjørt gjennom Merzbows maskiner med dansbare aggro-beats kommende flytende ut av og til, var en virkelig magnetisk konsert. De to herrer ser i tillegg ut som guder på scenen, Merzbow som rett ut av Matrix. Lys-settingen var fenomenal, og jeg tror jeg var den eneste i publikum som danset eller bevegde meg i det hele tatt. Det eneste bandet jeg kan sammenligne det med musikalsk på stående fot er faktisk gamle Origami RepliKa, bare

uendelig mye mer profesjonelt og komplekst. Det fascinerende med Merzbow er at han klarer å lage så intrikate lydbilder, og kombinert med Pattons aggresjon og struktur var det virkelig virkelig fett. Publikum så mer eller mindre ut som intellektuelle zombier, "all dressed in black and very serious", det er tydelig at støy-generasjonen har blitt sivilisert med tiden. Det var ikke Kano, takk og lov.

Den natta gikk jeg rundt i euforia og en lett hasj-rus med et smil rundt munnen, og så på de stavrende horder veive seg gjennom terrenget. I huseteltet var det gang hele natten, og der samlet alle de med glassøyer seg til et særdeles hardt houseparty, med mange vakre mennesker. Rundt om lå det som et ødeland, med en og annen full skandinav liggende rundtforbi i et hav av søppel. Da jeg kom tilbake til campen, var man begynt på spriten (ca. kl 0600), og derfra og ut er lørdagen en blandet samling av minner, med Foo Fighters som det ærligste bandet jeg så, sammen med et meget godt latinsk ska-band ved navn Desorden Publico fra Venezuela. Foo Fighters er det mest arrogant entusiastiske bandet jeg har sett på lenge, og moret seg tydeligvis på stor scene med videoskjerm. Især trommisen har den rette harry amerikanske energien, og Dave Grohl har en laidback holdning til å ikke være verdens

flinkeste til noenting i noe som helst. Desorden Publico var ganske enkelt jævli bra ska, med latinske rytmer på en måte jeg ikke har hørt før. Bandet fra Caracas har holdt på i tjue år, og var tichte så det holdt, og å danse ska sammen med enorme mengder nesten nakne mennesker var festival på sitt aller beste. På dette punktet kom en finne forbi med vodka, og det var på tide å gå og legge seg.

Gonzo-journalistikk fungerer i det hele tatt ikke så veldig bra med alkohol uten speed. Man ender opp med å bli en av den brølende mengden av ramlende og lallende mennesker istedetfor å senke seg ned i den med den profesjonelle distansen intakt.. På søndagen var Turbonegro og Brian Wilson begge to utmerkede avsluttere for restene av festen. TBNG har blitt et feelgood band, med evnen til å fylle en stor scene som orange. Søndag formiddag er ikke en enkel jobb å gjøre, men det var allikevel stor stemning og allsang, og da

bandet avslutet ekstranumrene med å danse Zorba sammen med 10 000 mennesker, kom feelingen fra fredagens Black Sabbath-konsert tilbake. Store mengder med happy folk som synger av full hals er og blir et fett fenomen, man kan ikke krangle på det, uansett hvor negativ og tverr man måtte være. Og da Brian Wilson feide gjennom de store Beach Boys-klassikerne, og man formelig kunne se sceneangsten hans forsvinne utover i settet, var dagen komplett for min del. Wilson er et syn på scenen, og de harmoniene han tryllet frem sammen med sitt ytterst

kompetente storband står for meg som en perfekt motsats til den amerikanske maskinen som akkurat da var i ferd med å nærme seg Køben, vår alles George busk jr. Wilson er lyden av den vakre siden av den amerikanske drømmen, stort mer presist kommer jeg ikke, og det var underholdende å se hvordan det godt voksne publikum nærmest motvillig brøt ut i dans. Solskinn som musikk, under grønne trær.

Det ville sikkert være mulig å utgyte seg mer om dekadanse og lignende, men egentlig må man oppsummere Roskilde-festivalen 2005 som en ganske enkelt fet fyllefest. Det var ikke frykt og avsky på Roskilde i år, snarere en tilstand av fravær av individualitet: Alle så mer eller mindre like ut og holdt samme alkoholnivå, nemlig høyt. Det var nesten ingen fargede mennesker å se. Ingen av artistene gjør noe annet enn å spille musikk, punktum. Om man skal si noe tungsindig om dette, så må det evt være at dette reflekterer denne generasjonen: Avpolitisererte, uniforme unge hvite med et ønske om å feste uten noen annen tanke i hodet. Men feste, det kan de.

Origami JournalistiKa

(Adilla, Fjellfinnen og Pål var også med)
foto: www.liab.at/view.php?name=arbeit

VELKOMMEN TIL GEIR LEVIS SAMLIVSSPALTE!

Redaksjonsmøte i Gateavisa

Religionshistoriker (cand.philol.) og samlivsterapeut Geir Levi Nilsen svarer på spørsmål om sex, samliv og ekteskap i Gateavisa.

MAS OG KJAS

Min kone og jeg har vært gift i over ti år. Vi har hatt et godt ekteskap i denne tiden. Vi har tre barn og vi har ingenting å klage over rent ekteskapelig sett. Men det er bare en ting: Min kone har bestandig vært en masekråke. Hun maser, klager og gnåler støtt og stadig. Når vi kjører bil er hun kjørelæreren min («se opp for han syklisten der!») mens hjemme er det et stadig mas og gnål over småting. Hva skal jeg gjøre? Er dette et for lite problem å ta til ekteskapsrådgiver eller en samlivsterapeut? Hilsen maseoffer.

SVAR

Kvinner er og vil alltid være biologiske nazister, kulturelle stalinister: Deres greie er makt, orden og kontroll. Mange menn er ikke klar over dette før de har snublet inn i dette jødisk-kristne Guantanamo Bay som heter ekteskapet. Mitt råd til deg og andre som sliter med samme problemet er følgende: Bank vedkommende opp litt. En blåveis eller to holder. Det kan hende at kona di bare har testet deg i ti år nå: Hvor langt kan jeg ta ham før han eksploderer? Er han mann nok til å slå meg? Husk: kvinner blir kåte av vold og ondskap generelt. Banker du henne opp litt kan det hende at dere får et litt bedre sex-liv også. Bare slå til!

DÅRLIG SAMVITTIGHET

Jeg og dama mi har vært sammen i tre år nå i et godt samlivsforhold. Jeg elsker henne over alt i verden. Men for noen

måneder skjedde det noe som har plaget meg i ettertid. Jeg er fagforeningsmann og på en fagforeningsutvekslingstur var jeg og noen av gutta i foreninga på tur i et øst-europeisk land. En kveld ute på byen drakk vi oss fulle og gikk på bordell. La meg slippe å gå i detaljer, men jeg har altså vært utro mot dama mi og dette har gitt meg dårlig samvittighet. Hele greia var bare en fylleflipp som utvikla seg. Hva skal jeg gjøre? Er redd forholdet vårt vil ryke hvis jeg betror meg til dama mi. Hilsen fyllaflippoffer.

SVAR

Du trenger ikke å ha dårlig samvittighet. Hvis du og dama di gifter dere, vil du finne ut at ekteskapet er det største prostistusjonsrede noensinne. Dessuten: mens du var borte, så hadde dama di seg sikkert med en eller flere av elskerne sine. Men du skal i stedet være stolt av at du har spredd pikken din litt omkring. Vi menn trenger litt variasjon istedet for å bli fanget i bare den ene musefella. Slapp av! Du har oppført deg som et ekte mannfolk!

JOMFRU

Jeg er en ung mann i slutten av tenårene. Mitt problem er at jeg aldri har vært sammen med en jente. Det er så pinlig. Hva skal jeg gjøre? Hilsen sjenanseoffer.

SVAR

Akk ja, ditt problem er symptomatisk for vår kultur: En mannlig jomfru er noe ynkelig mens en kvinnelig jomfru er noe vidunderlig. Dette er bare en gjenspeiling av kjønnskampen: En mann er en seksuell bruksting mens den kvinnelige seksualitet er noe guddommelig. Menn er

til for å være orgasmemaskiner og for å gjøre kvinner gravide. Etter dette er han noe i biologien og i naturen som bare skal kastes bort. Det at du er jomfru ennå i en alder av 19 er som å sammenligne med en ny bil som allerede er i ferd med å ruste opp fordi ingen har giddet å kjøpe den. Men den egentlige grunnen til at du er jomfru er at du ikke forstår kvinner: De sier en ting og gjør noe annet. Kvinner er halvsannhetenes mestre: De prater om følelser, men hjertet deres sitter i fitta. Knuller du en dame bra, blir hun forelska i deg. Knuller du en dame dårlig, blir du anmeldt for voldtekt. Husk: Kvinner elsker alt de sier at de misliker. Hvis du som mann er en selvopptatt drittsekk, en rundbrenner og storsjarmør, så vil de rent offentlig ta avstand fra deg mens de vil renne den dørstokken din mens ingen andre ser det. Mitt råd til deg vil være følgende: Gjør alltid i praksis det motsatte av hva en dame sier i teorien. Hvis hun f.eks. begynner å snakke om følelser og den slags høytidelig pisspreik, så er det bare et tegn på at hun er kåt. Da får du gjøre de nødvendige manøvre og vips; så er jomfrudommen din en saga blott. Men husk! Vær aldri eksplisitt overfor en kvinne. Ærlighet er noe de ikke forstår.

GJØRE DET SLUTT

Jeg er en dame i midten av tyveårene som har hatt et fast forhold til en mann i i nesten tre år nå. Jeg føler ikke noe for ham lenger og har lyst til å gå fra ham. Jeg har hintet dette til ham i det siste, men da blir han helt i fra seg og truer med selvmord hvis jeg går fra ham. Hva skal jeg gjøre? Hilsen ambivalensoffer.

SVAR

Akk ja, når har det egentlig eksistert et mannfolk som var et mannfolk? Dette er et godt utgangspunkt om hva definisjonen av kjærlighet må bli. Hvorfor elsker han deg? Fordi du minner ham om mora hans, lager mat til ham, og generelt sett bygger ham opp? I så fall betyr det at hvis du går fra ham, så er det ikke du som går fra ham, men selvbildet hans som du har bygget opp for ham som går fra ham. Kort sagt: Han er som mannfolk flest, ynkelig og ødelagt av sin mor. Bare gå fra ham og når du står på gata utenfor leiligheten deres, vink muntert til ham og rop: «Hopp, gutten min, hopp!»

Geir Levi Nilsen har jobbet som samlivsterapeut ved Mengele Misanthropics Center på Torshov i mange år. Han er forfatter av bøkene «Mitt Liv, Ditt Underliv» (Cappelen, 1992) «Forspill Med Og Uten Forhud, Sex Og Etnisitet i Det Multi-Kulturelle Norge» (Gyldendal, 1994) og bestselgeren «Narsissisme Som Seksualveiledning, Transvestisme På Bygda». Han er også seminarleder på det månedlige Gyldendal Forlags weekendseminar som holdes på Krisenteret For Voldtatte og Mishandlede Utenomjordiske Vesener under tittelen "1001 Måter å Dekonstrue en Klitoris På."

Kent Bjørndal
16.03.75 - 07.06.05

NORMAL og Hjelmsgates gode venn Kent Bjørndal sovnet stille inn 7. juni.

Kent var den kjekkeste slabbedasken på huset. Han spredde glede og delte ut klemmer. Han var ærlig og direkte og sa ifra når det var noe han mente var galt, være seg urettferdighet eller misforståelser. Han mykte opp stemningen med fleipete kommentarer og var imøtekommande mot nye ansikter. En som hjalp folk å orientere seg, og som visste å være en god venn.

Kent gikk virkelig inn i ting han interesserte seg for. Hans beskrivelser av smaker og lukter var til stor nytte her på huset. Han kunne kunsten å nyte, og å sette pris på de små detaljer i naturen og i bybildet. Han var opptatt av bra tags og graffiti. Han hadde utrolig grønne fingre og var en god dyrevenn. Han var avhengig av vibrasjonene under føttene når han skatet. Han satt ofte og meditererte på trikken, og viste deg gjerne yoga-øvelser om du spurte ham. Kent likte å få folk til å le, selv om det ikke alltid var tilsiktet. (Som den gangen han gikk på rævvane ned trappa her i Hjelmsgate, utkledd som en femmer.)

Han samarbeidet med dyrkeklubben for å studere marihuana som medisin. Kents arbeid var således viktig.

Vi vil savne Kent dypt, men han vil leve videre i ånden.

Leserinnlegg

okay... jeg prøvde å bestille fra siden deres: ---abonnement på 6 nummer, pluss siste nr, og to av de bøkene som sto der...

“anarki og adel” + “syvstjernen”

ellers så vil jeg skryte masse av avisa deres. jeg har jo hørt om den før, men jeg ante ikke hvor mye bra dere har skrevet, og problemet når det gjelder å opprettholde dette. det er takket være “uncle taz” at jeg fant ut dette. hadde jeg bodd i oslo så skulle jeg kommet på et møte. jeg vil nødig se denne avisa ta sin ende. stå på og få det ut! jeg vet ikke helt hva jeg kunne bidratt med, jeg har overhodet ingen som helst anelse om hva som skal til for å drive en avis, rent bortsett fra det å skrive. jeg syns det er moro å skrive, og kunne gjerne skrevet

noe for dere. enda så gjerne jeg bare skulle flytta til oslo og passa på at avisa fortsatte å komme ut, så er det dette med tid og penger og alt det styret der. jeg som bor i sarpsborg, tror vel ikke det hadde gått så unna å stå på gata her å selge heller, men jeg syns jo dere bør få det ut her også! jeg har lenge tenkt på hva vi kan gjøre med politi som behandler folk urettferdig uten grunn. hva skal man gjøre? klage, å få saksomkostninger. jeg vet så utrolig mange historier, og kunne tenkt meg å samla dem for å få det frem et sted. forteller man disse historiene til “vanlige folk”, så tror dem du må være veldig farlig og gal, med skikkelige kriminelle og narkomane venner... i og med at snille politimenn hat vært slemme mot dem. hvorfor går det ikke an å gjøre noe? her i sarpsborg

(og tusen ande steder) har vi også et problem med “uforsvarlig bruk av hund” (har selv arr ja..). ved forsøk på å anmelde dette, blir man selvsagt ledd av. ja, nå babler jeg i vei her..men uansett: fortsett! det må vel minst bli to nummer til i år?! ta f.eks opp noe av det gamle fra 70-tallet. må vel være moro for folk å se litt av det på trykk igjen. litt mimring og greier. ellers, skriv om politi, hekserier, hasj og sær musikk. ser dere har hatt noen hekse-artikler også, så bra! ikke gi dere da!!!! nei, nei, nei!

maria

Sarpsborg

Red. svarer: *Skriv til oss! Og joda, det er mulig å selge Gateaviser i Sarpsborg. Nå gir vi oss ikke!*

Tips og erfaringer fra GAs superselger JASON N. AMSTERDAM

Alt arbeidet mitt i gatene går ut på å lære mennesker hemmelighetene mine sånn at de kan hele seg selv. Hemmelighetene mine villære deg å ikke la roboten ta over hjertet ditt.

Når du løper og har dårlig tid, så lukk munnen din. Da vil du aldri bli sliten. Du kan lukke munnen, puste gjennom nesa og danse hele natta. Gjør det samme også når du ikke har noe å si, for munnen er først og fremst til å smake med.

Det samme tipset kan appelleres til sexlivet ditt. Du er mer avslappet når du bare puster gjennom nesen, og sexen blir mer saftig siden du ikke blir dominert av noen impulser. Si kun “ah!” og hold munnen lukket ellers. “Ah!” og lukk.

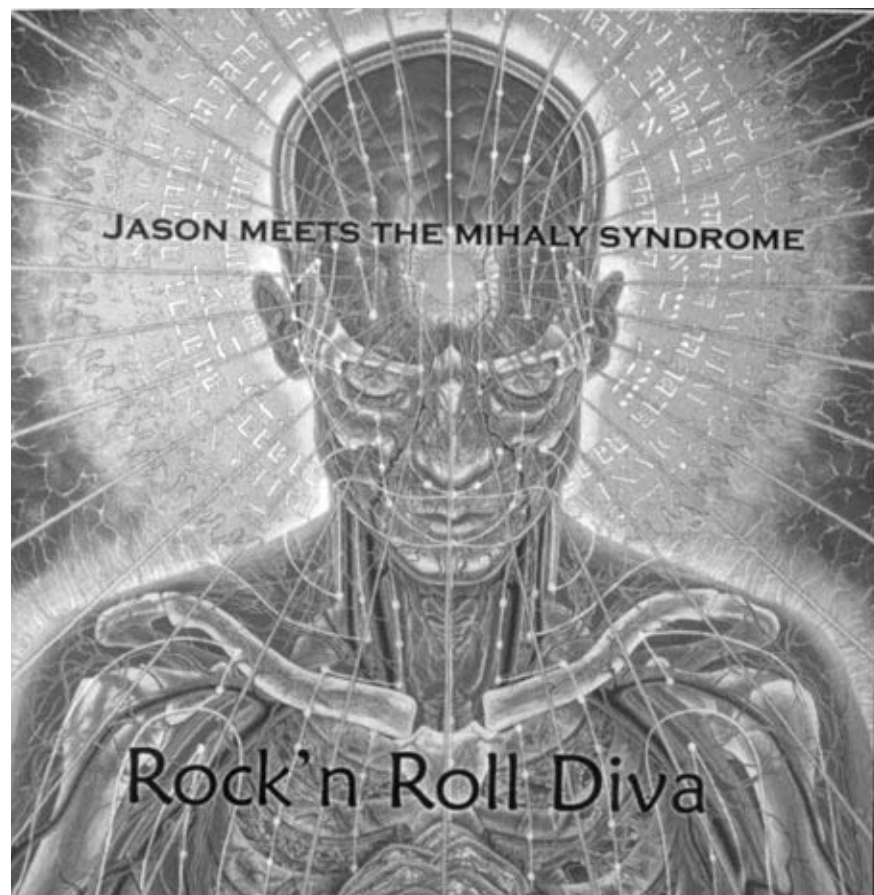
De som kjøper Gateavisa av meg er aldri gamle uansett alder. De vokser med Gateavisa og er alltid vennlige. De har noe å dele med andre mennesker, og er åpne for nye muligheter. De som ikke er villige til å lese Gateavisa, er totalt lukkede. De bruker bare én

del av hjernen sin, den negative, og er alltid parate til å si “nei!”.

Noen har aldri lest Gateavisa, men er åpne for det ukjente, og det er gode mennesker. For når de er åpne for Gateavisa, er de også veldig åpne for andre ting. Det er derfor disse menneskene aldri lider. De er åpne, og blir ikke politikere eller fangevoktere. De blir alle bare veldig vakre mennesker. Mennesker som er åpne for hemmeligheter som å si “ah!” eller

lukke munnen mens man løper.

Folk burde heller ikke være sjalu. Jeg møter så mange som er misunnelige på at jeg selger så mange aviser, og som prøver å tilby meg andre jobber og andre tidsskrifter og dermed få meg ut av sporet mitt, men jeg sier nei; Jeg selger Gateavisa med litt fortjeneste og er lykkelig. Jeg møter masse vidunderlige mennesker, og ender opp på fantastiske klubber og steder.

Jason Meets the Mihaly Syndrome

Med Jason og hans svenske band!

Snart ute på turné!

Strålende gatesalg uten plateselskap!

Abonnement!

Med et abonnement går du ikke glipp av et eneste nummer, og får dem levert rett hjem i postkassa av en kjekk uniformert utsending fra Staten.

6 nr.: kr. 130,-

10 nr. : kr. 200,-

20 nr.: kr. 350,-

Gatepakka!

50 tidligere Gateavisa, unike samlerobjekter som fremdeles er like aktuelle, for bare **kr. 500!** Hundrevis av sider, fra 35 år med undergravende ideer og avvikende holdning. Vi lover deg, du vil aldri bli den samme igjen etter disse!

Gateavisa: Klassisk klasseløst med klasse.

Bok!

Vi har fremdeles noen få igjen av klassikeren *Inn i Hampen*. Grundig og lettlest om hampens bruksområder, fra mat og fiber til medisin og rusmiddel. masse bilder, historie og politikk. Rett i postkassa kr. 230,-

Alle som er tvangssendt til kost og losji på statens regning, får tilsendt Gateavisa **gratis**. Send oss et brev eller en epost med soningsadresse og hvor lenge du må sitte der.

For å unngå at posten forsyner seg for grovt av din og vår lommebok, bestiller du ved å betale inn på vår konto nr 0540.08.85615. vi slipper retur-porto for pakker som ikke hentes, du slipper oppkravsgebyret - og dessuten betaler vi hele den svinedyre portoen for deg!

Husk å skrive på giroen hva du betaler for. og tydelig avsender, ellers kan du risikere å få ingenting... :-)

Mer til deg, mer til oss: garantert gevinst!

Er du den nye tids Christopher Nielsen, Steffen Kværneland, Knut Nærum, Waldemar Hepstein osv. osv? Bidrar du til Gateavisas tegneserie-extra, befinner du deg i nobelt selskap!

Gateavisa inviterer til tegneserienummer.

Gateavisa har en stolt tradisjon for å trykke merkelige, psykotiske, ekstraordinære, sjokkerende, tyntflytende, tyktflytende, olja, fantastiske, helt gjerne, små, store, korte, lange, tulle, jævlig, fine, ekle, nevnte vi paranoide?, nederdrettede, klønete, forseggjorte, berusede, fabelaktige, vi sier ikke mere: **TEGNESERIER!**

Når vi har fått inn nok bidrag, trykker vi et eget tegneserienummer. Så er du tegneserieskaper: Nøl ikke! Send oss makkverkene dine, enten kopier av originalene per post, eller som epost.

Adresse:

Gateavisa

Hjelmgate 3

0355 Oslo

Epost: gateavisa@gateavisa.no

Gamle tegneserienumre kan bestilles fra redaksjonen, per post eller epost

Trenger DU spenn?

Sjekk ut dette tilbudet!

150 % fortjeneste til DEG som selger Gateavisa!

Kvinnelige penner etterlyses!

Gateavisa trenger gateselgere!

Som selger av avisa er du med på å underminere samfunnet, en motkulturarbeider uten arbeidskontrakt. Frihetens frodige fremadstormer. En galskaps apostel i en ufattelig verden. Ukontrollert menneskenatur! Det frie individ lar seg ikke kue! Stopp forjæveligseringa! Selg Gateavisa!

Selg Gateavisa og tjen 15 kroner pr. avis. Det kan fort bli mange hundre kroner, eller en hel tusing!, om dagen. Kanskje mer!

Møt opp i Hjelmsgate 3, og få utlevert så mange aviser du vil ha. Du betaler 10 kroner per avis, og selger dem så videre for 25 kr. hver. Bor du ikke i Oslo kan du skrive en e-post og be om så mange aviser du vil ha. Genialt!

HAHAHAHAHAHAHAHA!

GAs epostadresse er: gateavisa@gateavisa.no

Apent redaksjonsmøte i Gateavisas krypinn i Hjelmsgate 3 hver torsdag ca klokka 18. Ta med brus og potetgull til alle!

GA for 30 år siden:

Edgar Broughton Band fra foggy England spiller en helt annen musikk enn et evt. Edgar Bråten Band fra Tynset ville ha gjort. På Chateau Neuf-konserten for noen uker siden greide bandet virkelig å kommunisere med publikum. Og mens deler av publikum fyrte opp, arrangerte Broughton sine tradisjonelle pusteøvelser avsluttet med et "urskrik", en billig måte å bli høy på, hevdet han. B: Den beste revolusjonære starter med en revolusjon inni seg sjøl, som et eksempel for andre - man må åpne hjertedørene, ellers vil det hele bli en lek, tror jeg ...

GA for 20 år siden:

Baader-debatten gjorde Nerdrums navn kjent i de tusen hjem, men i kunstkretser hadde striden om maleren rast i årevis. Tilhengere av det nonfigurative maleri raste mot den reaksjonære Nerdrums plagiering av foreldede stilformer og avdankede mestere fra 1600-tallet. - Det er altså noen som skjærer gjennom dette. Jeg kan nevne Masaccio, Rembrandt og Käthe Kollwitz. De stoler på det menneskelige uansett og lar seg ikke vippe av pinnen av de mondéne tilbøyelighetene som kundene, den forlystelsessyke overklassen alltid har hatt.

Kanskje jeg skal selge Gateavisa i sommer? Tjene litt gryn til en avveksling...

valget er ditt...

12. september

Gateavisa kommer med FETT valgnummer
i slutten av august. Løp og kjøp!!!

